ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

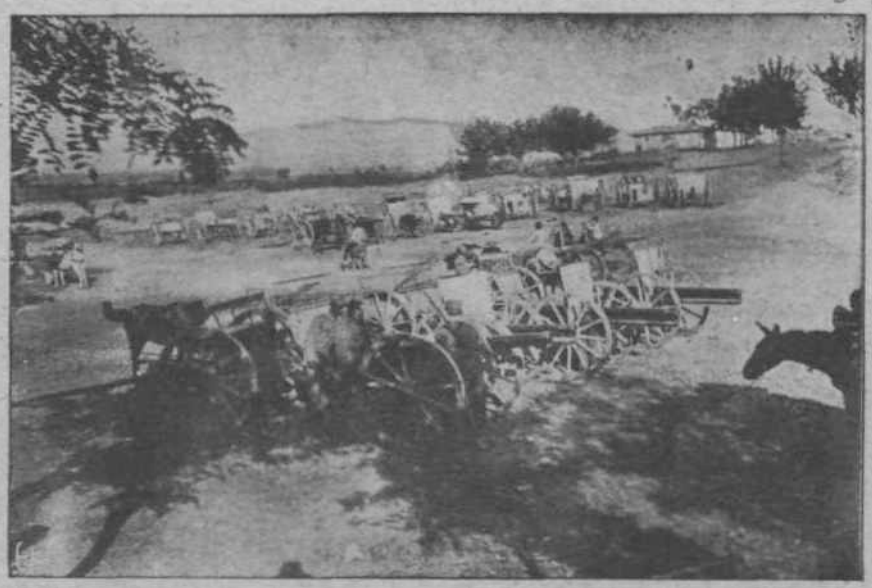

Βουλγαρικὰ πυροβόλα, *κυριευθέντα κατὰ τὴν μάχην τῆς Δοϊράνης.*

ΕΤΟΣ ΙΔ.' * *

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1913

ΤΕΥΧΟΣ 151 * *

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22α

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡ. 12

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ Ι ΔΡΑΧΜΗ

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,,

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ *ἐτησία δραχμαὶ 12.*

ΓΡΑΦΕΙΑ: *Ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22α.*

Ἔτος ΙΓ'. Σεπτέμβριος 1913. Τεῦχος 151

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ λειτουργία τῆς ἀδειανῆς ἐκκλησίας, *ὑπὸ Ν. Ἀγκωνιάτου.*

Θεοτοκόπουλος, *ὑπὸ Σπ. Λε-Βιάζη.*

Τ' ἀθάνατο νερό, *ὑπὸ Ἰω. Πολέμη.*

Τὸ τραγοῦδι τοῦ Θεοῦ, *ὑπὸ Μιχ. Ἀργυροπούλου.*

Εὔζωνος τραυματίας, *ὑπὸ Δ. Ζορμπᾶ.*

Νέα Ἑλλάς, *ὑπὸ Ἐμμ. Μαγκάκη.*

Ποικίλη σελίς. *(Τὰ τυπογραφικὰ λάθη.—Μουσεῖον τοῦ Λόγου καὶ τῶν Κινήσεων. — Αἱ θεωρίαι τοῦ Νίτσε. — Τὰ ἑπτὰ νεώτερα θαύματα. — Ὁ Μπαλζάκ. — Εἰσπράξεις θεατρικαί.— Ἡ φιλομουσία τῶν Ἀμερικανῶν.)*

Ἡ ζωγραφικὴ τῶν Σέρβων, *ὑπὸ Π. Ροδοκανάκη.*

Θέατρα Ἀθηνῶν, *ὑπὸ Κ.*

Σημειώσεις ἑνὸς μηνός, *ὑπὸ Δάφνιδος.*

Γράμματα καὶ Τέχναι.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἀθηναϊκὰ προάστεια. *— Κολοκυνθοῦ.*

Ἑλλ. τοπεῖα.— Ζαγορᾶ.

Ὁ Πᾶν, ὑπὸ F. Stück.

Τὸ πρῶτον φιλοδώρημα.

Σκηναὶ τοῦ δρόμου. *Φρέσκα λουλούδια!*

Βουλγαρικὰ λάφυρα. *(Ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ.)*

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

Νεωτερίζοντι.— *Κατήντησε κοινὸν πλέον τὸ πίνειν διάφορα ἀρώματα. Ἀντὶ τῆς μορφίνης, τῆς κοκαΐνης ἢ τῆς καφεΐνης ὅλαι αἱ σὶκ Παρισιναὶ ἀναζητοῦσαι νέας ἀπολαύσεις,κάμνουν ἐνέσεις μὲ ἀρώματα ρόδων, βιολεττῶν καὶ ἄλλων ἀρωμάτων. Εἰς τὸ Λονδῖνον ὑπάρχουν πλεῖσται γυναῖκες αἱ ὁποῖαι πίνουν... κολώνιαν. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ γυναῖκες αὗται καταστρέφονται, διότι ἡ κολώνια εἶνε σχεδὸν οἰνόπνευμα καθαρόν.*

Συναδέλφῳ.— *Διατί σᾶς κάμνει ἐντύπωσιν; Οἱ «Τάιμς» ἔλαβον τηλεγράφημα τοῦ ἀνταποκριτοῦ των περὶ τῆς μάχης τοῦ Λουλὲ Μπουργᾶς ἐκ 5000 λέξεων!*

Παρακαλοῦνται *οἱ μετοικοῦντες ὅπως ἐγκαίρως εἰδοποιήσωσι τὸ γραφεῖον μας περὶ τῆς νέας κατοικίας των.*

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Α. Β. Υ. τοῦ πρίγκηπος Γεωργίου.

ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Ὠδείου γνωστοποιεῖ, ὅτι αἱ ἐγγραφαὶ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1913—1914 ἄρχονται τὴν 2αν Σεπτεμβρίου καὶ λήγουσι τὴν 15ην τοῦ ἰδίου. Οἱ προσερχόμενοι μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἄνω ὁριζομένης προθεσμίας ὑποβάλλονται εἰς πρόσθετον πληρωμὴν δικαιώματος ἐγγραφῆς ἑτέρων 5 δραχμῶν, γίνονται δὲ δεκτοὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσι θέσεις κεναὶ καὶ δὲν παρεμποδίζεται ἡ πρόοδος τῶν ἄλλων μαθητῶν. Οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ παρουσιασθῶσιν αὐτοπροσώπως πρὸς ἀνανέωσιν τῆς ἐγγραφῆς των δύνανται νὰ ὑποβάλωσι τὴν αἴτησίν των δι' ἐπιστολῆς ἢ δι' ἀντιπροσώπου.

Οὐδεὶς ἐκ τῶν παλαιῶν μαθητῶν δύναται νὰ ἀνανεώσῃ τὴν ἐγγραφήν του, ἐὰν δὲν προσαγάγῃ τὸ εἰσιτήριον τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ δὲν καταβάλῃ τὸ κεκανονισμένον δικαίωμα ἐγγραφῆς καὶ διδάκτρων.

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἀπευθυντέον ἀπὸ τῆς 2ας Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ὠδείου καθ' ἑκάστην 9—12 π. μ. καὶ 4—7 μ. μ.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὠδείου

Γ. Ν. Νάζος

ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΔΩΝ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΥΨ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ

ΟΛΓΑΣ

ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΡ. 26

Δέχεται μαθητρίας ἐσωτερικάς, ἐξωτερικὰς καὶ ἡμιτρόφους. Οἴκημα εὐρύχωρον, εὐάερον καὶ πληροῦν πάντας ἐν γένει τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς. Τροφὴ καθαρά, ὑγιεινὴ καὶ ἄφθονος. Φροντὶς περὶ πάντων ἐν γένει τῶν ἀφορώντων τὰς μαθητρίας καθαρῶς οἰκογενειακή. Μαθήματα διδασκόμενα ὑπὸ τριάκοντα ἐν ὅλῳ καθηγητῶν καὶ διδασκάλων, ἀπάντων γνωστοτάτων ἐν Ἀθήναις. Ἑλληνικά, Γαλλικά, Ἀγγλικά, Ἰταλικὰ καὶ Γερμανικά Ἐκ τῶν τριῶν Γαλλίδων διδασκαλισσῶν ἡ μία παραμένει διαρκῶς εἰς τὸ Κατάστημα, ὡς καὶ ἡ Ἀγγλὶς διδασκάλισσα.

Ἰδιαιτέρα φροντὶς διὰ τὰ μαθήματα τῆς Οἰκιακῆς Οἰκονομίας καὶ διὰ τὰ σχετικὰ πρὸς ταύτην, (κοπτική, ραπτική, πιλοποιΐα κλπ.) Γυμναστικὴ Σουηδική. Ἀποτελεσματικωτάτη διδασκαλία τῶν μαθημάτων τῆς Μουσικῆς (ὀργανικῆς καὶ φωνητικῆς,) ζωγραφικῆς καὶ πυρογραφίας.

Τὸ Πρότυπον Παρθεναγωγεῖον συμπληροῖ ἤδη δρᾶσιν εἴκοσι καὶ τριῶν ὅλων ἐτῶν, τιμηθὲν πάντοτε διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ κρατίστου μέρους τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας καὶ οὐδεμιᾶς δαπάνης καὶ θυσίας φεισθέν, ὅπως παρακολουθῇ τὰς ἐν τῇ παιδαγωγικῇ προόδους τοῦ πολιτισμένου κόσμου.

Πληροφορίαι καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 9—12 π. μ.

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ"

Παρακαλοῦνται οἱ καθυστεροῦντες τὴν συνδρομήν των, ὅπως ἀποστείλωσιν αὐτὴν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Διεύθυνσιν τῆς «Πινακοθήκης», ἀφαιροῦντες τὰ ἔξοδα τῆς ἀποστολῆς.

Εἰς τοὺς καθυστεροῦντας διακόπτεται ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου.

ΕΡΓΑ Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ. Σελ. 208.—Δρ. 3.
ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. Διηγήματα εἰκονογραφημένα Σελ. 64.—Δρ. 2.
ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ. Πεζὰ ποιήματα μετὰ χρωματιστῶν εἰκόνων. Σελ. 174.—Δρ. 3.
ΣΑΤΥΡΑΙ. Διηγήματα. Σελ. 64.—Δρ. 2.
ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΕΙΣ. Πεζὰ ποιήματα μετ' εἰκόνων Σελ. 64.—Δρ. 1.
ΣΕΛΙΔΕΣ. Διηγήματα. Σελ. 128.—Δρ. 2.
ΦΥΛΛΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ. Ἐντυπώσεις καὶ σκέψεις. Σελ. 84.—Δρ. 1.
ΑΝΑΓΛΥΦΑ. Διηγήματα. Σελ. 64.—Δρ. 1.

Πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖά μας
Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Πινακοθήκης» εἰς τὸ
ἥμισυ τῆς τιμῆς.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

ΤΟ "ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ,, *πίναξ Ν. Γύζη Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα Δρ. 1. Ἐπὶ χονδροῦ χάρτου δραχ. 3.*
"ΔΥΟ ΠΟΝΟΙ,, *δρᾶμα Φρ. Κοππέ, κατὰ μετάφρασιν Ἄγιδος Θέρου. Ἐπὶ Ὀλλανδικοῦ χάρτου δρ. 1.*
ΤΟ "ΜΑΥΣΩΛΕΙΟΝ,, *δρᾶμα Ν. Λάσκαρη καὶ Π. Δημητρακοπούλου δρ. 1.*
ΤΟ "ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ,, *πίναξ Φρίξου Ἀριστέως. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα δρ. 1.*
Η "ΜΙΚΡΑ ΕΠΑΙΤΙΣ,, *πίναξ L. Perrault. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα δρ. 1.*
Η "ΑΙΩΡΑ,, *πίναξ Vigor. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα δρ. 1.*
Ο "ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ,, *Πίναξ Rochegrosse. Φωτοτυπία δρ. 1.*
Ο "ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ,, *Τρίχρωμος φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα. Πίναξ Bénnet δρ. 1.*
ΤΟ "ΟΝΕΙΡΟΝ,, *G. Bargelini Φωτοτυπία δρ. 1.*
Ο "ΖΕΥΞΙΣ ΕΚΛΕΓΩΝ ΠΡΟΤΥΠΟΝ,, *πίναξ Vincent. Φωτοτυπία δρ. 1.*
Ο "ΕΝΤΑΦΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ Δ'ΟΡΓΑΖ,, *πίναξ Δ. Θεοτοκοπούλου. Φωτοτυπία δρ. 1.*
"ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ,, *Καλλιτεχνικὴ καὶ ἱστορικὴ μελέτη ὑπὸ Ι. Καραβία, δρ. 1.*
"ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ,, *Πίναξ J. Knopp. δρ. 1.*

Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς "Πινακοθήκης,, εἰς τὸ ΗΜΙΣΥ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ

ΤΟΜΟΙ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

Ἀπὸ τοῦ Α' μέχρι τοῦ ΙΓ' ἔτους

εὑρίσκονται εἰς τὸ γραφεῖον μας τιμώμενοι οἱ χρυσόδετοι ἕκαστος δρ. 15, οἱ ἁπλόδετοι δρ. 12.

Διὰ τοὺς ἀγοράζοντας πλήρη σειρὰν γίνεται ἔκπτωσις 25 τοῖς ο)ο.

Καλύμματα χρυσόδετα τῆς "Πινακοθήκης,,

ὅλων τῶν ἐτῶν πωλοῦνται εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀντὶ δρ. ***δύο*** ἕκαστον.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ"

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1912

Κομψὸς τόμος ἐκ 256 σελίδων

Μελέται φιλολογικαί, καλλιτεχνικαί, ἱστορικαί, ἐπιστημονικαί, διηγήματα, ποιήσεις, εἰκόνες ἔργων ζωγραφικῆς.

Τιμᾶται διὰ τοὺς συνδρομητάς μας δρ. 1. Διὰ τοὺς μὴ τοιούτους δρ. 3. Εἰς τοὺς νέους ἐγγραφομένους συνδρομητὰς ἀποστέλλεται δωρεάν.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια.

Τροποποιηθείσης τῆς κλίμακος τῶν τόκων τῶν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια νέων ἐντόκων καταθέσεων ἐν ὄψει ἢ ἐπὶ προθεσμίᾳ, δηλοποιεῖται, ὅτι ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1909 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δέχεται παρά τε τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τοῖς Ὑποκαταστήμασιν αὐτῆς καταθέσεις εἰς τραπεζογραμμάτια ἀποδοτέας ἐν ὄψει ἢ ἐν ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ ἐπὶ τόκῳ·

1) 1)2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς ἐν ὄψει ἀποδοτέας καταθέσεις μέχρι ποσοῦ δρ. 10.000 πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου τοῦ τόκου ὁριζομένου εἰς 1 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος. Αἱ καταθέσεις αὗται γίνονται δεκταὶ καὶ εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμόν, παραδιδομένου τῷ καταθέτῃ βιβλιαρίου λογαριασμοῦ καὶ βιβλιαρίου ἐπιταγῶν.

2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἓξ μῆνας τοὐλάχιστον.

2) 1)2 τοῖς κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἓξ μῆνας τοὐλάχιστον.

3 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ δύο ἔτη τοὐλάχιστον.

3 1)2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ τέσσαρα ἔτη τοὐλάχιστον.

4 τοῖς ο)ο διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ πέντε ἔτη τοὐλάχιστον, ὡς καὶ διὰ τὰς πέρα τῶν πέντε ἐτῶν, ἢ τὰς διαρκεῖς.

Καταθέσεις εἰς χρυσὸν

Δέχεται ἔτι ἐντόκους καταθέσεις εἰς χρυσόν, ἤτοι εἰς φράγκα καὶ λίρας Ἀγγλίας, ἀποδοτέας ἐν ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ ἢ διαρκεῖ, ἐπὶ τόκῳ

1 1)2	τοῖς	ο)ο	κατ'	ἔτος	διὰ	καταθέσ.	6 μηνῶν τοὐλάχ.
2	»	»	»	»	»	»	1 ἔτους
2 1)2	»	»	»	»	»	»	2 ἐτῶν
3	»	»	»	»	»	»	4 ἐτῶν
4	»	»	»	»	»	»	5 ἐτῶν

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμοι.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται παρὰ τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ καταθέτου παρὰ τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις.

Πρὸς τοὺς κ. κ. Ὑδροληπτας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν.

Προσκαλοῦνται οἱ κ. κ. ὑδρολῆπται ὅπως προσέλθωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Δήμου καὶ καταβάλωσι τὸ ἀντίτιμον τοῦ ὕδατος τρέχοντος ἔτους, καθόσον ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ ὑδραυλικὴ ὑπηρεσία τοῦ Δήμου θὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ ὕδατος.

(Ἐκ τοῦ ὑδραυλικοῦ τμήματος τοῦ Δήμου Ἀθηναίων).

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΣΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ — Ὁδὸς Ἑρμοῦ

Πλοῦτος γραφικῆς ὕλης. — Ἔντυπα καὶ ἐπισκεπτήρια καλλιτεχνικά. — Ἐργοστάσιον φακέλλων τέλειον. — Χάρτης τυπογραφικὸς λευκὸς καὶ ἐξωφύλλων παντὸς εἴδους καὶ πάσης ποιότητος. Χάρτης ἐφημερίδων. Ἐπιστολικὰ δελταρια.

Εὐθηνία, ἀκρίβεια, ταχύτης.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΠ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ — ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 10

Τὸ καλλιτεχνικώτερον φωτογραφεῖον τῶν Ἀθηνῶν. — Μηχανήματα τέλεια. — Ταχύτης. Τιμαὶ ἀσυναγώνιστοι.

Μεγεθύνσεις καλλιτεχνικαί.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ ΤΗΣ Β. ΑΥΛΗΣ ΜΙΧ. ΑΡΝΙΩΤΟΥ

Ὁδὸς Πραξιτέλους ἀριθ. 42

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Καλλιτεχνικὴ ἐργασία

Τιμαὶ συγκαταβατικαὶ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΗΣ

Γλύπτης

Διπλωματοῦχος τῆς Καλλιτεχν. σχολῆς Ἀθηνῶν.

Ἐργαστήριον ἐν τῇ ὁδῷ Ἀναπαύσεως

Τμῆμα μνημείων

Ἀναλαμβάνει τὴν κατασκευὴν καλλιτεχνικῶν μνημείων, ἀνδριάντων, προτομῶν, διακοσμήσεων.

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΠΡΟΑΣΤΕΙΑ — Κολοκυνθοῦ

ΕΛΛ. ΤΟΠΕΙΑ — Ζαγορᾶ

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ*

IX.

Τάχ' αὔριον ἔοεται ἄμεινον.

Τὴ θέλω τὴν τρικυμία τοῦ πάθους μου· ὄχι μονοκυμία, οὔτε δικυμία· ὁλόκληρη καὶ ἀληθινὴ τρικυμία. Πῶς θὰ ἐκαμάρωνα τὴ ῥοδόχρυση δύσι ἐχθές, ἂν δὲν ἐπρολάβαινεν ἡ Ἀόρατη Δύναμις νὰ μαζέψῃ ἐκεῖ τὰ σύννεφα; Πῶς θὰ ἤμουνα χαρούμενος σήμερα τὸ πρωΐ, ἂν ἐξακολουθοῦσεν ἡ σκοτεινιὰ τῆς περασμένης νυκτός; Πῶς θὰ ἠμποροῦσα νὰ τρέχω σήμερα γελαστός, ἂν ἐξακολουθοῦσε νὰ λιμάρῃ ἀκόμη τὴ χώρα μας ἡ σκυθρωπὴ ἡ θύελλα; Τὴ θέλω τὴν τρικυμία τοῦ πάθους μου· ἔτσι θὰ καταλάβω κάποια ἡμέρα τὴ γαλήνη. Ἂν ἡ γαλήνη αὐτὴ θὰ ἦναι ἐπίγεισ ἢ ὑπόγεια ἀδιαφορῶ· πάντα γαλήνη θἆναι. Τώρα σκέψου καὶ Σύ.

X.

Ἡ ζωὴ πῶς θνήσκεις; πῶς καὶ τάφῳ οἰκεῖς;

Μπορῶ νὰ καταστέλλω κάθε πάθος ποῦ τὸ κορμί μου τὸ ὑλικὸ στολίζει καὶ ν' ἀναρριχηθῶ 'στὰ θεῖα Σου ὕψη γιὰ νὰ Σε πάσω, ὦ ὡραῖο ἐντελβάϊς. Μὰ Σὺ τὴ μυρωδιά, τὴν ὠμορφιά Σου καὶ τὴ γαλήνια Σου ζωὴ μ' ἀρνεῖσαι. Ἀλλοίμονό μου! θὰ Σ' εὕρῃ τὸ χιόνι καὶ θὰ Σε σκεπάσῃ 'στὸ ἄσπρο του σάβανο. Ὦ! μαύρη δυστυχία μου!

XI.

Per me si va nella città dolente
per me si va nell'eterno dolore
per me si va tra la perduta gente.

Dante

Κάτω ἀπὸ τὸ χῶμα, ὅπου βαδίζεις, Σὲ ἀκολουθάει, μικρὸ ῥυάκι, τὸ τραγούδι μου γιὰ Σένα καὶ κάνει νὰ πρασινίζουν ἐὲ χαρούμενη χλόη τὰ γύρῳ Σου.

Ὅσῳ κι' ἂν Σὺ μ' ἀποφεύγῃς, κι' ἐγὼ δὲν ξέρω γιὰ τί, αὐτὸ δὲν θὰ μπορέσῃς ποτέ· κελαρύζοντας τρέχει ὅσο καὶ Σύ, ὦ γλήγορη παρηγορήτρα, καί, καμμιὰ ἡμέρα, γιὰ νὰ Σου εὐφράνῃ πειὸ πολὺ τὴ ζωή, γιὰ νὰ το καμαρώσῃς καὶ Σύ, ἀπὸ πάνω Σου πιά, ἀνίκητο ἀπὸ τὴν περιφρόνησί Σου, ποῦ κι' αὐτὴν ἀγαπῶ, θὰ ξεπεταχθῇ ἐμπροστά Σου γιγάντιος πίδαξ, ποῦ θὰ Σε δροσίσῃ μὲ τὸ μῦρό του καὶ θὰ Σε νανουρίσῃ 'ς τὸν ὡραιότερον ὕπνο μὲ τὸ γοργό του τραγούδι τὸ ἀτέλειωτο, ποῦ ἀμέτως θὰ γίνῃ ἀστείρευτο κλάμμα, ὅταν ἡ στέρησίς Σου θὰ φέρνῃ ἀπὸ τὸ στόμα ἕως τὰ σωθικὰ τὴν πικρότατη στήλη τοῦ πόνου τοῦ ἀγιάτρευτου.

XII.

Nobilis genere, sed multo
nobilior sanctitate.

Ἱερὸς Ἱερώνυμος

Ἀπάνω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι ποῦ, ξαπλωτὸς τῆς ἤρεμες νύχτες ς' αὐτό, ζῶ δυὸ ζωὲς κοντὰ 'ς τὴν ἰδική Σου, ποῦ ξυπνητὸς ἀρχίζω καὶ ς' τ' ὄνειρό μου ἐξακολουθῶ τοὺς φθόγγους ἐκείνους, ποῦ ἀπὸ καμμιὰ γήινη γλῶσσα δὲν ἀποσπάσθηκαν, ἀλλὰ μαρτυροῦν κομμάτια τῆς ἀτέλειωτης ἁρμονίας μου τῆς ὑπερκόσμιας γιὰ Σέ, τὸν ἄσπρο μου κηροστάτη μὲ τὸ μονὸ κερί, τὸν ἕκαμα νὰ κρατάῃ δυὸ κεριὰ ἄσπρα, λυωνόμενες εἰκόνες, Ἐσὲ κι' ἐμένα, ὁλάληθες. Τὰ δυὸ κεριὰ κοντὰ κοντὰ ἐκαιόνταν χθές. Ξάφνου τὸ 'δικό μου, τὸ πρῶτό μου, ποῦ εἶχα πρῶτα ἀπὸ τὸ Νοέμβρη, ὡρισμένο 'στὴ θέσιν ἐκείνη γιὰ μένα, ἔλυωσε πιὸ γρήγορα ἀπὸ τὸ 'δικό Σου.

Αὐτὸ μ' εὐχαρίστησε, γιατὶ ἔτσι ἐφωτίσθηκε τὸ σβυσιμό μου ἀπὸ τὸ φῶς Σου καὶ δὲν χανόμουνα κι' ἐγὼ μέσ' 'ς τὸ σκοτάδι, ποῦ θά μ' ἔπνιγε γύρῳ μου, ἂν δὲν ἐρώτιζες Ἐσὺ τοὺς σκοτεινοὺς στερνούς μου δρόμους.

Μά, καὶ τοῦ δικοῦ Σου κεριοῦ τὸ φῶς ἀδικαιολόγητα ἄρχισε νὰ τρέμῃ· εἶχε πολὺ κερὶ νὰ κάψῃ ἀκόμη· ἔτρεμε· ξανάτρεμε καὶ δέν με ἄφηνε νὰ πάρω φῶς ἀπ' αὐτό, νὰ ξετυλίξω τοὺς μαύρους πέπλους τῆς ζωῆς μου, γιὰ νὰ τους στολίσω μὲ λίγα ἄστρα, ἀναμνήσεις Σου, κεντημένες 'ς τὸ μεταξένιο μου χαρτί.

Σὲ λίγο τὸ κερί Σου ἔσβυσε· δὲν εἶδα ονειρο· ἀνάβω ἕνα σπίρτο καὶ τοῦ το κοντεύω· δὲν πιάνει φῶς, γιατὶ ἔσυβσε καὶ τὸ σπίρτο.

Κάτι τρέχει, λέγω· ἡ τηλεπάθεια ἀρχίζει νὰ με κεντάῃ. Κάτι τῆς συμβαίνει. Πτύνομαι ἀμέσως. Εἶχαν περάσει πολὺ τὰ μεσάνυχτα κ' ἦταν ἡ ὥρα ποῦ γίνονται τὰ κακά. Σ' ὀλίγο φθάνω 'στὸ σπιτι Σου· ἀπ' ἔξω γαλήνη ἀστόμωτη. Μά, καὶ μήπος 'ς αὐτὴν δὲν μπορεῖ γιὰ νὰ γίνῃ κακό; Μπαίνω σιγὰ σιγὰ 'ς τὸν κῆπό Σου, γιὰ νὰ ἰδῶ τὴν κάμαρά Σου.

Ἐκατάλαβα μὲ ὅλας μου τὰς αἰσθήσεις καὶ τὴν ἔκτην, ποῦ Σύ μου ἐδίδαξες, πῶς οὔτε μικρότατο λιθαράκι ἰχνογράφη τε κύκλους, ἔστω καὶ μικρότατους ταρακτικοὺς τῆς πολύκυκνης καὶ μυριολούλουδης στρωμένης λίμνης τοῦ ὀνείρου Σου καὶ τῆς ζωῆς Σου καὶ τῆς χαρᾶς Σου.

Εἶδα μονάχα τὸ καντηλάκι Σου· κάτω ἀπὸ τὸ μελιχρὸ φῶς, ποῦ μέσ' 'ς τὸ σκοτάδι, συμβολίζει μιὰ θεότητα, κοιμοῦ φωτοστεφάνωνε τὸ μέτωπό Σου γαληνιαία μὲ μιὰ φωτεινὴν ἱερότητα· ἂν 'ς τοὺς πολύανθους κάμπους ἢ τὰ εὐκύλιστα νερὰ τοῦ ὀνείρου Σου μὲ συναντήσῃς θὰ ἦμαι: ἡ μυρωδιὰ τῶν λουλουδιῶν ἢ ὁ τερψίθυμος ζέφυρος.

XII.

Die Geisterwelt ist nicht verschlossen;
dein Sinn ist zu, dein Herz ist todt!

Goethe

Δός μου πάλι τὴς γλυκειὲς στιγμὲς τῆς ἀμάξης ποῦ ἐπηγαίναμε σπίτι Σου· δός μου πάλι τὴς ἤρεμες ὥρες τῶν ὀχρῶν ἀπογευμάτων τοῦ χειμῶνα. Δέν ἔχεις δικαίωμα νὰ μου ἀφαιρῇς ὅ,τι μοῦ ἐχάρισες· τοὐλάχιστον, δάνεισέ με ὀλίγες ἀκόμη.

Εἶδα 'ς τὸν ὕπνο μου πῶς ἔπεσα 'ς τὸ σκαλοπάτι Σου νεκρός· δὲν ἐξύπνησα ἀπὸ τὸν τρόμο ποῦ θὰ ἐτάραζε κάθε ἄλλον, γιατὶ δὲν βλέπω νἄχω 'ς τὴ ζωὴ τίποτε ἄλλον πιὰ προορισμό, παρὰ νὰ φθάσω ἔστω καὶ νεκρός, 'ς τὸ σκαλοπάτι Σου καὶ πάλι

Κι' ἐκεῖ 'ποῦ, μὲ τὴ θέλησί μου πιά, ἤμουν ξαπλωτός, 'στὴν ποθητὴ τὴν ψύχρα τοῦ θανάτου, ἐμπρὸς 'στὴ θύρα Σου, μοῦ 'φάνηκε πῶς τὴν ἄνοιξες χαρούμενη καὶ γελαστὴ καὶ πῶς, ὅταν μ' ἀντίκρυσες, ἐπισωπάτησες ἀπὸ τρόμο κι' ἔβγαλες μιὰ φωνὴ μεγάλη. Ἀκόμη, λοιπόν, μ' ἀγαπᾷς; Αἰσθάνεται, λοιπόν, καμμιὰ συμπάθεια γιὰ τὴ δυστυχία μου;

Προχώρει. Κι' ἐπροχώρησες, ὅταν ἡ πρώτη σκληρὴ ἐντύπωσις ἄρχισε νὰ Σου παίρνῃ τὰ ρίγη, ποῦ μ' εἶχαν ἐμένα νεκρόν. Κι' ἐπροχώρησες ὀλίγον.

Ὅταν ἐμαζεύτηκαν οἱ ἄλλοι, μ' εἶχες τραβήξει γιὰ τὸ διαβα, μὲ τὴ φιλότοργη προσοχὴ μή μου πατήσῃς οὔτε τὸ φόρεμα. Λοιπόν με οἰκτίρεις;

Καὶ μ' ἐπαράδοσες 'ς τοὺς ἄλλους νὰ με πάρουνε γιὰ νὰ με πῖν ὅπου πρέπει. Ἤθελα νὰ ξυπνήσω καὶ μ' ὅλη μου τὴ δύναμι ν' ἀντισταθῶ ζωηρῶς, γιὰ νὰ μὴ χωριτθῶ ἀπὸ Σένα, ἀφ' οὗ μ' ἐπαράδοσες σὲ ξένα χέρια.

Ἂν ἀναπνέω ἀκόμη εἶν' ἡ ὀλίγη ζωὴ ποῦ μοῦ 'δοκεν ὁ τρόμος Σου γιὰ μένα κι' ὁ οἰκτιρμός Σου.

XIV

ΧΑΜΑΙ ΠΕΣΕ ΔΑΙΔΑΛΟΣ ΑΥΛΑ

Καταλαβαίνω τὸν κρυφό Σου πόθο καὶ θἄθελα νὰ μή τονε κρατῇς σφιχτοκλεισμένον μέσ' 'στὸ ὡραῖό Σου στόμα καὶ ποῦ εἶχε πρὶν τὴν ἀγωνία νὰ ξεσπάτῃ τὴ μαργαριταρένια ἀντιπαράταξί του, μὰ τώρα ποῦ ἔχει μαζευτῆ κι' αὐτός, γιατὶ δέν τον ζεσταίνει πιὰ ἡ συμπάθειά Σου καὶ τὸν ψυχραίνει ἡ ἀδιαφορία Σου ἡ σκληρή.

Ἐκεῖνος ὁ Θεός, ὅπου μᾶς ἔπλασε ὅλους, ὅπως ἔδωκε 'ς τὰ φίδια τὴ γλῶσσα γιὰ ν' ἀκοῦνε, ἔδωκε καὶ τὰ μάτια 'ς τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ νὰ τους μαρτυρῶνε, ὅταν δὲν ἦναι ἐπιδέξιοι ἠθοποιοὶ 'ς τὸ ἀβέβαιο τὸ σανίδομα τῆς ζωῆς.

Μέσ 'ς τὰ βαθιὰ βαθιὰ Σου μάτια τὸν ἔνοιωσα τὸν πόθο Σου, ὦ καλή μου.

Μονάχη ἡ τέχνη ἔχει νοιώσει τὴ ζωή· μέσα 'ς τὴ γύμνια, ναί, μέσα 'ς αὐτήν, Σοῦ δείχνει τὴν ἄδολην ἀλήθεια ποῦ ὑπάρχει.

Καί, τὴν ἀλήθεια, ναί, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἂς ποῦν καὶ τὰ δικά μας χείλη, ποῦ, ἑνωμένα θεῖα, ἐχωρισθῆκαν ἀπὸ τὸ ψέμμα, ποῦ μπῆκε ἀνάμεσά τους, τὸ ψέμμα ποῦ κρυώνει ὀλίγο τὰ χέρια, τὸ ψέμμα τῆς κακοζωῆς τριγύρῳ, τὸ ψέμμα, ποῦ γι' αὐτὸ ἀγοράζουμε κερί, ἀλλὰ τὸ ἀνάβουμε ἐμπροστά 'στὴν Ἀλήθεια.

Κι' ἂν κἄποιος ὄκνος 'στάλαξε τὸ ψέμμα, τὸ ἀποτρόπαιο φίδι ποῦ τὸ φαρμάκι του μᾶς 'χώρισεν ἀπ' τὸν παράδεισό μας, ἂς τον πετάξουμε κουρέλια κάτω τὸν ὄκνο αὐτὸ τὸν ψεύτικον, ὦ καλή, κι' ὅπως ἡ τέχνη, ἂς πᾶμε γιὰ νὰ εὕροῦμε τὴν ἀλήθεια, ὁποῦ γι' αὐτήν μας ἔπλασε ὁ Θεός της. Κακὸ κανένα, ναί, ποτὲ δὲν ἔκαμε ἡ Ἀλήθεια· κι' ἂν μας ἑνώσῃ 'ς ἕνα φιλὶ ποῦ τοῦ ἑνός μᾶς ἢ τοῦ ἄλλου μέχρι θανάτου τὴν ψυχὴ νὰ την ροφήσῃ, τότε θὰ γίνουμε τῆς θρησκείας μας, τῆς ἀληθινῆς, οἱ μάρτυρες.

Νομίζω πῶς Σ' ἔχω κοντά μου· ἀκκούμπησε ὀλίγο τὸ κεφαλάκι Σου 'στὸν ὦμό μου κι' ἄκου τὸν πόθο Σου, ποῦ ἐδιάβασα 'στὴν ἀστρολατρεία μου τῶν ματιῶν Σου· ξέρεις πῶς εἶσαι γυναῖκα καὶ πῶς ἴσως αὔριον θὰ ἔχῃς τὴν ἀνάγκη νὰ ἀκκουμπήσῃς 'στὰ χέρια ἑνός στιβαροῦ· αὔριο εἴτε σήμερα. Μὰ ἐξέχασες πῶς σὰν ἀητὸς ἀνέβηκα εἰς ὅλα τῆς Μακεδονίας τὰ βουνὰ νικητής;—Καὶ θέλεις ἕναν ἄνθρωπο, ποῦ, τέλειος, νὰ γίνῃ τῶν μυστικῶν Σου ἡ κυψέλη· ἀλλ' ἀπὸ τὸ κομπανιαμέντο μου 'στὴ λύρα μου γιὰ Σένα, ὅταν κρυφὰ ἐσιγόκλειγες τὰ μάτια δίπλα μου καὶ ὡμίλεις. δέν τό νοιωσες ὅτι μπορῶ νὰ γίνω ὁ φραχτωμένος κῆπος τῶν ἀνθῶν Σου, ποῦ, μακρυὰ ἀπὸ μάτι κι' ἀπὸ χέρι, θά το κρατῇ αἰώνια; δὲν εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖνος ποῦ ἡ ἀδελφές Σου, ἡ Μοῦσες, μοῦ εἶπαν τόσα μυστικά τους; Καί, Σὺ δέν με καμάρωνες γιὰ τοῦτο;

Ἡ ἔλα μυρωμένη αὔρα τώρα νὰ μου δροσίσῃς τὰ καιόμενα σωθικά, ἡ φύσησε σὰν θύελλα ὑπερκόσμια —γιατὶ κι' αὐτὴν τὴ δύναμι τὴν ἔχεις—καὶ γκρέμισε τὴν ἀδειανὴ ἐκκλησία καὶ θάψε με κι' ἐμένα ἀπὸ κάτω ἀπὸ τἀγαπημένα της συντρίμμια.

XV.

Per me il pover manuale
fa uno strale
d' oro, e il lancia contro il sole.
Guarda come in alto ascenda
e risplenda,
Guarda e gode, e più non vole.

Carducci

Ὅπου κι' ἂν πᾷς Σὲ ἀκολουθάει πάντα ἡ σκέψι μου γοργή. Μέσ' 'στὰ ὄνειρά μου κυματίζει πάντα ἡ μορφή Σου ἡ γαλήνια, ἡ λυπημένη, ἡ σκυθρωπή. Πῶς ἄλλοτε ἄλλη πάντοτε μοῦ φέγγεις, ὅταν τὰ μάτια κλείσω, γλυκειὰ Μάννα; Δέν γνώρισα 'στὴ γῆν ἄλλη εὐτυχίαν ἀπὸ τὴ σκέψι, πῶς, ἂς ζῇ καθένας, ἂν ἔκλεισε τὰ νειᾶτά του τὰ ὡραῖα ἀνάμεσα 'ς ἕνα φιλὶ 'ς ἐκείνη ποῦ ἀγάπησεν ὡραῖα, ὦ! ναί ὡραῖα.

Ἐνόμισες ὅτι ἐζήτησα νὰ με ἐνοικιάσῃς μὲ τὰ χρήματά Σου· ἐδῶ ἠπατήθης, διότι Σοῦ ἦλθεν ἡ ἰδέα ὅτι εἶχα ἀνάγκην καὶ νὰ ἐξοδευθῇς δι' ἐμέ. Στάσου· δὲν ἔχεις ἀνάγκην νὰ δαπανήσῃς οὔτε πρὸς συντήρησιν τοῦ κτήματός Σου· καὶ ἀχαλλιέργητον ἀπὸ Ἐσὲ καὶ ἔθαλλε καὶ θάλλει καὶ θά Σου παρέχῃ σκιὰν καὶ δροσερὰ νάματα, ὅταν Σύ, κατακουρασμένη ἀπὸ τὰς ἀλογίστους δαπάνας Σου ἀνὰ μέσον τοῦ κόσμου, θὰ ἐπιθυμήσῃς, ἔστω καὶ χωρὶς ἐξωτερίκευσιν τοῦ πόθου Σου, ὀλίγην σκιάν. Εἴθε νὰ ἔλθῃ αὐτὴ καὶ Σὺ καταλλήλως.

XVI.

Μῆτερ, εἰς χεῖράς Σου παραδίδω τὸ πνεῦμά μον.

Τὸ χέρι τὸ τρεμάμενο ποῦ αἰσθάνεσαι τώρα γυρτὸ ἐμπροστά Σου, εἶναι τὸ ἴδιο χέρι ποῦ κρατεῖ τοὺς κεραυνοὺς γιὰ τοὺς μικροὺς ἀνθρώπους. Κι' ἂν τώρα Σοῦ τείνεται γιὰ νὰ περικλείσῃ τὴν ὑλοποίησι τῆς καλωσύνης Σου, κι' ἂν Σου ζητιανεύῃ τώρα τὴ συμπάθεια, μὴ το καταφρονῇς· εἶναι τὸ ἴδιο ποῦ, ὅταν παραστρατήσῃς, σκοτισμένη ἀπὸ τὴ μάταιη λάμψι τοῦ χρυσίου Σου καὶ σαττισμένη ἀπὸ τὴν πνιχτικὴ βρῶμα τοῦ κοσμικοῦ λιβάνου τριγύρω Σου, θὰ τεντωθῇ τιτάνιο γιὰ νὰ Σου πιάσῃ τὸ ἰδικό Σου καὶ στρέψῃ ὅλο Σου τὸ κορμὶ καὶ τὰ βλέμματα ἐκεῖ ὅπου πρέπει σιγᾷ, μὲ ἠρεμία δικαία, νὰ κλείσουν. Οἱ μυῶνές του εἶναι τὰ ἐξογκώματα τοῦ πάθους του. Ὕστερα ἀπὸ αὐτὸ ἂς καῇ 'στὸ βωμό Σου. Σκαιόλας δοξασμένος κι' ἐγὼ θὲ νὰ ζήσω. Ἀπὸ δρόμον ἂς κλείσω τὰ γήινα μάτια κι' ἐγώ, Καμόενς.

Ἐν Μπραιτφεροάδ, Φεβρουάριος - Ἰούλιος 1913

ΝΙΚ. ΜΑΡ. ΑΓΚΩΝΙΑΤΗΣ

* *Τέλος.*

ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΑΠΡΕΠΗΣ Πορτογάλλος καθηγητής Jorge περισπούδαστον ἐδημοσίευσε μελέτην ἐν τῇ «Revista da Universidade de Coimbra», τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1912, περὶ τοῦ μεγάλου Ἕλληνος καλλιτέχνου *Δομηνίκου Θεοτοκοπούλου*, τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ἐθνικόν του ὄνομα El Greco. Ὁ καθηγητής οὗτος τὸν ἐξετάζει καὶ ὑπὸ ἰατρικὴν ἔποψιν καὶ δὴ ἀνατομικήν. Ὡς γνωστόν, ἡ ἀνατομία εἶναι ἡ βάσις τῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς πρὸς μελέτην τῆς μορφῆς καὶ τοῦ σχήματος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἑκάστοτε ἀναλογίας τῶν μελῶν, κατὰ τὰς διαφόρους στάσεις, κινήσεις καὶ ψυχολογικὰς διαθέσεις. Διὸ ἡ νέα αὕτη μελέτη ἔτυχε τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου καὶ περιοδικὰ ἰατρικὰ ἀνέλυσαν αὐτὴν ἢ ἀποσπάσματα ἐδημοσίευσαν ἐν μεταφράσει. Τοῦ περὶ ἀνατομίας καὶ χρωματισμοῦ μέρους ἐνομίσαμεν καλὸν νὰ δημοσιεύσωμεν καὶ ἡμεῖς ἐν ἑλληνικῇ περιοδικῇ ἐπιτομήν, ἐν τῇ ἀγαπητῇ *«Πινακοθήκῃ»*. Ἀλλὰ προηγουμένως, ἐν εἰσαγωγῇ, γράφομεν γραμμάς τινας περὶ τοῦ Θεοτοκοπούλου, ὅστις ἦτο σοφὸς καὶ καλλιτέχνης· ἀλλά, καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, καὶ sui generis.

Κάπου ἀνέγνωσα ὅτι οἱ μεγάλοι ἄνδρες ὁμοιάζουν πρὸς τὰ νομίσματα· ὅσον περισσότερον μένουσιν ὑπὸ τὴν γῆν, τόσον περισσότερον ἡ ἀξία αὐτῶν αὐξάνει.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἀδίκως, ὁ Θεοτοκόπουλος εἶχε λησμονηθῆ· ἀλλ' ἔπειτα — ἐπειδὴ ἡ πραγματικὴ ἀξία οὐδέποτε χάνεται — ἤρχισαν νὰ τὸν μελετοῦν· διότι, μὲ ὅλην τὴν ἀλλόκοτον πρωτοτυπίαν, ἡ μεγαλοφυία του δὲν κρύπτεται.

Αἱ μελέται τοῦ Γουστάβου Geffroy τοῦ Ricketts ἀνέδειξαν ἀρκετὰ αὐτόν. Ἀλλὰ τὸ βιβλίον τοῦ Maurice Barrés, ἀπό τινων ρηνῶν εἵλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν καλλιτεχνῶν καὶ ἐρασιτεχνῶν. Καὶ ὁ Menier ἠθέλησε νὰ κάμῃ γνωστὰς τὰς κρίσεις τοῦ Πορτογάλλου καθηγητοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν κοινόν.

Ἐσχάτως ὁ Οὐγγρος ἐρασιτέχνης Marczell de Nemes, ἐκθέσας πρὸς πώλησιν ἀρκετοὺς πίνακας, ὁμολογεῖ ὅτι τὴν μεγαλειτέραν ὑπερτίμησιν ἔλαβον τὰ ἔργα τοῦ Θεοτοκοπούλου.

Ἐγεννήθη ὁ καλλιτέχνης ἐν Κρήτῃ. Τὸ ἀκριβὲς ἔτος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἀγνοεῖται. Κυμαίνεται ἀπὸ τοῦ 1545 ἕως 1550. Οἱ πλεῖστοι ὅμως παραδέχονται ὅτι ἐγεννήθη τῷ 1548.

Ὁ Μουστοξύδης ἐν τῷ *Ἑλληνομνήμονι* γράφει ὅτι ἐκαλεῖτο *Κυριακὸς* ἢ *Δομήνικος*. Γλωσσικῶς εἶναι ὀρθὴ μετάφρασις, ἀλλ' ὄχι καὶ προκειμένου περὶ βαπτισματικοῦ ὀνόματος. Διότι, ἂν ὑπάρχουν δέκα ἅγιοι φέροντες τὸ ὄνομα *Κυριακός*, ὑπάρχουν καὶ τρεῖς ἅγιοι *Δομήνικοι*—εἰς τὸν δυτικὸν Σύναξαριστὴν—ὧν ὁ ἐπισημότερος εἶναι ὁ ἱδρυτὰς, τῷ 1215, τὸ περιλάλητον τάγμα τῶν *Δομηνικανῶν* ἢ *ἱεροκηρύκων*, ὁ ὁποῖος ἀποθανατίσθη καὶ ὑπὸ τοῦ Δάντε.

Εἰς τὸ βάπτισμα θὰ ἔλαβε τὸ ὄνομα *Δομήνικος*, διότι ἂν θὰ ἐλάμβανεν τὸ τοῦ *Κυριακοῦ* δὲν θὰ τὸ ἐξιτάλιζε διὰ δύο λόγους. Πρῶτον, ὅτι ἐκαυχᾶτο διὰ τὴν ἑλληνικὴν καταγωγήν του καὶ δεύτερον ὅτι οἱ δυτικοὶ λαμβάνουν τὸ ὄνομα Κυριακός, Ciriaco, καθότι ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἁγίων κατετάχθησαν οἱ Κυριακοὶ πρὸ τοῦ σχίσματος.

Περὶ τῆς ἑλληνικῆς καταγωγῆς του οὐδεὶς λόγος. Μάλιστα τὸ ἐπώνυμόν του διαπρυσίως διακηρύττει ὅτι ἕλκει τὸ γένος ἐκ Βυζαντιακοῦ οἴκου. Ἐκτὸς τοῦ γνωστοῦ μεγάλου Κερκυραϊκοῦ οἴκου τοῦ Θεοτόκη, ὅστις ἔδωκεν εἰς τὸ ἔθνος διαπρεπεῖς ἄνδρας καὶ μίαν περικλεῆ γυναῖκα, εἰς τὰ ἀρχεῖά μας εἴδομεν ὅτι καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον ὑπῆρξεν οἰκογένεια Θεοτόκη. Εὔκολον εἶναι Πελοποννήσιος Θεοτοκόπουλος νὰ μετέβη εἰς Κρήτην.

Ἔλθομεν τώρα εἰς τὸ θρησκευτικὸν αὐτοῦ δόγμα.

Ὁ ἀείμνηστος φίλος μας Βικέλας εἰς τὴν βιογραφίαν περὶ Θεοτοκοπούλου λέγει ὅτι ἀπὸ τὰ ἀρχεῖα τοῦ Τολέδου «θὰ πληροφορηθῶμεν ἐὰν ἦτο *καθολικὸς* »ἢ ὀρθόδοξος. Ἡ διαβίωσίς του εἰς τὴν καθολικωτά»την Ἱσπανίαν, αἱ διδόμεναι εἰς αὐτὸν πολυπληθεῖς »παραγγελίαι ὑπὸ τοῦ καθολικοῦ κλήρου, ἡ εὔνοια »πρὸ παντὸς διὰ τῆς ὁποίας τὸν ἐτίμα Φίλιππος ὁ Β', »ὁ κατ' ἐξοχὴν βασιλεὺς τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως, πάντα »ταῦτα, ἐκ πρώτης ὄψεως, φαίνονται ἀποδεικνύοντα »ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὴν *δυτικὴν* ἐκκλησίαν». Ἔχει δίκαιον. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπάρχουν ἱστοροῦντες ὅτι ὁ Θεοτοκόπουλος ἦτο *μοναχὸς τοῦ τάγματος τῶν δομηνικανῶν*. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ Πέτρος Καλιάρης ἐν τῇ λαμπρᾷ μελέτῃ περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ Παύλου Βερονέζε, δημοσιευθείσῃ τῷ 1888 ἐν Ρώμῃ (σελ. 177), λόγον ποιούμενος περὶ τῶν μιμητῶν τοῦ μεγάλου τούτου ἰταλοῦ ζωγράφου: «Ὁ πατὴρ Βικέντιος Μαρκέζης (Memorie dei più »insigni pittori κτλ. τόμος Γ'. σελ. 325) θέτει »μεταξὺ τῶν μιμητῶν τοῦ Τιτσιάνου, ἰδίως τοῦ Βερο»νέζε *τινὰς δομηνικανούς*, καί, μεταξὺ τούτων, »πρῶτον τὸν *πατέρα Δομήνικον Θεοτοκόπουλον*, »γεννηθέντα ἐν Ἑλλάδι τῷ 1548 καὶ ἀποθανόντα εἰς »Τολέδον τῷ 1625, ὅστις ὑπῆρξε γλύπτης καὶ ζω»γράφος περίφημος καὶ ὅστις διέδωσεν εἰς τὴν Ἱσπα»νίαν τὴν τεχνοτροπίαν τῶν Ἐνετῶν..»

Ἂν οἱ λόγοι οὗτοι εἶναι ἀληθεῖς, ὁ Θεοτοκόπουλος, ὄχι μόνον *ἀνήκει* εἰς τὴν δυτικὴν ἐκκλησίαν ἀλλ' ἦτο καὶ *δομηνικανὸς μοναχός*. Πλὴν πῶς συμβιβάζεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα μὲ τὸ νὰ εἶχε καὶ τέκνον, τὸν *Γεώργιον Μανουήλ*, καλλιτέχνην ἐπίσης; Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἡ ἀπάντησις εἶναι εὔκολος. Διατελῶν ἐν χηρείᾳ, θὰ ἠσπάσατο τὸν μοναστικὸν βίον.

Εἴδομεν ὅτι τὸν καλεῖ πατέρα *padre*, καὶ ὄχι *Frà* ἢ *Frate* ἀδελφόν, ἄρα ἐχειροτονήθη μοναχός. Παρατηρητέον ὅτι τὸ μοναχικὸν τοῦτο τάγμα, φημίζεται διότι παρήγαγε πολλοὺς, πλείστους μεγάλους ἄνδρας καὶ ἁγίους, οἵτινες ὠφέλησαν μεγάλως τὰς ἐπιστήμας, τὰ γράμματα, τὰς τέχνας καὶ διέπρεψαν ὡς ἱεροκήρυκες. Δομηνικανοὶ εἶναι καὶ Θωμᾶς ὁ ἐξ Ἀκουίνου, Ἀλβέρτος ὁ Μέγας καὶ Πῖος ὁ Ε', τοῦ ὁποίου τὰ πλοῖα μετέσχον εἰς τὴν περιφανῆ ναυμαχίαν τῆς Ναυπάκτου.

Ἀλλὰ παρατηρεῖ ὀρθότατα ὁ Βικέλας δὲν ἕπεται, κατ' ἀνάγκην, ὅτι ὅσοι Ἕλληνες ἠσπάζοντο κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὸν καθολικισμὸν ἀπηρνοῦντο διὰ τοῦτο τὸν Ἑλληνισμόν. Πολλὰ περὶ τοῦ ἐναντίου παραδείγματα ἠδύνατό τις νὰ φέρῃ ἐκ τῆς δεκάτης πέμπτης καὶ τῆς δεκάτης ἕκτης ἑκατονταετηρίδος, ὅτι ναὶ μὲν ἠσπάζοντο τὸ *δυτικὸν* δόγμα, ἀλλ' ἦσαν Ἕλληνες κατὰ τὴν *καρδίαν* καὶ τὴν *διάνοιαν*.

Τὸ ἐπώνυμόν του ἔλαβεν ἀρκετὰς περιπετείας. Ἐν Βενετίᾳ ἐγένετο γνωστὸς ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἐθνικοῦ ὀνόματος *ὁ Γραικὸς* El Greco (1) ἢ delle Greche, ὅπερ τοῦ ἔμεινεν ὡς ἐπώνυμον καὶ ὁ φιλόπατρις Κρής, σεμνυνόμενος διὰ τὴν καταγωγήν αὐτοῦ ὑπερηφάνως τὸ ἐδέχετο. Μεταβὰς δὲ εἰς τὴν Ἱσπανίαν, ὡς φιλίταλος ἕλλην δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ ἐξισπανίσῃ· ὑπεγράφετο Domenico Greco καὶ ὄχι Dominig o Griego. Εἰς πλεῖστα τῶν ἔργων ὑπεγράφετο καὶ ἑλληνιστὶ *Δομήνικος Θεοτοκόπουλος ἐποίησε*. Ἐνίοτε δὲ παρὰ τῷ ἐπωνύμῳ ἔθετε καὶ τὸ *Κρής*.

Πολλοὶ μετεμόρφωσαν τὸ ἐπώνυμόν του εἰς *Θεοτοκόπολις* καὶ *Θεοσκόπολις*. Μάλιστα ἐκ τῆς διττῆς ταύτης γραφῆς ἀπατηθεὶς ὁ Ticozzi ἐν τῷ *Λεξικῷ τῶν ἀρχιτεκτόνων, γλυπτῶν καὶ ζωγράφων*, ἔπλασε *δύο* διάφορα πρόσωπα, τὸν *Θεοσκόπολιν* καὶ τὸν *Θεοτοκόπολιν*. Τὴν σύγχυσιν ταύτην τὴν παρετήρησεν ὁ Zani ἐν τῇ *Ἐγκυκλοπαιδείᾳ* καὶ ἔπειτα ὁ Μουστοξύδης ἐν τῷ *Ἑλληνομνήμονι*.

Θέλετε τώρα νὰ ἴδητε πῶς εὑρίσκουσιν οἱ ξένοι τὰς ἐτυμολογίας τινῶν ὀνομάτων μας; Ἰδοὺ αὐτολεξεί: «Faisons remarquer en passant, que Theotocopuli veut dire, en grec moderne, *oiseau engendré par Dieu*, de πουλί =oiseau, Θεοτόκος=issu de Dieu.»

Ἐπειδὴ ὁ Θεοτοκόπουλος εἶναι γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Greco ἐδημιούργησαν καὶ δύο λέξεις Grecoïde *Γραικοειδὴς* καὶ Grecomane *Γραικομανής*.

(Ἕπεται συνέχεια) ΣΠ. ΔΕ—ΒΙΑΖΗΣ

(1) Οἱ Ἐνετοὶ ἀντὶ il λέγουσι el.

Τ' ΑΘΑΝΑΤΟ ΝΕΡΟ

—Ψηλὰ στὸ κάστρο τῆς Ἀθηνᾶς, ἡ Νίκες,
μαρμαρωμένες ἀπ' τὸν Παληὸ καιρό,
ξεμαρμαρῶσαν ἐμπρός σου. Ποῦ τὸ βρῆκες
χρυσέ μου Ρήγα, τ' ἀθάνατο νερό;

—Δάκρυ στὸ δάκρυ τὸ γέμισαν οἱ σκλάβοι
τ' ἅγιο Ποτῆρι στοῦ Πόνου τὸ Ἱερό·
πῆγε ἡ ψυχή μου κορυφὰ νὰ μεταλάβῃ
κ' ἐκεῖ τὸ βρῆκα τ' ἀθάνατο νερό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

* ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ *

Στὴν δεσποινίδα Τ.

Βουβὸς τὴ νύχτα ἐστάθηκα στὴ Θάλασσα. Ψιλὰ
τ' ἀστέρια γλυκοαρμόνιζαν τὴ θεία τους συμφωνία.
Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ ὁ Θεὸς στὴ Πλάσι ὅλη μιλᾶ·
Κι' ἡ θάλασσα ἀφικράζονταν ὁ' ἀπόκοσμη ἡσυχία.

Κ' ἐσὺ σιμά μου, μ' ἀνοιχτὰ τὰ μάτια τὰ αἰθέρια
μὲ τὴ ψυχή σου ἐρώτησες τὸ λόγο ποὺ σιωπῶ.
Ξεχνοῦσες πῶς τὰ μάτια σου ἦταν κ' ἐκεῖνα ἀστέρια...
—Ὁ Θεὸς τραγούδαε γύρω μας τῆς Πλάσης τὸ σκοπό.

Νύκτα Φαλήρου 1913 ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

F. Stück Ὁ Πᾶν

ΕΥΖΩΝΟΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ

ΗΝ πρωΐαν τῆς 23ῆς Δεκεμβρίου 1912, ἀνεμένομεν, ὅπως συνήθως, τοὺς τραυματίας τοῦ τακτικοῦ νυκτερινοῦ ἐκ τοῦ Μπιζανίου αἰφνηδιασμοῦ τῶν Τούρκων, ἔξωθεν τῶν σκηνῶν—τῶν παμμεγίστων καὶ ἡμιανοίκτων αὐτῶν ὀμβρελλῶν τοῦ στρατοπέδου — τοῦ Χειρουργείου μας, τὰς ὁποίας εἴχομεν στήσει μεταξὺ μελανοκιτρίνων ἐρειπίων τοῦ παρὰ τῶν φυγάδων Τούρκων πυροληθέντος Ἑλληνικωτάτου χωρίου τῆς Ἀετορράχης Ρεβένια, ἐν τῷ ὁποίῳ οὐδὲ εἷς Τοῦρκος κατῴκει, καὶ τῶν πυκνοκλάδων πρίνων αὐτοῦ.

Μετ' ὀλίγον, διακρίνομεν ἕνα λεβέντην εὔζωνον, φέροντα ἀντὶ χακὶ φεσίου, ὅπως φέρουν ἐν πολέμῳ ἅπαντες οἱ συνάδελφοί του, ἐρυθρὸν τοιοῦτον, ἀλλ' ἄνευ φούντας, καὶ ὅστις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν διήρχετο ἔξωθεν τῶν οὐχὶ μακρὰν ἡμῶν λειψάνων τῆς παρὰ τοῦ ἀσεβοῦς ἐχθροῦ καταστραφείσης ἐκκλησίας τοῦ χωρίου Παναγίας καὶ ἀνεκίνει, πρὸ τῶν ἐρειπίων περιλύπως καὶ μορφάζων τὴν κεφαλήν του.

Τὸ ἐρυθρὸν φέσιόν του διήγειρε τὴν περιέργειάν μας καὶ ἀνεμένομεν ἀνυπομόνως τὴν ἄφιξίν του, ἵνα τὸν ἐρωτήσωμεν πῶς τῷ ἐπέτρεψαν οἱ ἀξιωματικοί του νὰ φέρῃ τοιοῦτον, ὅπερ ἀποτελεῖ στόχον καὶ ἔχει ἤδη καταργηθῇ καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν Τούρκων.

Ἀλλ' ὦ τῆς πλάνης καὶ τοῦ θαυμασμοῦ!... Ὅταν ἤρχιζε νὰ πλησιάζῃ, εἴδομεν μετ' ἐκπλήξεως ὅτι τὸ ὡς ἐρυθρὸν φέσιον παρ' ἡμῶν ἐκληφθέν, ἦτο ἁπλῶς.... εἷς ἀνάστροφος ἐπίδεσμος, κατὰ τὸν τύπον τῆς καλύπτρας τοῦ Ἱπποκράτους ἐφηρμοσμένος, ὅστις, ὡς ἐκ τῆς ἀφθόνου αἱμορραγίας τοῦ κρανιακοῦ τραύματος, εἶχε μεταχρωματισθῇ ἐκ λευκοῦ εἰς ἐρυθρόν!....

Ὥστε, αὐτὸς ὁ εὔζωνος, ὁ μηδόλως δεικνύων σημεια καμάτου καὶ πόνου, αὐτὸς ὁ βαδίζων διὰ τοῦ συνήθους ἀγερώχου καὶ εὐσταλοῦς βαδίσματος, αὐτὸς ἦτο τραυματίας τοῦ ἔναντι καὶ πλησίον ἡμῶν τρομεροῦ καὶ δυσπορθήτου Μπιζανίου, ἦτο ἥρως καὶ θῦμά τοῦ αἱματηροῦ αἰφνηδιασμοῦ τῆς προηγουμένης νυκτός, ἦτο καὶ αὐτὸς εἷς ἐκ τῶν γιγαντομάχων τοῦ Μπιζανίου.

Ὅταν μᾶς ἐπλησίασε, τὸν συνεχάρημεν καὶ ἀνεκαινώσαμεν τὴν ἐπίδεσιν τοῦ τραύματός του. Τὸν διεβεβαιώσαμεν ὅτι τὸ τραῦμά του εὐτυχῶς ἦτο ἀκίνδυνον, ἐνῷ αὐτός, μετ' ἀξιοθαυμάστου ἀπαθείας, μᾶς διεβεβαίωνεν ὅτι τὸ τραῦμά του αὐτό, μὲ τὸ ὁποῖον τὸν εἶχον φιλοδωρήσει οἱ Τοῦρκοι, ἦτο μηδαμινόν, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς φοβερὰς καταστροφὰς τὰς ὁποίας τοῖς εἶχε ἐπιφέρῃ οὗτος διὰ τοῦ ἐπαναληπτικοῦ Μάνλιχερ, ὅπερ ἐκράτει διαρκῶς ἀνὰ χεῖρας, ὡς ἀχώριστον καὶ προσφιλέστατον φίλον καὶ σύντροφόν του.

Μόλις ἀπεπερατώθη ἡ ἐπίδεσις, μᾶς λέγει διὰ τῆς ἰδιαζούσης εὐζωνικῆς ἀφελείας καὶ προφορᾶς, ἕνα «Γειά σας τοῦ λ'πόν», καὶ ἀρχίζει νὰ βαδίζῃ πρὸς τὸ μέρος ἐξ οὗ εἶχεν ἔλθει!

— Ἔ! ποῦ πᾶς, μὲ τὸ καλό, εὔζωνα, τοῦ φωνάζει εἷς ἀνθυπίατρος... .

— Πάου ἐκεῖ κάτου, στοῦ λόχου μ'! Θὰ πάου νὰ τ'ς φάου οὔλους, δὲν κάθ'μαι ἐδῶ, νὰ ξέρ'ς, ἐγώ, δίχως ἠτία!..... Δὲν ἔχου τίποουτ'ς ἐγώ!..... τῷ ἀπεκρίθη ὁ εὔζωνος.

Μετὰ ταῦτα, ὁ ἀνθυπίατρος τὸν συνεβούλευσε νὰ παραμείνῃ ἐπὶ μίαν τοὐλάχιστον ἡμέραν εἰς τὸ Χειρουργεῖόν μας, καὶ τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομένης, ἅμα τῇ ἀνατολῇ, ἐπιστρέφει εἰς τὸν λόχον του, ἵνα συνεχίσῃ τὸ ἡρωϊκὸν ἔργον του.

Μετὰ δυσφορίας ὁ ἀνδρεῖος μαχητὴς παρέμεινεν εἰς τὸ Χειρουργεῖόν μας, οὐχὶ βεβαίως πολὺ μακρὰν τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἀλλὰ μακρὰν τῆς ἐνεργητικῆς πολεμικῆς κινήσεως, μακρὰν τοῦ πυρός, μακρὰν τῶν ἀτρομήτων συμπολεμιστῶν του.

Ἐξηπλώθη ἐπί τινος φορείου, ἐντὸς μιᾶς σκηνῆς τοῦ Χειρουργείου, καί, μὴ ἔχων ἕτερόν τι καλλίτερον νὰ πράξῃ, ἐβυθίσθη εἰς ὕπνον, τὸν ὁποῖον ἀπὸ δύο μηνῶν καὶ πλέον δὲν εἶχεν ἀπολαύσει!

Προφανῶς, θὰ ἔβλεπε καθ' ὕπνους ὅλας τὰς ἀξιοθαυμάστους καὶ ἀλησμονήστους γιγαντομαχίας του τοῦ Γριμπόβου, τῆς Κιάφας, τῶν Πέντε Πηγαδίων, τῶν Πεστῶν, τοῦ Μπιζανίου, καί, ἐν γένει, ὅλον τὸν μαρτυρικὸν καὶ πολύμοχθον βίον του ἐπὶ τῶν χιονοσκεπῶν, φαλακρῶν καὶ ἀποτόμων ἱστορικῶν καὶ ἐνδόξων κορυφῶν τῶν ἀπὸ Ἰμαρὲτ μέχρι Μπιζανίου ὀροσειρῶν!... Ἐν δὲ μόνον δὲν θὰ ἔβλεπε.... τὴν στιγμὴν πότε νὰ ἐξημερώσῃ, ἵνα πετάξῃ πάλιν, ὡς γιγάντιος ἀετός, ἐπάνω εἰς τὰς χιονισμένας κορυφὰς τῆς θρυλικῆς Ἀετόρραχης, ἵνα ἐφορμήσῃ καὶ πάλιν κατὰ τῶν ὀχυρωμάτων τοῦ Μπιζανίου καὶ τῆς Καστρίτσης, καὶ ἐκδικηθῇ τὸ αἷμα του.

Αὐτὸ βεβαίως θὰ ἔβλεπεν, αὐτὸ θὰ ἦτο τὸ γλυκὺ ὄνειρόν του, τὸ ὁποῖον, διὰ τοῦ αἰθερίου κινηματογράφου τῆς φαντασίας του, θὰ παρήλαυνε πρὸ αὐτοῦ.

Ἐν Κλεισούρᾳ 1913

ΔΗΜ. Ν. ΖΟΡΜΠΑΣ
Ὑπίατρος

ΝΕΑ ΕΛΛΑΣ

I

Λὲν ἐμαράθηκε τ' ἀρχαῖο στεφάνι σου, Ἑλλάδα,
Γιατὶ πλεγμένο σοῦ ἤτανε μὲ τ' ἄνθη τῆς Ἰδέας,
Ἡ καταχνιά, ποῦ τοὔσκιαζε τὴν πρώτη του ὠμορφάδα
Σκορπίσθηκε μπρὸς τὸ θερμὸ Φῶς μιᾶς Ἑλλάδος Νέας.

II

Τὸ Πνεῦμά σου περίλυπο δὲν περπατεῖ, Σοφία,
Μέσ' στὰ συντρίμια τῶν Ἀρχαίων Ναῶν σου πλέον· ἡ ὥρα
Ἤρθε ποῦ πάλι θὰ χυθῇ—φωτοπλημμύρα Θεία—
Σ' ὅλο τὸν κόσμο ἀπ' τὴ μικρὴ μὰ διαλεχτή σου χώρα.

III

Πόθε, ποῦ στὴν ἀλήθειρι τοῦ ὀνείρου ἐσὺ τὸ δρόμο
Μᾶς ἔδειξες, μὴν κοιμηθῇς μόλις αὐγὴ χαράζει·
Λόσε μας θάρρος στὴν καρδιὰ καὶ τ' ὅπλο μας στὸν ὦμο
— Τώρα ποῦ φέγγει Ἐλευθεριά, τώρα ἡ σκλαβιὰ στενάζει.

1913 ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

Ποικίλη Σελίς

Τὰ τυπογραφικὰ λάθη.

Κάποιος ἐκδότης Ἄγγλος ἀπεφάσισε ποτὲ νὰ δημοσιεύσῃ ἐν τοὐλάχιστον βιβλίον ἄνευ τυπογραφικῶν σφαλμάτων. Πρὸς τοῦτο ἐπέστησε ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῶν διορθωτῶν του, οἵτινες καὶ ἐν τέλει ἐβεβαίωσαν αὐτὸν ὅτι δὲν εἶχε μείνῃ πλέον οὐδὲν λάθος. Μὴ ἀρκούμενος εἰς τοῦτο ὁ ἐκδότης ἔστειλε τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια εἰς τὰ Πανεπιστήμια καὶ ἄλλους μεγάλους ἐκδοτικοὺς οἴκους προσφέρων ἐκτάκτους χρηματικὰς ἀμοιβὰς διὰ πᾶν τυπογραφικὸν σφάλμα, ὅπερ ἤθελεν ἀνακαλυφθῇ. Ὄντως δὲ ἀνεκαλύφθησαν μερικὰ τοιαῦτα καὶ ἀφοῦ ἔδωσε νέαν εὐκαιρίαν εἰς πάντα βουλόμενον νὰ προσπαθήσῃ ὅπως ἀνακαλύψῃ τὰ τυχὸν παραλειφθέντα λάθη, συνετέθησαν αἱ τυπογραφικαὶ πλάκες, ἐτυπώθη δὲ τὸ βιβλίον, ἐδέθη πολυτελῶς καὶ ἐπωλήθη ὡς ἀπολύτως τέλειον καὶ μοναδικὸν ὑπὸ ἐπόψιν ἐλλείψεως τυπογραφικῶν λαθῶν. Οὕτω τοὐλάχιστον ἐπιστεύετο ἐπί τινα χρόνον ὅτε μετὰ πάροδον ὀκτὼ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του, μία ἐπιστολὴ ἐφίστα τὴν προσοχὴν τοῦ ἐκδότου ἐπὶ σφάλματός τινος ἐν ὡρισμένῃ σειρᾷ καὶ σελίδι. Βραδύτερον ἀνηγγέλθη δεύτερον λάθος καὶ προτοῦ νὰ παρέλθῃ τὸ πρῶτον ἔτος εἶχον ἀνακαλυφθῇ τέσσαρα ἢ πέντε τυπογραφικὰ σφάλματα. Ταῦτα γράφει ἡ «Ἐθνικὴ Ἐπιθεώρησις» τοῦ Λονδίνου, ὅπως ἀποδείξῃ πόσον δύσκολον εἶνε νὰ τυπωθῇ βιβλίον ἄνευ τυπογραφικῶν σφαλμάτων καὶ πόσον ἑπομένως εἶνε δυσκολώτερον νὰ τυπωθῇ ἄνευ τοιούτων ἐφημερίς, ἡ ἔκδοσις τῆς ὁποίας πολλάκις γίνεται μετὰ ἰλιγγιώδους ταχύτητος. Λέγεται ὅτι οἱ «Τάϊμς» τοῦ Λονδίνου δὲν ἔχουσι τυπογραφικὰ λάθη, ἀλλὰ τίς ἔχει τὴν ὑπομονὴν νὰ ἐρευνήσῃ τὸν ὠκεανὸν τῆς καθημερινῆς ὕλης τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ὅπως πράγματι βεβαιωθῇ περὶ τοῦ ἀληθοῦς τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου; Βιβλικαί τινες ἑταιρίαι προσφέρουσι χρηματικὰς ἀμοιβὰς εἰς ὅντινα ἀνακαλύψῃ τυπογραφικὰ σφάλματα εἰς τὰς ὑπ' αὐτῶν γενομένας ἐκδόσεις τῶν Ἁγίων Γραφῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο φαίνεται μᾶλλον ὡς ρεκλάμα παρὰ ὡς ἀπόδειξις τῆς πεποιθήσεως περὶ τῆς τελείας ἀπαλλαγῆς τοῦ κειμένου ἐκ τυπογραφικῶν σφαλμάτων.

★ ★

Μουσεῖον τοῦ Λόγου καὶ τῶν Κινήσεων.

Ἡ ἀνθρωπότης κινδυνεύει νὰ μεταδληθῇ εἰς ἓν τεράστιον μουσεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ὑπάρχῃ θέσις παρὰ διὰ τὰς νεκρὰς ἐποχάς. Ὑπάρχουν μουσεῖα χιλιάδες διαφόρων εἰδῶν. Μουσεῖα γλυπτικῶν ἀρχαιοτήτων, μουσεῖα εἰκόνων, μουσεῖα σκευῶν καὶ ἐπίπλων παρελθουσῶν γενεῶν, παλαιῶν βιβλίων, παλαιῶν ἰατρικῶν ἐργαλείων, ταπήτων, δαντελλῶν, ἐνδυμάτων καὶ ἀντικειμένων ἀνηκόντων εἰς μεγάλους ἄνδρας καὶ χίλια ἄλλα.. Ἤδη, τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τοῦ Πλαϊν-Μονσὼ εἰς τὸ Παρίσι ἀπεφάσισε τὴν ἵδρυσιν ἑνὸς μουσείου προωρισμένου νὰ διαιωνίσῃ τὰς φωνὰς τῶν σπουδαίων ἀνδρώπων καὶ τὴν ἀναπαράστασιν τῶν σπουδαίων ἱστορικῶν γεγονότων, ὅπως γνωρίζουν αἱ μέλλουσαι ἐποχαὶ τί εἴμεθα ἡμεῖς. Τὸ Μουσεῖον αὐτὸ θὰ περιέχει ἐννοεῖται πλάκας φωνογράφου καὶ ταινίας κινηματογραφικάς. Ἓν εἶδος τοιούτου μουσείου ὑπάρχει ἤδη εἰς τὴν Αὐστρίαν εἶνε δὲ ἐπιστημονικώτερον. Ἡ Αὐστριακὴ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἔχει συναθροίσει δι' ἑνὸς φωνογράφου ἐπίτηδες δι' αὐτὴν κατασκευασθέντος ὅλας τὰς γλώσσας τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς. Ἔχει πολεμικὰ ἄσματα τῶν ἀγρίων τῆς Νέας Γουϊνέας, παιδικὰ τραγούδια τῶν Ἐσκιμώων, διαλέκτους ὅλων τῶν χωρῶν ἀπὸ τῶν τῆς Γαλλικῆς μέχρι τῆς Κινεζικῆς. Τὸ ἱδρυθησόμενον ὅμως Μουσεῖον τοῦ Πλαϊν-Μονσὼ θὰ ἔχῃ γενικώτερον ἐνδιαφέρον διότι θὰ διατηρῇ τὰς φωνὰς τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ θὰ εἶνε ἡ ζωντανὴ τῆς ἐποχῆς μας ἱστορία.

★ ★

Αἱ θεωρίαι τοῦ Νίτσε.

Ὁ Νίτσε, ὁ θεωρούμενος μέχρι τινὰς πρωτότυπος εἰς τὰς θεωρίας του περὶ ἀνθρώπου καὶ ἀνθρωπίνης κοινωνίας, ἀποδεικνύεται σήμερον ὅτι δὲν ἔκαμε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀντιγράψῃ τὸν Γάλλον διπλωμάτην καὶ φιλόσοφον κόμητα Κομπινώ.

Ὅλαι αἱ ἰδέαι τοῦ Κομπινὼ διὰ τὴν ἀνισότητα τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν, διὰ τὴν ὕπαρξιν τῶν ἀνωτέρων καὶ διευθυνουσῶν τάξεων αἱ ὁποῖαι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ κυριαρχοῦν ἐπὶ τῶν ἄλλων, διὰ τὸ δικαίωμα τῆς συντηρήσεως καὶ διὰ τὸ ἀδάσιμον τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν εὑρίσκονται ὅλαι εἰς τὰ ἔργα τοῦ Φρειδερίκου Νίτσε, τοὐλάχιστον εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶνε μεταγενέστερα τῆς διακοπῆς πάσης σχέσεως μὲ τὸν Βάγνερ, ὅστις ἐπίσης εἶχε μεγάλως ἐπηρεασθῇ ἀπὸ τὰ συγγράμματα τοῦ Γάλλου διπλωμάτου.

Βεβαίως ὁ τύπος δὲν εἶνε ὁ αὐτός, αἱ δὲ θεωρίαι τὰς ὁποίας ὁ Κομπινὼ μετὰ τόσης συνθετικότητος ἀπεκάλυψεν ἀναφαίνονται εἰς τὸν Νίτσε ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀποστροφῶν, ἐπικλήσεων καὶ λυρικῶν ἐξάρσεων.

★ ★

Τὰ ἑωτὰ νεώτερα θαύματα.

Ἡ ἐπιστημονικὴ ἐπιθεώρησις τοῦ Σικάγου «Ὁ Ἠλεκτρισμὸς» ἔθεσεν εἰς διαγωνισμὸν μεταξὺ τῶν ἀναγνωστῶν της τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν:

«Ποῖα τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ νεωτέρου κόσμου;»

Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς μᾶς παρέδωκαν ὅτι τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ παλαιοῦ κόσμου ἦσαν:

1) Ὁ τάφος τοῦ Μαυσώλου ἐν Ἁλικαρνασσῷ.
2) Ἡ Πυραμὶς τοῦ Χέοπος ἐν Αἰγύπτῳ.
3) Ὁ Φάρος τῆς Ἀλεξανδρείας
4) Ὁ Κολοσσὸς τῆς Ρόδου.
5) Οἱ κρεμαστοὶ κῆποι τῆς Βαβυλῶνος
5) Τὸ ἄγαλμα τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ.
6) Ὁ ναὸς τῆς Ἀφροδίτης ἐν Ἐφέσῳ.

Αὐτὰ ἦσαν θαύματα τεχνικά, διότι οὔτε οἱ Ἕλληνες, οὔτε οἱ Αἰγύπτιοι, οὔτε οἱ Βαβυλώνιοι ἐφαντάσθησαν τὴν ἐπιστήμην, ἤτις ἐκυρίευσε τὸν κόσμον μετ' αὐτούς.

Πολλοὶ ἐπιστήμονες ἔστειλαν τὰς ἀπαντήσεις των, αἵτινες ἀπέδωκαν τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα:

1) Ὁ ἀσύρματος τηλέγραφος.
2) Τὸ τηλέφωνον.
3) Τὸ ἀεροπλάνον.
4) Τὸ ῥάδιον.
5) Αἱ ἀντιτοξῖναι.
6) Ἡ τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος ἀνάλυσις.
7) Αἱ ἀκτῖνες Ρέντγκεν.

Σημειωτέον, ὅτι δὲν κατετάχθησαν μεταξὺ τῶν ἑπτὰ θαυμάτων οὔτε ὁ κινηματογράφος, οὔτε ὁ φωνογράφος. Ἔλαβον ὅμως ἀμφότεροι ἱκανὰς ψήφους.

★ ★

Ὁ Μωαμβάκ.

Ἀνευρέθη ἐπιστολὴ τοῦ διασήμου Γάλλου γελοιογράφου καὶ ζωγράφου Γκαβαρνί, τοῦ ἀλησμονήτου συνεργάτου τοῦ γελοιογραφικοῦ περιοδικοῦ τῶν Παρισίων «Σαριβαρὶ» (Θόρυβος), ἐν τῇ ὁποίᾳ γράφει περὶ τοῦ φίλου του Μπαλζάκ, τοῦ μεγάλου μυθιστοριογράφου.

Ὁ Μπαλζὰκ ἦτο παράδοξος ἄνθρωπος, εὔπιστος, ἁπλοῦς, ἄνευ πολλῶν γνώσεων, ἀκάθαρτος, πάντοτε ἄπλυτος, φέρων ἀστείου σχήματος ἄσπρα γενέκα καὶ πίλους κτίστου· τρώγων ὡς χοῖρος, ἐκοιμᾶτο. Τὸ μεσονύκτιον ἠγείρετο τῆς κλίνης του καὶ ἤρχιζε γράφων. Ἐπὶ δύο ὥρας, ἀφ' οὗ ἐλάμπανε δύο ἢ τρεῖς καφέδες, ἔπαιζε μᾶλλον· δὲν ἔγραφεν. Ἀλλ' ἔπειτα ἔγραφε ταχέως, ὡς νὰ κατελαμβάνετο ὑπὸ ἐμπνεύσεως.

* *

Εἰσφοράς θεατρικαί.

Ἐν Παρισίοις ὑπάρχουν ἑκατὸν εἴκοσι καὶ τρία (ἀρ. 123) θέατρα καὶ κινηματογράφοι, Μουσεῖα καὶ ἐκθέσεις, συναυλίαι, καφωδεῖα, Ἱππόδρομοι καὶ 7 ἐπίσημοι χοροί. Ἐκ τῶν τεσσάρων μεγάλων ἐπισήμων θεάτρων τὰ ὁποῖα εἰσέπραξαν ἐν συνόλῳ κατὰ τὸ 1912 10,003,595 καὶ λεπτὰ 25, ἡ μὲν Ὄπερα εἰσέπραξε 3,266,728. ἡ Ὄπερα-Κωμίκ, 3,116,458 ἡ Γαλλικὴ Κωμῳδία 2,614,479, καὶ τὸ Ὠδεῖον 1,005,749 φρ. Τὰ κυρίως θέατρα τὰ ἀνερχόμενα εἰς 41 εἰσέπραξαν ἐν ὅλῳ 24,0077,389 φρ. Ὑπὲρ τὸ ἑκατομμύριον εἰσέπραξαν τὸ Βαριετέ, τὸ Βωδεβίλ, τῆς Σάρας Μπερνάρ, τὸ Πὸρτ-Σαὶν-Μαρτέν, τὸ Παλαὶ-Ρουαγιάλ, τὸ Ζυμνάζ, τὸ Γκαιτέ, τὸ Σατελέ, καὶ τὸ Ἀπολλό. Τὴν μικροτέραν εἰσπραξιν ἔκαμε τὸ θέατρον «Ἰμπεριάλ» μὲ 107,384 φράγκα.

Ἕπονται 20 κινηματογράφοι μὲ γενικὴν εἰσπραξιν 6,841,586. Περὶ τὸ ἑκατομμύριον ἔφθασε μόνον ὁ κινηματογράφος τοῦ ἱπποδρομίου. Τὰ εἰδικὰ μουσεῖα καὶ αἱ ἐκθέσεις 1,307,656 φρ.

Αἱ συναυλίαι, τὰ θεατρίδια, τὰ καφωδεῖα εἰσέπραξαν 9,458,570 φράγκα.

Τὰ 9 μεγάλα «Μιοῦζικ - Χώλ» 7,441,010 φρ. Τὸ «Φολὶ-Μπερζὲρ» εἰσέπραξε 1,912,000 φρ. τὰ Ὀλύμπια, 1,600,000, ἡ Ἀλάμπρα 1,479,000, τὸ Μουλὲν-Ρουζ, 1,007,000 φρ.

Τὰ ἱπποδρόμια καὶ ἄλλα θεάματα 4,719,000.

Οἱ εἰδικοὶ χοροὶ 1.106,000 φρ.

Αἱ καλλιτεχνικαὶ συναυλίαι (Ὠδεῖον, Κολὸν καὶ Λαμουρὲ) 537,787.

Ἤτοι διὰ τὰ θέατρα καὶ τὰς ἄλλας διασκεδάσεις ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ 1912 μόνον ἐν Παρισίοις τὸ ποσὸν τῶν 65,492,996 δρ.

Δηλαδὴ τὸ ἥμισυ τοῦ Ἑλληνικοῦ προϋπολογισμοῦ!

* *

Ἡ φιλομουσία τῶν Ἀμερικανῶν

Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐξοδεύουσι κατ' ἔτος περίπου δολ. ἑξακόσια ἑκατομμύρια χάριν τῆς μουσικῆς καθ' ὅλας τὰς ἐκφάνσεις αὐτῆς. Αὐτὸ ἦτο τὸ συμπέρασμα, ὅπερ ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐν Σαρατόγκα ἐτησίαν συνέλευσιν τῆς Ἑνώσεως τῶν Μουσικοδιδασκάλων Νέας Ὑόρκης ὑπὸ τοῦ Ζ. Κ. Φρέουνδ ἐκδότου μουσικῶν δημοσιευμάτων. Αἱ ἐτήσιαι δαπάναι ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

Ὄπερα δολ. 8,000 000. Συναυλίαι παντὸς εἴδους δολ. 30,000,000. Ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ δολάρια 55,000,000. Θεατρικαὶ ὀρχήστραι, κωμειδύλλια καὶ κινηματόγραφοι δολ. 30,000,000. Στρατιωτικαὶ ὀρχήστραι διαφόρων εἰδῶν δολ. 35'000,000. Ὠδικαὶ σχολαὶ καὶ ἰδιωτικοὶ διδάσκαλοι δολ. 175,000,000. Ἀμερικανοὶ σπουδασταί, δαπάναι καὶ σπουδὴ αὐτῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ δολλάρ. 500,000. Μουσικαὶ βιομηχανίαι δολλάρια 230,000,000.

Ἤτοι δαπανᾷ κατ' ἔτος ἡ Ἀμερικὴ διὰ μουσικὴν σχεδὸν τὸ διπλάσιον τοῦ ποσοῦ, ὅπερ δαπανᾷ διὰ τὸν στρατὸν καὶ τὸ ναυτικόν της.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΡΟΥΣ — **Τὸ πρῶτον φιλοδώρημα**

Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΩΝ ΣΕΡΒΩΝ

ΑΡΑΛΛΗΛΩΣ πρὸς τὰ γλυπτικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα, κοσμοῦντα τὸν ναὸν τοῦ Κόσσοβου, μαρτυροῦν διὰ τὴν γιγαντιαίαν ἐπίδοσιν τῆς γλυπτικῆς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰβὰν Μέστροβιτς, ἀναπτύσσει καὶ ἡ ἐθνικὴ ζωγραφικὴ τῶν Σέρβων ἕνα τάλαντον, τὸ ὁποῖον ἂν δὲν ἔχει φθάσει ἀκόμη τὴν δύναμιν τῆς πρωτοτυπίας τοῦ Μέστροβιτς, πάντως ὅμως εὑρίσκεται εἰς τὸν δρόμον, ποῦ θὰ τὴν φέρῃ εἰς ἕνα ἔνδοξον τέρμα.

Ἠμπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς ὅτι διὰ τὸν ναὸν αὐτὸν συνεισέφερεν ὁλόκληρος ἡ Σερβικὴ καλλιτεχνία ὅλας της τὰς δυνάμεις καὶ διὰ τοῦτο ἡ γλυπτικὴ καὶ ἡ ζωγραφική, ποῦ παίζουν τόσον σπουδαῖον ρόλον εἰς τὰ μνημειώδους ἀρχιτεκτονικῆς δημιουργήματα, προσεπάθησαν καὶ ἐπέτυχον νὰ ἀφήσουν, ἡ μὲν πρώτη ἐπὶ τοῦ λίθου, ἡ δὲ δευτέρα ἐπὶ τῶν πινάκων της, ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς Σερβικῆς ψυχῆς διαρκούσης τῆς Τουρκικῆς δουλείας, ἐκδηλοῦσαι εἰς σχήματα καὶ εἰς χρώματα τὰ θρυλικὰ εἰς ἡρωϊσμὸν κατορθώματα τοῦ Μάρκου Κράλιεβιτς, ποῦ ἀποτελοῦν τὴν ἐποποιΐαν τῆς προσπαθούσης νὰ διαρρήξῃ τὰ δεσμά της βουνίσιας φυλῆς.

Εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ρώμης, ὅπου εἶχαν ἐκτεθῇ ἀπεικονίσεις τῶν ζωγραφικῶν ἔργων τοῦ ναοῦ τοῦ Κόσσοβου, ἡ Σερβικὴ τέχνη ἔκαμεν ἐνώπιον τῶν ξένων, ποῦ ἔρριχναν ἐπάνω της μάτια ἐξεταστικά, μίαν τιμητικὴν ἐξομολόγησιν.

Ζυμωθεῖα καὶ αὐτή, καθὼς ἡ γλυπτική, μὲ τὰς μεγάλας παραδόσεις, εἶπεν, ὅτι βαίνει πρὸς τὴν grande peinture, πρὸς τὰς μεγάλας συλλήψεις τῆς φαντασίας, αἱ ὁποῖαι, ἀντλοῦσαι τὰ θέματά των εἴτε ἀπὸ τὴν ἱστορίαν εἴτε ἀπὸ τὸ παραμύθι, ἀφίνουν ἐπάνω εἰς τὴν ὀθόνην νὰ χυθοῦν εἰς χρῶμα καὶ σχῆμα τὰ ὑψηλότερα ἰδεώδη τῆς φυλῆς. Μὲ τὸ πινέλο των οἱ ζωγράφοι αὐτοὶ παίζουν Μπόϊτο, παίζουν Μάγιερμπερ.

Ὁ Μίρκο Ράτκι, ὁ Λιούμπα Μπάμπιτς καὶ ὁ Τομισλὰβ Κρισμὰν εἶνε τὰ μεστωμένα ἐκεῖνα μπράτσα, ποῦ ἁρπάζουν τὸν θεατὴν ἀπὸ τὴν εἰρηνικὴν πεζότητα διὰ νὰ τὸν ἐκφρενδονίσουν εἰς τὰς καταιγίδας τοῦ πάθους καὶ τοῦ πόνου. Ἔχω πρὸ ἐμοῦ ἕνα ἔργον τοῦ Ράτκι Παριστᾷ τὸν Μάρκον Κράλιεβιτς ἕτοιμον νὰ πιαστῇ μὲ κάποιον ἄλλον ἥρωα Ἔχουν κατεβῇ καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὰ ἄλογά των, ποῦ εἶνε τόσον ἀγριεμμένα καὶ ὁ ὄγκος των φουσκώνει ἀπὸ τόσον παρόξυσμὸν ρώμης, ὥστε ἡ θέα τῶν ἀντιμετωπιζομένων ἀνοικτῶν στομάτων των, νὰ σὲ κάνῃ ν' ἀκοῦς τὸν χαώδη χρεμετισμόν των, βροντὴν ποῦ θὰ συγκλονίζῃ τὰ βουνά. Οἱ ἥρωες εἶνε ἀνασκουμπωμένοι Λί φλέβες ἑτοιμάζονται νὰ διαρραγοῦν εἰς τὰ μπράτσα τοῦ Κραλίεβιτς, τὰ ὅμοια μὲ κορίνες. Ἡ γροθιές του εἶνε μαῦρες σὰν τὸ σίδερο. Τὸ κεφάλι του προτείνεται κατὰ τοῦ ἀντιπάλου, ὅπως οἱ κριοὶ ἀπὸ τοὺς πολιορκητὰς κατὰ τῶν πύργων ποῦ ἐτοιμάζοντο κατάχαμα

Ἄλλος ζωγράφος, ὁ Στέβα Τοντόροβιτς, παρουσιάζει μίαν ἱστορικὴν σελίδα τοῦ ἔθνους του: Τὴν στέψιν Στεφάνου τοῦ Πρώτου Στεφθέντος. Σαράντα περίπου πρόσωπα εἰς τὴν σκηνήν. Ὁ ἴδιος ζωγραφίζει τὴν εἴσοδον τοῦ βασιλέως Συμεῶνος εἰς μοναστήριον· ἄλλος μεγαλειώδης πίναξ, γεμάτος Βυζαντινὸν χρωματιστόν, μὲ τοὺς δεσποτάδες, τοὺς ὁπλίτας καὶ τοὺς θόλους τῶν ἐκκλησιῶν ποῦ φαίνονται εἰς τὸ βάθος τῆς μεγάλης αὐλῆς.

Οἱ «Ἁμαρτωλοὶ» τοῦ Μίχο Μαρίγκοβιτς, πρόσωπα ἀπὸ τὰ ὁποῖα μὲ τὰ νύχια των κατεβάζουν κόκκινες καὶ μαῦρες βδέλες αἵματος καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ Ράσκι, ποῦ παριστᾷ τὴν Κόλασιν τοῦ Δάντου, προκαλοῦν ρίγη τρόμου τόσον εἶνε ζωντανὸς ὁ πόνος των.

Παραλεύρως μὲ τὴν ζωγραφικὴν—μελόδραμα, ἔρχεται καὶ ἡ ζωγραφικὴ—ὀπερέττα, ἡ ζωγραφικὴ τῶν σαλονιῶν, ποῦ ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας κυριαρχεῖ κάθε καλλιτεχνικῆς ἐκθέσεως. Ὁ Μάρκος Murat φαίνεται νὰ εἶνε ὁ κορυφαῖος ὅλων, καὶ ὁ πίναξ του ὁ ἐπιγραφόμενος: «Orae Ragusinae»—χαλασμένες ἀρχαῖες ταράτσες μέσα σὲ κάμπο μὲ κυπαρίσσια—δικαίως ἔκαμε τοὺς Εὐρωπαίους κριτικοὺς νὰ ἀποφανθοῦν, ὅτι διὰ τὴν γλυκύτητα καὶ κάποιον ἀόριστον βάθος μελαγχολίας, ποῦ ἐμπνέουν αἱ συνθέσεις του, φέρουν εἰς τὸ στόμα τοῦ θεωμένου αὐτάς, στίχους ἀπὸ τὸν Βερλαίν.

Αὐτὴ σὲ λίγα λόγια ἡ καλλιτεχνικὴ ἐπίδοσις τῶν φίλων γειτόνων μας. Καὶ ἐκεῖνο ποῦ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀποκρυβῇ, εἶνε ὅτι τὰ πινέλα καὶ τὰ σμιλάρια τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν θὰ ἔχουν ἤδη παρὰ τὸ πλευρόν των ἄλλα, πρὸς τὰ ὁποῖα διαρκῆς θὰ γίνεται ἡ σύγκρισις. Γιατὶ ἀρά γε εἰς τὴν Σερβίαν νὰ εὑρεθῇ ἕνας Μέστροβιτς καὶ εἰς τὴν πόλιν ὅπου ἀκόμη ἀκούεται ὁ ἦχος τῆς σμίλης τοῦ Σκόπα καὶ τοῦ Φειδίᾳ, τὸ Πεντελήσιον μάρμαρον νὰ δεικνύῃ τόσας δυστροπίας εἰς τὸ νὰ προσλάβῃ ὡραῖες φόρμες;

Πρέπει νὰ ἀπελπισθῶμεν δι' ὅ,τι συνέβη ἕως τώρα; Ἐγὼ προτιμῶ ν' ἀτενίζω πρὸς τὸ μέλλον μὲ ὅλας τὰς λευκὰς ἐλπίδας ποῦ μᾶς στέλλει ἡ παράδοσις, μαζῆ μὲ τὸν ποιητὴν Ἄγγελον Σικελιανόν, ποῦ, προφητεύων ἕνα τέτοιο μεγάλο ξύπνημα, ἔγραψε τοὺς κατωτέρω χρησμικοὺς στίχους:

Παίρνω τὸν μέγα ἀνήφορο, τὴ νύχτα στρατοκόπος.
Σμιλάρι ἀκούω καὶ ὁ χτύπος του στὰ κορφοβούνια βουΐζει
—Ποιὸς τὰ βουνὰ σφυροκοπᾷ καὶ γέμει ἀχὸν ὁ τόπος;
—Ἡ Ἑλλάδα ὁλάκερη ἀγρυπνᾷ καὶ μάρμαρα σκαλίζει.

Π. ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗΣ

Σκηναὶ τοῦ δρόμου. — Φρέσκα λουλούδια.

ΘΕΑΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ θεατρικὴ κίνησις, μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν παραστάσεων ἀρκετὰ ζωηρά, ὡς πρότερον. Μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν ἐλπίζεται νὰ...ἀνατείλουν ἀκόμη καλλίτεραι. . νύκτες διὰ τοὺς θεατρόνας.

Οἱ θίασοι συνεκρατήθησαν ταμιακῶς, ὑποχωρήσαντες εἰς τὰ γοῦστα τοῦ νοήμονος κοινοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ μὲν θίασος τῆς Κοτοπούλη προσεκολήθη εἰς τὰ «Παναθήναια» τὰ ὁποῖα βαίνουν πρὸς τὸ νούμερο 100, ὁ θίασος Κυβέλης ἀναβιβάζει φάσσες «ντεκολτέ», τὸ «Πανόραμα» διαρκῶς ἐπισκευάζεται, οἱ μελοδραματικοὶ μεταλλάσσουν πρωταγωνιστρίας καὶ οἱ ἄλλοι μικροθίασοι καταφεύγουν εἰς πατριωτικὰ λαϊκὰ ἔργα ἀγνώστων συγγραφέων Δὲν ἀδικῶ τοὺς ἠθοποιούς. Πταίει τὸ κοινόν, τὸ ὁποῖον εἶνε ὁ Μαστρογιάννης.

Θέατρον Κυβέλης.

Τὸ «Ἑκατομμύριον», κωμωδία εἰς 5 πράξεις τῶν Berr καὶ Guillemaud. Εἷς ζωγράφος κερδίζει τὸν α' ἀριθμὸν τοῦ λαχείου, 1 ἑκατομμύριον δραχ. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ τὸ σακάκι του, εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ λαχεῖον, φορεῖ εἰς λωποδύτης ὁ ὁποῖος καταδιωκόμενος ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας καταφεύγει εἰς τὸ σπῆτι τοῦ ζωγράφου, τὸν λυπεῖται ἡ Φρανσίνη— ἓν εἶδος Μιμῆς τῆς Μποὲμ—καὶ φεύγει φέρων τὸ πολύτιμον σακάκι ἵνα μὴ προδοθῇ. Ὁ ζωγράφος μάτην ἀναζητεῖ τὸ σακάκι του καὶ τὸ λαχεῖον. Ἀρχίζει μία κωμικωτάτη καταδίωξις τοῦ λωποδύτου. Τὸν εὑρίσκει ἐπὶ τέλους καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἀγοράζει εἰς τενόρος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀνάγκην μιᾶς μεταχειρισμένης μπλούζας. Τέλος ἀνευρίσκεται ἄθικτον τὸ λαχεῖον διότι κανεὶς δὲν ὑποπτεύθη τὸν κεκρυμμένον θησαυρόν.

Τὸ ἔργον ἔχει ἀμειλίκτως σατυρικὰς σκηνὰς τῆς Ἀστυνομικῆς ἀδιαφορίας καὶ ἀνικανότητος. Ὁ κ. Γαβριηλίδης ἔπαιξε μὲ b io, πολὺ δὲ καλὰ καὶ ὁ κ. Χαλκιόπουλος. Ἡ κ Κυβέλη εἶχεν ἐλάχιστον μέρος.

Ὁ κύριος Θαλερός, δρᾶμα Δ. Φλίσβη. Ποῖος ὁ κρυπτόμενος ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον αὐτὸ συγγραφεύς; Μένει ἀκόμη ἄγνωστος καὶ πολὺ καλὰ κάμνει. Ὡς ἀνάδοχος τοῦ ἐπὶ σκηνῆς νεοφωτίστου ἔργου παρέστη ὁ κ. Παπᾶς. Μερικοὶ κακόγλωσσοι τὸν ἐβάπτισαν καὶ ὡς πνευματικὸν πατέρα τοῦ ἐκθέτου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ κ. Παπᾶς ἔγινε... διάκος. Ἔργον ἀτεχνότατον, κοινότατον, συγγραφέως πρωτοπείρου. Ὁ Θαλερὸς εἶνε ἕνας γυναικοθήρας ὁ ὁποῖος ξεμυαλίζει τὴν γυναῖκα ἑνὸς Κλάρη. Ὁ σύζυγος εἶνε πρόθυμος νὰ δώσῃ διαζύγιον, ἀλλ' ὁ Θαλερὸς ἐννοεῖ νὰ ἔχῃ τὴν κυρίαν Κλάρη ἐρωμένην, ἀλλ' ὄχι καὶ σύζυγον. Ὁ Κλάρης διώχνει τὸν Θαλερόν, καὶ συγχωρεῖ τὴν σύζυγον, ἥτις μετανοεῖ.

Τὸ ἔργον εἰς πολλὰ μέρει μετετράπη εἰς κωμωδίαν, χάρις εἰς τὸν κ. Γαβριηλίδην.

Ὁ «Τέλειος Ἔρως» τοῦ Ἰταλοῦ Bracco δὲν εἶνε οὔτε δρᾶμα, οὔτε κωμωδία. Εἶνε ἕνα παιγνίδι μᾶλλον. Εἰς ὅλον τὸ ἔργον—πλὴν ἑνὸς κοκκινότριχος ὑπηρέτου, ἑνὸς σωφὲρ καὶ ἑνὸς ὁμίλου βωβῶν Ἀμερικανίδων κινηματογραφικῶς ἐμφανιζομένων—ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους «συνομιλοῦν» δύο — τὰ μόνα πρόσωπα τοῦ ἔργου. Ἐκεῖνος—ἕνας τυχοδιώκτης, ἐκείνη μία χήρα μετὰ 40 ἡμερῶν συζυγικὸν βίον, συναντῶνται εἰς ξενοδοχεῖον περιηγητῶν. Καμμία πλοκή, καμμία δρᾶσις. Διάλογος μόνον, ἀλλὰ τόσον ἔξυπνος, κομψός, χαριτωμένος, ὥστε νὰ ἐξαφανίζει σχεδὸν τὴν μονοτονίαν τὴν ὁποίαν δημιουργεῖ ἡ ἁπλότης τῆς ὑποθέσεως καὶ ἡ ἔλλειψις προσώπων. Θέσις τοῦ ἔργου—οὐχὶ βέβαια πρωτότυπος—ἡ ἀνάγκη ἰδανικότητος εἰς τὸν γάμον. Ὅτι ὁ ἔρως εἶνε τέλειος ὅταν δὲν ἀποβλέπει εἰς τὴν ὕλην, ὡς εἰς σκοπόν, ἀλλ' ἀπλούστατα ὅταν αὕτη ὑπηρετῇ μίαν ψυχικὴν ἀνάγκην. Ὅτι ὁ ἔρως τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ διαφέρῃ τοῦ κτηνώδους ἔρωτος. Καὶ τὸν φίλον της τὸν πονηρὸν καὶ κοσμογυρισμένον κατορθώνει ἡ ἔξυπνη καὶ πολυθέλγητρος χήρα νὰ τὸν πείσῃ περὶ τῶν ἰδεῶν της καὶ νὰ ἑνωθοῦν εἰς ἕνα γάμον ἀγνοῦ ἔρωτος.

Ἡ κ. Κυβέλη ἔπαιξε χαριτωμένα, φυσικώτατα, ὡς καὶ ὁ κ. Γαβριηλίδης.

Ὁ «**Σάτυρος**» φάρσα τῶν Berr καὶ Cillemaud, συγγραφέων τοῦ «Ἑκατομμυρίου». Μία ἐφημερὶς ἀναγράφει ὅτι εἰς τὸ δάσος τῆς Κομπιένης ἀνεφάνη εἰς Σάτυρος. Σπεύδουν νὰ τὸν ἰδοῦν, πλέκεται δὲ, πρωταγωνιστοῦντος ἑνὸς συζύγου ἀπίστου, ἡ ὑπόθεσις περὶ ἕνα ἔμπορον ἀρχαίων ἀντικειμένων ὃν δελεάζων ὁ ξεπορτίσας σύζυγος μὲ μίαν ἀνύπαρκτον σπανίαν ταμπακέραν, πείθει νὰ ὑποκριθῇ τὸν Σάτυρον ἵνα μὴ συλληφθῇ ἀπὸ τὴν γυναῖκα του, ἥτις τὸν καταδιώκει. Ὁ γέρων ἔμπορος προσποιεῖται τὸν Σάτυρον ἀπέναντι οἱαδήποτε κυρίας ἣν συναντᾶ. Κωμικώτατα ἐπεισόδια ἐπακολουθοῦν καὶ ὁ ψευτο-Σάτυρος καταντᾷ νὰ γίνῃ ἀληθινός.

Πρωταγωνιστὴς ὁ κ Χαλκιόπουλος ὅστις ἔπαιξε μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν. Χωρὶς νὰ εἶνε ὑπερβολικός, εἰς τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὰς κινήσεις ἦτο φυσικώτατος. Ἐπίσης πολὺ καλὴ ὡς ἐρωμένη τοῦ συζύγου ἡ δεσποινὶς Δημοπούλου. Καίτοι εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ δὲν ἔπαιξεν ἡ κ Κυβέλη, ἠρίθμησε τρεῖς κοσμοβριθεῖς παραστάσεις.

Μὼμ Κρεβδέτ, φάρσα τοῦ Φεϋντό, συνέχεια τῆς «Κυρίας τοῦ Μαξίμ». Ὅσοι εἶδαν τὴν «Κυρίαν τοῦ Μαξίμ», ἠμποροῦν κάλλιστα νὰ ἐννοήσουν καὶ τὴν συνέχειάν της. Μὼμ Κρεββὲτ εἶνε ἡ κορυφαία τοῦ ἐλαφροκόσμου τοῦ Μπὰρ Μαξίμ. Τὸ ἔργον ἔχει μίαν ζωηροτάτην β'. πρᾶξιν μὲ ἐξώμους γυναῖκας καὶ μίαν ἀνιαρὰν γ'. πρᾶξιν. Ὁ κ. Γαβριηλίδης καλὸς ὡς πρίγκηψ Σέργιος γενόμενος βασιλεὺς τῆς Βαλκανίας, ἡ δ. Παρασκευοπούλου πεταχτή. Δὲν ἠμποροῦμεν ὅμως ν' ἀποκρύψωμεν τὴν λύπην μας, βλέποντες τὴν ἐκλεκτὴν πρωταγωνίστριαν κ. Κυβέλην κρυπτομένην κάτω ἀπὸ ἕνα μπάνιον καὶ ἀπάγουσαν αὐτὸ τετραποδητεὶ εἰς τὰ παρασκήνια!

Θέατρον «Ὀλύμπια»

Ὁ νεαρὸς κ. Βώττης ἐφάνη ὑπάρτερος τῆς μεσοκόπου καὶ γηραιᾶς τριάδος τῶν ἐπιθεωρησεογράφων. Τὸ «**Καρνὲ**» εἶνε ἡ κομψοτέρα καὶ μουσικωτέρα ἐφετεινὴ Ἐπιθεώρησις. Ὁ συγγραφεύς, γελοιογράφος δόκιμος, μετέδωσε ἀρκετὸν μέρος τῆς καλλιτεχνικῆς ψυχῆς του ἐπὶ σκηνῆς, ἐναλλάσσων τὸν χρωστῆρα πρὸς τὴν γραφίδα. Καίτοι ἔφεδρος, κατώρθωσε, βιαστικὰ πάντοτε, νὰ συνεχίσῃ τὸ περυσινὸν «Καρνέ» του τὸ ὁποῖον ἀφῆκε καλλίστας ἐντυπώσεις. Τὸ ἐφετεινὸν ἠτύχησε νὰ ἔχῃ διερμηνεῖς, μουσικοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος. Ἐνῷ εἰς τὰς ἄλλας Ἐπιθεωρήσεις, ἄνδρες καὶ γυναῖκες μὴ ἔχοντες φωνὴν οὔτε γνώσεις μουσικῆς τραγουδοῦν ἐν...ἐχεμυθείᾳ, τὰ τραγούδια τοῦ Καρνὲ—πολλὰ—καὶ δικαίως ἀφοῦ ἐδίδετο ἀπὸ θίασον ὀπερέττας—ἐτραγουδήθησαν μὲ ζωὴν καὶ μὲ τέχνην. Τὸ ἔργον ὑπολείπεται εἰς πνεῦμα σατυρικόν, μολονότι ὑπάρχουν σκηναὶ ὡς ἡ τῶν Πρεσβευτῶν τῆς Συνδιασκέψεως τῆς ἐφημερίδος καὶ τοῦ Μπάουτσερ τσουχτεραὶ εἰς εἰρωνείαν. Ὁ κ. Λεπενιώτης καὶ ἡ κ. Ἀφεντάκη πρωταγωνιστοῦν ἀλλὰ καὶ δὲν ὑπολείπονται ἡ κ. Χατζηχρήστου, ἡ κ. Δενδρινοῦ, οἱ κ. κ. Ἀφεντάκης, Μηλιάδης, Τριχᾶς, Δράμαλης, εὐχάριστον δὲ ἐντύπωσιν ἐνεποίησαν ἡ κ. Στέλλα ὡς πολίτρια κουραμπιέδων καὶ ἡ μικρὰ Ἀνθοπούλου ὡς ἀνταποκρίτρια.

Ἀπὸ τὰ νούμερα, τὰ ὡραιότερα εἶνε τὸ ντουέτο Εὐζώνου καὶ κυρίας, τὸ κουαρτέτο κουραμπιὲ—βλάκα—μόρτη—ἐθνοφρουροῦ μὲ μίαν κοκόταν, μίαν ντανταν, μίαν ἐρωμένην καὶ μίαν γρηά, ἡ Εἰρήνη μὲ τὸ πρόγραμμά της, ἡ Ἐπιθεώρησις μὲ τὸ ἐπιτελεῖον τῶν συγγραφέων της, καὶ ἡ ζωηρότατα χειροκροτουμένη σκηνὴ τοῦ Γυναικείου καπέλλου, διεξαγομένη, οὐχὶ βεβαίως πρωτοτύπως, ἀπὸ τῆς πλατείας εἰς τὴν σκηνήν.

Τὸ κόρο ἄριστον· τὴν μουσικὴν συνηρμολόγησεν ὁ κ. Λεπενιώτης—ὄχι ὁ ἠθοποιός. Ἰματισμὸς φιλόκαλος καὶ πλούσιος.

Ὁ κ. Λεπενιώτης εἶχε ὀλίγον μέρος, ἀλλ' ὡς βλάκας στρατιώτης ἀμίμητος. Ἡ κ. Ἀφεντάκη εἰς ὅλους τοὺς ρόλους της χαριτωμένη, πεταχτή, εὔστροφος, ζωηροτάτη. Ἐν γένει ὁ θίασος ἀνεδείχθη ἄμεμπτος ἐκτελεσθεὶς ἐπιθεωρήσεως μουσικῆς. Κατηγορήθη ὑπό τινων ὅτι τὸ «Καρνὲ» ὅτι δὲν ἔχει σύνδεσμον. Ἀλλὰ ποία ἐπιθεώρησις—ἐφέτος μάλιστα — ἔχει τοιοῦτον προσόν;

ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Τὰ πατριωτικὰ δράματα καὶ αἱ στρατιωτικαὶ κωμωδίαι εἰς τὴν ἡμερησίαν νυκτερινὴν διάταξιν. Μετὰ τοὺς «Βουλγαροκτόνους» τοῦ κ. Θωμᾶ—ἔργου πρὸ πολλοῦ γραφέντος καὶ εἰς τὸν ἀείμνηστον Λασσάνειον βραβευθέντος, καὶ ἤδη.. ἀποτυχόντος,-ἐδόθησαν καὶ τὰ ἑξῆς ἔργα: Εἰς τὸ θέατρον Νεαπόλεως «Κωνσταντῖνος ὁ Βουλγαροκτόνος» τοῦ κ Α. Γαλανοῦ—ἐμφανίζεται ἐπὶ σκηνῆς ὁ Βασιλεύς, ὁ κ. Βενιζέλος καὶ ἐν τέλει ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος στεφανώνει τὸν Κωνσταντῖνον—ὁ «Ἐθελοντὴς» τοῦ κ. Περεσιάδου, οἱ «Κουραμπιέδες» τοῦ κ. Κοπακάκη καὶ τὰ «Ἀθηναϊκὰ σκίτσα», πολεμικὴ ἐπιθεώρησις τοῦ κ. Γεωργοπούλου, εἰς τὸ Ἀθήναιον — τὰ «Εὐζωνάκια μας» τοῦ κ. Κοκακάκη, εἰς τὸ θέατρον Νεαπόλεως, — «Ἡ Ἑλληνοπούλα τῶν Γιαννιτσῶν Ἀϊσὲ» τοῦ κ. Κούρτη — ἀριθμήσασα 25 παραστάσεις εἰς τὴν Ἀλάμπρα — τὰ «Στενὰ τῆς Κρέσνας» τοῦ κ. Λάϊου—ἀποσυρθέντα ὑπὸ τοῦ συγγραφέως μετὰ τὴν δευτέραν παράστασιν ἀφοῦ ἐτραυματίσθη εἷς ἠθοποιὸς ὑποδυθεὶς τὸν Βούλγαρον κατὰ τὴν παράστασιν ἐκπυρσοκροτήσαντος τοῦ πιστολίου, τὸ ὁποῖον κατὰ λάθος ἦτο γεμάτον—καὶ τὸ «Ἀλάνι» εἰς τὸ θέατρον τοῦ Λαοῦ. —Εἰς τὸ Πανελλήνιον ἐδόθη ἐπὶ πολλὰς ἑσπέρας μετ' ἐπιτυχίας ὁ «Σικολατένιος Στρατιώτης» τοῦ Στράους, ὡραιοτάτη σάτυρα τοῦ Βουλγαρικοῦ στρατοῦ. Ἡ δ. Κολυβᾶ καὶ ὁ κ. Φιλιππίδης ἔπαιξαν πολὺ καλά.

— Εἰς τὴν «Ἀλάμπραν» ἐδόθη ἡ κωμωδία «Λεσποινὶς Καραμπίνα» τοῦ γνωστοῦ δραματικοῦ συγγραφέως καὶ ποιητοῦ κ. Ἀχιλ. Καραβία, ἔχουσα εὐφυεῖς σκηνάς.

Προετοιμάζονται: «Μπὰμ μπούμ» ἐπιθεώρησις πολεμικὴ τῶν κ. κ. Μαγκάκη καὶ Ρωμανοῦ. «Ματωμμένες δάφνες» εἰδύλλιον, τοῦ συγγραφέως κρυπτομένου ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Ἀγρότης». Ἀμφότερα θὰ δοθοῦν εἰς τὴν «Ἀλάμπραν».

Εἰς τὸ θέατρον Κυβέλης:

Ἰ d' Ixapon ἡ «Βασίλισσα τῶν Θηβῶν — Σαρδοῦ, ἡ «Μαρκησία».— Τραβέρσι, «τὸ Παραβάν».— Κροασσέ, «Ἡ καλὴ πρόθεσις»,— Βέργκα, «Χωριάτικος ἱπποτισμός», — Μερέ, «Αἱ τρεῖς μάσκες».

Πρωτότυπα: Μελᾶ, «τὸ Ἄσπρο καὶ Μαῦρο», ἐκπροσωποῦντα τὰς δύο ἀντιλήψεις τῆς Ἠθικῆς.— Ξενοπουλου, τὸ «Ζευγάρωμα»,—προσπάθειαι δύο οἰκογενειῶν ὅπως ἑνώσουν τὰ παιδιά των.

—Ὁ κ. Πολ. Δημητρακόπουλος ἔγραψε διὰ τὸ θέατρον τοῦ Συντάγματος ἱστορικὸν δρᾶμα, τὴν «Βουλγάραν», ἐξηγημένην ἔκ τινος μυθιστορήματός του.

—Εἰς τὰ Ἰωάννινα μεταβαίνει προσεχῶς θίασος ὑπὸ τοὺς κ. κ. Παπαστεφάνου καὶ Κυριακίδην.

— Ὑπὸ τῶν κυριῶν Σωσῶς Κανδύλη, Νίτσας Ράλλη καὶ τοῦ κ. Δρακοπούλου συνεστήθη θίασος ὀπερέττας. Θὰ παίξῃ εἰς τὸ «Πολυθέαμα».

—Εἰς τὸ θέατρον Νεαπόλεως θὰ δοθῇ τὸ «Λαχεῖον τοῦ στόλου» κωμωδία τοῦ κ. Ν. Μιχαλοπούλου, σατυρίζουσα τὴν πολιτικομανίαν τῶν ἀθηναϊκῶν οἰκογενειῶν.

— Ἱπποδρόμιον «Διεθνὲς» θὰ δώσῃ παραστάσεις εἰς τὴν ὁδὸν Φιλελλήνων.

—Ὁ κ. Σαμάρας ἐμελοποίησε Ἑλλ. ὀπερέτταν ἐπὶ λιμπρέττου, τὸ ὁποῖον ἔγραψαν οἱ κ. κ. Τσοκόπουλος καὶ Δεληκατερίνης.

Νεώτεραι Πάργαι.—Ἡ λιτανεία τῶν ἐκπατριζομένων.—Εἰκονίσματα καὶ δάκρυα.—Ὁ κόκκινος χυμός.—Τὸ τραγοῦδι τοῦ Σουλίου.—Οἱ γορίλλαι τῆς Ἀνατολῆς.—Θριαμβευτικὴ ὤρις.—Πρόνοια διὰ τὰς Καλὰς Τέχνας.

Ἡ εἰρήνη συνωμολογήθη καὶ νέα τραγωδία ἤρξατο ἐκτυλισσομένη. Ἐπὶ ἡμέρας πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς τῶν νέων μας συνόρων μακραὶ συνοδεῖαι ἐπιμηκύνοντο εἰς πενθίμους γραμμάς· ἦσαν οἱ ἐκπατριζόμενοι ἀπὸ τὰ μέρη τὰ ὁποῖα ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἔμελλε νὰ ἐκκενώσῃ διὰ νὰ εἰσβάλουν οἱ ἠττημένοι γορίλλαι τῆς Ἀνατολῆς. Μία ἀτελείωτος φρικιαστικὴ γραμμὴ — λιτανεία, νεκρικὴ πομπὴ μᾶλλον — τῶν κατοίκων, φευγόντων τὰ αἱμοχαρῆ ἔνστικτα τῶν νέων κυριάρχων. Ὅλα τὰ εἴδη τῶν μεταγωγικῶν καιάφορτα ἀπὸ ἔμψυχα καὶ ἄψυχα διευθύνοντο πρὸς τὰ ἑλληνικὰ ἐδάφη. Ἄνδρες, γυναῖκες, νήπια, γέροντες, ἀκολουθοῦμενοι ἀπὸ τὰ ζῶα τὰ κατοικίδια καὶ τὰ ποίμνια, μὲ τὸ κεφάλι σκυμένο, ἀφῆκαν τὰ πατρικά των σπήτια, τοὺς ἀγρούς, οὓς μὲ τὸν ἱδρῶτα των ἀνέσκαψαν, τοὺς τάφους τῶν προσφιλῶν καὶ τοὺς εὐκτηρίους οἴκους των, τὰς οἰκογενειακὰς καλιάς, διὰ νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὴν Βουλγαρικὴν αἱμοσταζουσαν μάχαιραν. Ὁλόκληροι πόλεις καὶ χωρία ἠρημώθησαν: Τὸ Μελένικον, ἡ Στρώμνιτσα, ἡ Γκιουμουλτζίνα, ἡ Ξάνθη, τὸ Δεδεαγάτς, τὸ Νευροκόπιον. Μετὰ τὴν ἀθρόαν μετανά-

στευσιν, ἐτέθη πῦρ ὑπὸ τῶν φευγόντων, ὅπερ μετέβαλε κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ἐρείπια τὰ ἑλληνικότατα αὐτὰ μέρη. Ἡ Πάργα εἰς πολλαπλῆν εἰκόνα. Καθ' ἃς ἡμέρας ἡ παλαιὰ Πάργα ἀπελευθεροῦται καὶ ὁ ἀρχιερεύς της ἐπιστρέφει εἰς αὐτήν, κομίζων ἐκ Κερκύρας τὰ ἐκεῖ ἐναποτεθέντα ἱερὰ σκεύη, ἄμφια καὶ τὸ φλάμπουρον, νέαι Πάργαι ἀναφαίνονται. Εἰς κινηματογράφος ἔπρεπε νὰ ἀποδώσῃ τὴν ὀλιβεράν εἰκόνα τῆς φυγῆς διὰ νὰ προβληθῇ εἰς ὅλας τὰς Εὐροπαϊκὰς πρωτευούσας μὲ τὸν τίτλον: «Τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν Οὔννων τῶν Βαλκανίων».

Οἱ πρῶτοι οἱ ὁποῖοι ἔδωσαν τὸ σύνθημα τῆς μετοικεσίας εἶνε οἱ κάτοικοι τῆς ὡραίας καὶ ἀκραιφνῶς Βυζαντινῆς πόλεως, μὲ τοὺς πολυτίμους θησαυρούς, τοῦ Μελενίκου.

Τὸ Μελένικον! Ἡ περιεργοτέρα πόλις της Ἀνατολῆς. Κάθε συνοικία, κάθε ἐκκλησία, κάθε ἀρχοντόσπιτο—ἓν Βυζαντινὸν μνημεῖον. Τριάκοντα ἀρχαιότατοι ναοὶ καὶ πλῆθος παρεκκλησίων, μὲ εἰκόνας τῆς ὡραιοτέρας Βυζαντινῆς ἁγιογραφίας...

Οἱ 2,500 Ἕλληνες της καὶ οἱ 1000 Ὀθωμανοί της παρέδωσαν νεκρόπολιν εἰς τοὺς κομιτατζῆδες. Γραῖαι κρατοῦσαι τὰς ἱερὰς εἰκόνας, ἀφοῦ ἐπότισαν μὲ δάκρυα τὰς γωνίας τῶν ναΐσκων, παιδιὰ μὲ οἰκογενειακὰ ἐνθύμια ἐξεκίνησαν ἀπὸ τὴν πόλιν, ἀφοῦ ἐφίλησαν τὰς θύρας τῶν ἐγκαταλειπομένων οἰκιῶν, Αἱ νεάνιδες ἐτραγουδοῦσαν τὸ τραγοῦδι τοῦ Σουλίου. Οἱ ἄνδρες ἔμειναν· ἠνοιξαν τοὺς κρουνοὺς τῶν βαρελίων οἴνου καὶ ἐκοκκίνησαν οἱ δρόμοι ἀπὸ τὸν ἐκχυθέντα χείμαρρον. Ἐξερίζωσαν τὰς ἀμπέλους, διὰ πελέκεων κατέστρεψαν ὅ,τι προσφιλὲς καὶ διαιρεθέντες εἰς τέσσαρας ὁμάδας ἔθεσαν πῦρ εἰς τὰ τέσσαρα ἄκρα τῆς ἱστορικῆς πόλεως. Καὶ ἔφυγαν φωνάζοντες: «Ἐλᾶτε τέρατα, ἐλᾶτε τύραννοι νὰ πάρετε τὸ Μελένικον!»

Οἷα εἰκὼν ἀφαντάστου τραγικότητος, οἷος θρίαμβος πατριωτισμοῦ!

*

Δὲν ἔμεινεν ἴσως Ἀθηναῖος ὅστις νὰ μὴ ἐγνωμοδότησε περὶ τοῦ τρόπου τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Στρατηλάτου Βασιλέως μας. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ περισσότεραι προτάσεις ἔμειναν ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ δικαίως, διότι ἡ ὑποδοχὴ ἦτο τόσον ἔνθερμος, λαϊκή, εἰλικρινής, ὥστε ἀνεπλήρωσε πᾶσαν ἄλλην πρόσθετον διακόσμησιν ἢ ἐκδήλωσιν. Ἀλλ' οἱαδήποτε ὑποδοχὴ διὰ ζητωκραυγῶν, μύρτων, σημαιῶν, μουσικῶν, φωταγωγιῶν, προσέδωσε βεβαίως μεγαλοπρέπειαν, ἀλλ' ἐφήμερον. Γεγονότα, ὡς ἡ ἐπάνοδος ἐκ νικηφόρων μαχῶν ἑνὸς ἐθνικοῦ Αὐτροῦ, συντρίψαντος δύο ἐχθρικὰς στρατιάς, πρέπει νὰ διαιωνισθῇ. Ἡ ἱστορία τῆς Τέχνης μᾶς διδάσκει πῶς ἔπρεπε νὰ ὑποδεχθῶμεν τὸν ἐστεμμένον Νικητήν. Διὰ Θριαμβευτικῆς Ἀψῖδος. Ὁ καιρὸς δὲν ἐπέτρεπεν ἴσως τὴν ἀνέγερσιν οὔτε προχείρου τοιαύτης, ἀλλ' ἤδη ἐπιβάλλεται ἡ ἀνίδρυσις μεγάλης μαρμαρίνης Ἀψῖδος εἰς τὸ μέρος ἔνθα τὸν ὑπεδέχθη διὰ προσφωνήσεως ἡ Δημοτικὴ ἀρχὴ τῆς πόλεως, ἤτοι εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ὠδείου. Ἡ ἀψὶς αὕτη ἀνεγειρομένη κατόπιν διαγωνισμοῦ μεταξὺ ἀρχιτεκτόνων καὶ γλυπτῶν, δέον ἀπαραιτήτως νὰ κοσμῆται ἀπὸ ἀνάγλυφον τὴν μορφὴν τοῦ Βασιλέως, ἔχοντος ὑπεράνω τὸν Δικέφαλον Ἀετόν. Ἐπὶ τῶν στυλοβατῶν νὰ χαραχθοῦν τὰ ὀνόματα καὶ αἱ ἡμερομηνίαι τῶν σπουδαιοτέρων μαχῶν, δεξιᾷ τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου καὶ ἀριστερᾷ τοῦ Ἑλληνοβουλγαρικοῦ, ἐπὶ δὲ τῶν διαζωμάτων ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν παραστάσεις ἐξεικονίζουσαι ἀνὰ δύο μάχας — τὰς σπουδαιοτέρας —ἐξ ἑκάστου πολέμου, τοῦ Σαρανταπόρου, τῶν Γιαννιτσῶν ἢ τοῦ Μπιζανίου ἐκ τοῦ ἑνὸς πολέμου, καὶ τοῦ Κιλκίς, τῆς Κρέσνας ἢ τῆς Τζουμαγιᾶς ἐκ τοῦ ἑτέρου. Ἡ ἀψὶς ἥτις προώρισται νὰ φρονηματίζῃ τὰς μελούσας γενεὰς δέον νὰ ἱδρυθῇ, τιμῆς ἕνεκεν, δαπάναις τῶν Δήμων τῆς τε παλαιᾶς καὶ νέας Ἑλλάδος, προσεπικουρούσης ἐν ἀνάγκῃ καὶ τῆς Κυβερνήσεως, οὕτω δὲ ἡ εἰσφορὰ θὰ ἐκπροσωπήσῃ τὸ Κράτος ὅλον.

Τὴν γνώμην ταύτην διετύπωσα δημοτιογραφικῶς πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Βασιλέως. Τὴν ἐπαναλαμβάνω, ἐνισχυθεῖσαν ἔκτοτε καὶ ὑπὸ ἄλλων δημοσιευμάτων, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ λάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν, ἂν μὴ ἡ Κυβέρνησις, τοὐλάχιστον ὁ Δῆμος Ἀθηναίων. Ἂς ὑπάρξῃ ἐπὶ τέλους καὶ ἓν σύγχρονον ἱστορικὸν μνημεῖον, δίπλα εἰς τὰ τόσα ἀρχαῖα.

*

Ἄδεται—λέγεται—βεβαιοῦται — ὅτι μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως ἐγένετο λόγος ὅπως λήξαντος τοῦ πολέμου δοθῇ ἐνίσχυσις ὑπὸ τῆς Πολιτείας εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ πνεύματος. Συνεζήτησαν περὶ ἐθνικοῦ θεάτρου, ἐθν. μελοδράματος, περὶ Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν, περὶ ἱδρύσεως ἐθνικῶν τμημάτων εἰς τὰ Ὑπουργεῖα.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς ὑψῶν τὸ κύπελλον εἰς τὸ βουλευτικὸν γεῦμα εἶπεν ὅτι ἡ ἀκμὴ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν ἔσται ἡ ἐπιβράβευσις τῶν πολεμικῶν ἀγώνων.

Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ! Καλὴ φώτισις εἰς τοὺς κ. κ. Ὑπουργούς, νὰ γίνῃ καὶ αὐτὸ τὸ θαῦμα!

ΔΑΦΝΙΣ

Υ. Γ. Ὁ Βασιλεύς, ὁ εἰς πάντα πάντοτε θέσας τὴν σφραγῖδα τῆς ἐπιβολῆς, ἔλυσε τὸ ζήτημα τοῦ Πολεμικοῦ μνημείου. Ἀνέλαβεν Αὐτὸς τὴν ἴδρυσίν του. Ἀφοῦ ὁ Βασιλεὺς τὸ θέλει, ἡ ἵδρυσις εἶνε γεγονός.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του εἰς Εὐρώπην ὁ Βασιλεὺς ἀπεφάσισεν ὅπως ἀνεγερθῇ ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ εἰς περίβλεπτον θέσιν, μεγαλοπρεπὲς ἀναμνηστικὸν μνημεῖον τοῦ πολέμου. Ὁ ἴδιος κατέθηκεν ἐκ διαφόρων εἰσφορῶν, ἀπερχόμενος, 160 χιλιάδας δρ καὶ ὥρισε τὴν ἐπιτροπήν, ἥτις ἐπιοήμως συνιστωμένη, θὰ προβῇ εἰς ἔκκλησιν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὸ μνημεῖον ποσοῦ. Τὸ μνημεῖον τοῦτο θὰ εἶνε ἀφιερωμένον οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν τῷ πολέμῳ, ἀλλ' εἰς πάντας γενικῶς τοὺς ὑπηρετήσαντας τὴν πατρίδα, στρατιωτικοὺς καὶ πολιτικούς. Θὰ εἶνε δηλονότι μνημεῖον τῶν καταβληθεισῶν ὑφ' ἑνὸς ἑκάστου ὑλικῶν καὶ ἠθικῶν εἰσφορῶν πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος.

Οἱ ἔρανοι διὰ τὸ μνημεῖον τοῦτο θὰ ζητηθῶσι μέχρι τῆς συμπληρώσεως ποσοῦ ὑπὲρ τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον, ὅπως καταστῇ ἓν τῶν περιφανεστέρων ἀρχιτεκτονικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἔργων.

*

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, μεταβὰς εἰς τὸ ἀτελὲς τοῦ κ. Ἰακωβίδου ἐποζάρισε διὰ τὴν προτομήν του, ἥτις θὰ χαραχθῇ ἐπὶ τῶν νέων μεταλλίνων νομισμάτων. Ἐπὶ τῆς ἄλλης ὄψεως θὰ χαραχθῇ, ἐπιθυμίᾳ τοῦ Βασιλέως, σύμβολόν τι ἐκ τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας. Ὁ ζωγράφος κ. Χατζόπουλος χάριν διευκολύνσεως τῆς ἐργασίας ἐφωτογράφησε τὴν Α. Μ. εἰς διαφόρους στάσεις.

*

Τὸ Ἐθν. Πανεπιστήμιον προκηρύσσει τὸν Κόντειον ἀγῶνα τοῦ 1913—1916.

Ὁρίζονται δύο διαγωνίσματα, τὸ μὲν «Παραβολὴ τῶν δημωδῶν στοιχείων τῆς καθ' ἡμᾶς γλώσσης, μάλιστα τῶν ἐν τοῖς ποιήμασι καὶ τοῖς ἄσμασι, πρὸς Ὁμηρικὰ» τὸ δὲ «Παραβολὴ τῶν δημωδῶν στοιχείων τῆς καθ' ἡμᾶς γλώσσης πρὸς ἐν παπύροις φερόμενα». Ἡ παραβολὴ θὰ ἀναφέρηται οὐ μόνον ἁπλῶς εἰς τὰς λέξεις καθ' ἑαυτὰς καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ὅλου λόγου καὶ εἰς τὰς φράσεις, πρὸς δὲ εἰς τοὺς λεγομένους τρόπους καὶ τὰ σχήματα, τὰς μεταφορὰς καὶ τὰς παρομοιώσεις, τὰς εἰκόνας καὶ εἴ τι ὅμοιον. Οἱ συγγράψοντες ὀφείλουσι συστηματικῶς μὲν καὶ μεθοδικῶς νὰ παραβάλωσι τὰ στοιχεῖα, ἐπιμελῶς δὲ καὶ ἀκριβῶς νὰ προεξετάσωσι τὰ ἐν ταῖς μέχρι τοῦδε ὑπό τε ἡμετέρων καὶ ὑπὸ ξένων λογίων συντεταγμένας διατριβαῖς εἰρημένα, ἑκάστῳ τὸ οἰκεῖον ἀπονέμοντες.

Τὰ χειρόγραφα θὰ ἀποσταλῶσιν εἰς τὴν Πρυτανείαν τοῦ Πανεπιστημίου μέχρι τῆς 31ης Ἰανουαρίου 1915.

Ἡ κρίσις τῆς ἐπιτροπείας συγκειμένης ἐκ τοῦ Γεωρ. Χατζιδάκη, Σίμου Μενάρδου καὶ Πέτρου Παπαγεωργίου, ἀναγνωσθήσεται ὡς καὶ ἡ ἀπονομὴ τῶν βραβείων, ἑκατέρου χιλιοδράχμου, γενήσεται ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου τῇ 21 Μαΐου 1915.

*

Ἐὰν ὁ καλλιτεχνικὸς κόσμος ἔρριξε κραυγὴν θριάμβου ἐπὶ τῇ εἰδήσει ὅτι ὁ πίναξ «Βεθσαϊδᾶ», τοῦ Ρέμπραντ ἐπωλήθη ἀντὶ ἑκατομμυρίου φράγκων, θὰ χαρῇ ἔτι μᾶλλον μανθάνων ὅτι ἡ τιμὴ αὐτὴ δὲν ἦτο παροδικὴ καὶ τυχαία. Τὸ ἑκατομμύριον θὰ εἶνε πάντοτε ἕτοιμον διὰ τοὺς πίνακας τῶν μεγάλων ζωγράφων.

Οὕτω μετὰ τὴν «Βεθσαϊδᾶ» ἐπωλήθη καὶ ἡ εἰκὼν τῆς «Λαιδης Ἄσθης δὲ λὰ Ρόλδ» τοῦ Γεωργίου Ρόμνι ἀντὶ 1,034, 200 φράγκων.

Ὁ ζωγράφος Ρόμνι εἶνε Σκῶτος τὴν καταγωγὴν γεννηθεὶς εἰς τὸ Λαγκασάϊρ. Τὸ στάδιόν του ἤρχισε πενιχρότατα.

Ἐλάμβανε φράγκα 53 διὰ τὴν ἀναπαράστασιν μιᾶς προτομῆς καὶ ἑκατὸν πεντήκοντα διὰ τὴν ἀναπαράστασιν μιᾶς μεγάλης εἰκόνος εἰς φυσικὸν μέγεθος. Ἀκολούθως ὅμως ἤρχισε νὰ μειδιᾷ πρὸς αὐτὸν ἡ τύχη καὶ ὁ δοὺξ τοῦ Ρίτομονδ τὸν ἔλαβε ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Ἡ ἐθνικὴ Στοὰ τῆς Ἀγγλίας ἔχει ἤδη εἰς τὴν κατοχήν της πολλὰς εἰκόνας τοῦ Ρόμνι.

*

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ κατακυρωθῇ εἰς τὸν πλειοδότην πρόθυμον νὰ καταθέσῃ ἓν ἑκατομμύριον φράγκων ἡ εἰκὼν τοῦ Ἱσπανοῦ ζωγράφου Γκόγια οἱ «Μικροὶ γίγαντες» πωλουμένη εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Μαρκζελ δὲ Νεμές, ἐνεφανίσθησαν οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ὅπως ἀναγγείλουν ὅτι κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Ἱσπανοῦ πρέσβεως ἡ εἰκὼν θὰ κατασχεθῇ ὡς κλοπιμαία.

Ἡ εἰκὼν αὕτη, ἥτις θεωρεῖται ἓν ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα ἔργα ζωγραφικῆς παριστᾷ πέντε παιδάκια ὧν ἕκαστον προσπαθεῖ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τοὺς ὤμους τοῦ ἄλλου διὰ νὰ γίνοιν γίγαντες.

Ὑπὸ ἔποψιν χρώματος καὶ φωτὸς ὁ Γκόγια οὐδένα ἔχει νὰ ζηλεύσῃ ὡς πρὸς τὴν εἰκόνα αὐτήν.

Οἱ «Μικροὶ γίγαντες» ἐγράφησαν κατὰ τὸ 1869 ὅπως κοσμήσουν τὰς τοιχογραφίας τοῦ Ἐσκουριάλ, ἀλλὰ κατόπιν τὸ ἔργον κατετέθη εἰς τὰ Ἀνάκτορα τῆς Μαδρίτης. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1769 ἡ Βουλὴ διώρισεν ἐπιτροπὴν ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἀποχραφὴν τῶν ὑπαρχόντων τιμαλφῶν ἀντικειμένων, ἀλλὰ ταχέως παρετήρησεν ὅτι ἐκ τῶν εἰκόνων ἔλειπον τέσσαρες, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ «Μικροὶ Γίγαντες».

Ἔκτοτε δὲν κατορθώθη νὰ εὑρεθῇ ἡ εἰκὼν μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ὃ ἐν Παρισίοις πρέσβυς τῆς Γερμανίας βαθὺς κριτικὸς καλλιτέχνης ἐπιστοποίησε τὴν ὕπαρξιν τῆς εἰκόνος εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Μαρκζελ δὲ Νεμές.

*

Ἡ ἐφημερὶς «Ἐξέλσιορ» ἔσχε τὴν περίεργον ἰδέαν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τοὺς ἀναγνωστάς της τὴν ἐρώτησιν:

«Ἐὰν νόμος τις, ὥριζεν ὅτι εἴκοσιν ἀνδράντες μεγάλων ἀνδρῶν θὰ ἱδρύοντο πρὸς στολισμὸν τῶν Παρισινῶν βουλεβάρτων ποίους θὰ ἐπροτιμοῦσατε»;

Χίλιοι ὀκτακόσιοι ἀναγνῶσται ἔσπευσαν νὰ ἀπαντήσουν Ἰδοὺ δὲ ἡ πρώτη πλειοψηφοῦσα δεκὰς μεταξὺ τῶν 285 ὀνομάτων τῶν ὑποψηφίων, τὰ ὁποῖα ἀπεστάλησαν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς συναδέλφου.

Ἰωάννα δ' Ἄρκ — Ναπολέων — Βίκτωρ Οὐγκὼ— Γαμβέττας— ὁ στυλοβάτης τῆς νεωτέρας Γαλλίας Βασιλεὺς Ἔρρικος ὁ Δ'.— ὁ μονάρχης τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος ΙΔ'.— Βαλταῖρος —ὁ Μέγας Κάρολος— Λὰ Φονταίν— Μολιέρος— Κορνήλιος — Λουμᾶς πατήρ. — Ὁ στρατηγὸς Λαφαγέτ — ὁ ποιητὴς Μυσσέ—ὁ Ρουσσώ, ὁ θεμελιωτὴς τῶν φιλοσοφικῶν ἀρχῶν τοῦ 18ου αἰῶνος—ὁ ἐφευρέτης τῆς ἀτμηλάτου κινήσεως Διονύσιος Παπίνος καὶ τελευταῖος ὁ διάσημος πολιτικὸς καρδινάλιος Ρισελιέ.

*

Ἐπωλήθη τελευταίως εἰς τὸ Παρίσι εἰς δημοπρασίαν ἡ συλλογὴ τῶν προτομῶν τοῦ μεγάλου γλύπτου Καρπώ, τοῦ ἐνδοξοτέρου γλύπτου τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλονται καὶ τὰ ὡραιότερα ἀνάγλυφα τὰ κοσμοῦντα τὴν Παρισινὴν Ὄπεραν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἡ «Κραυγὴ» δημοσιεύει τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον.

Ὁ Καρπὼ ὅστις ἦτο ἐκ τῶν προσωπικῶν φίλων τοῦ Ναπολέοντος Γου τὸν παρεκάλεσεν ὅπως εὐδοκήσῃ καὶ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ λάβῃ τὸ πρόπλασμα τῆς αὐτοκρατείρας Εὐγενίας.

Ἀλλ' ἡ αὐτοκράτειρα θεωροῦσα ἑαυτὴν ὡς μίαν τῶν ὡραιοτέρων γυναικῶν τῆς Γαλλίας ἐνόμιζεν ὅτι θὰ ἔχανεν κατὰ πολὺ ἐκ τῆς καλλονῆς της κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ μαρμάρου ἀπεικόνισιν καὶ ἐδυστράπει νὰ ποζάρῃ πρὸ τοῦ Καρπώ.

Ἐν τέλει πιεσθεῖσα παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἠναγκάσθη νὰ ἐνδώσῃ, ὅταν ὅμως κατόπιν ὁ Καρπὼ τὴν ἐπεκέφθη ὅπως τῇ ἐγχειρίσῃ τὴν προτομήν της, αὕτη τοῦ ἔστρεψε τὰ νῶτα.

Ὁ Καρπὼ δυσηρεστήθη τόσον, ὥστε μόλις ἐπέστρεψε εἰς τὸ γραφεῖόν του ἔρριψε τὴν προτομὴν κάτω διὰ νὰ θραυσθῇ. Εὐτυχῶς ἡ προτομὴ δὲν ἔπαθέ τι διασωθέντος τοῦ καλλιτεχνικοῦ μεγαλουργήματος, ὅπερ τώρα ἐξετιμήθη ἀντὶ 800,000 φράγκων.

*

Ἀπὸ 25 ἐτῶν τὸν Ἰούλιον ἐπιβαίνει ὁ Κάϊζερ πλοίου ἰδίου καὶ διευθύνεται εἰς τὰς Νορβηγικὰς ἀκτὰς εἰς Βέργεν. Τὸ ἔτος αὐτὸ ἠθέλησε νὰ σημειωθῇ τὸ τέταρτον τῆς ἑκατονταετηρίδος τῶν θαλασσίων ἐκδρομῶν του· διὸ καὶ προσφέρει εἰς τὸν βασιλέα Χάκωνα ἓν ἄγαλμα κολοσσαῖον—παριστᾶνον τὸν ἥρωα τῶν Νορβηγικῶν μυθῶν Φρίτγιοφ, τὸν ὑμνηθέντα ὑπὸ τῶν βορείων ποιητῶν ὅστις εἶναι ἓν εἶδος Ἀχιλλέως τῶν Ἑλλήνων.

Τὸ ἄγαλμα ἐχύθη πλησίον τοῦ Βερολίνου, κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Μ. Οὔγγερ. Τὸ ἀνίδρυσε κατ' αὐτὰς εἰς τὴν κορυφὴν ἑνὸς βράχου παρὰ τὴν ἀκτήν, δεσπόζοντος τοῦ Σόγουεφιορδ πλησιέστατα τοῦ Βέργεν.

Ὅταν ὅμως ὁ Φρίτγιοφ ὀρειχάλκινος θὰ ἀνυψωθῇ ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου του, θὰ εἶναι ὁρατὸς πολὺ μακρόθεν. Διὰ νὰ σχηματίσῃ τις ἰδέαν τοῦ ὕψους του ἀρκεῖ νὰ μάθῃ ὅτι μόνον οἱ πόδες του εἶναι μήκους ἑνὸς μέτρου καὶ 70 ἑκατοστῶν, καὶ ὁ ἀντίχειρ ἑνὸς ἀνδρικοῦ βραχίονος. Τὸ βάρος τοῦ ἀγάλματος ὑπερβαίνει τὰς 14 χιλιάδας κιλά. Ἀφ' ὅτου κατεσκευάσθη ἡ Μπαβάρια,

ἡ γνωστὴ τοῦ Μονάχου, πρὸ 60 ἐτῶν, δὲν ἐχύθη ἐν Γερμανίᾳ μεγαλείτερον ἄγαλμα. Ἡ Γερμανία τοῦ Ροδεσχάϊμ παρὰ τὸν Ρῆνον, ἡ στηθεῖσα τῷ 1886, εἶναι μικροτέρα τοῦ Φρίτγιοφ.

*

Ὁ ἐν Παρισίοις γνωστὸς Ἕλλην ποιητὴς κ. Ε. Χ. Ἀθανασιάδης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του Μυτιλήνην. Ὁ κ. Ἀθανασιάδης εἶνε καὶ δραματικὸς συγγραφεύς· τὸ δρᾶμα του «Νέα Τουρκία» ἐπαίχθη ἐπιτυχῶς εἰς τὸ «Θέατρον τῶν τεχνῶν» ἐν Παρισίοις, προσεχῶς δὲ δίδεται ἡ τραγῳδία του «Περίανδρος». Ἐδημοσίευσε τὰς «Μικρὰς ἐλεγείας» συλλογὴν ποιημάτων, ἥτις ἐκρίθη εὐμενέστατα, ἀποδοθέντος τῷ ποιητῇ τοῦ τίτλου «Ἄλλου Μωρεάς». Ἤδη ἔγραψε Γαλλιστὶ ποιήματα πατριωτικὰ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν Ἑλλ. θριάμβων.

*

Ὑπὲρ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου ὁ κ. Ε. Εὐγενίδης προσέφερε 10,000 δρ. Αἱ λοιπαὶ εἰσφοραὶ ἀνῆλθον μέχρι τοῦδε εἰς 59,244 δρ.

— Εἰς τὸν ἐξ Ἠπείρου καταγόμενον ἀντιστράτηγον κ. Λαγκλῆν θὰ ἀνεγερθῇ ἐν Ἰωαννίνοις ἀνδριὰς ἐξ ἐράνων τῶν ἁπανταχοῦ Ἠπειρωτῶν. Ἡ δαπάνη ὑπολογίσθη εἰς 20,000 δρ.

— Πρωτοβουλίᾳ τῶν φοιτητῶν Πύργου θὰ ἱδρυθῇ ἐν τῇ πόλει των ἀναθηματικὴ στήλη διὰ τοὺς πεσόντας Ἠλείους κατὰ τοὺς δύο τελευταίους πολέμους. Ἄλλη στήλη θὰ στηθῇ ἐν Πάτραις, Αἰγίῳ, Λεχαῖοις καὶ ἀλλαχοῦ.

*

Τὰ μετάλλια τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου θὰ διαιροῦνται εἰς δύο κατηγορίας διακρινόμενα διὰ ταινίας ἐκ τῆς ὁποίας θὰ ἐξαρτῶνται καὶ ἡ ὁποία θὰ φέρῃ τὰ Ἑλληνικὰ χρώματα, διαστιζόμενα ὅμως εἰς τὸ μέσον διὰ μιᾶς στενῆς ἐρυθρᾶς λωρίδος συμβολιζούσης τὴν Τουρκικὴν σημαίαν.

Τὸ μετάλλιον τοῦ Ἑλληνοβουλγαρικοῦ πολέμου ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως θὰ φέρῃ τὴν προτομὴν τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ περίγραμμα «εἰς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης», κάτωθεν δὲ «Κωνσταντῖνος Βασιλεὺς 1913»· ἐπὶ τῆς ἑτέρας δὲ ὄψεως τὴν προτομὴν Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου μὲ τὸν χρόνον τῆς Βασιλείας του. Ἡ ταινία, ἀφ' ἧς θὰ ἀναρτᾶται τὸ μετάλλιον τοῦτο θὰ φέρῃ κάθετα τὰ ἐθνικὰ χρώματα τῶν Βουλγάρων χωριζόμενα διὰ μιᾶς κυανῆς γραμμῆς.

Ἡ κοπὴ τῶν μεταλλίων θὰ ἐνεργηθῇ εἰς τὸ Γερμανικὸν ἐργοστάσιον Μαϋέρ· θὰ κοπῶσι 300,000 ἐξ ἑκάστου. Ἡ ἀπονομὴ τῶν δύο πολεμικῶν μεταλλίων θὰ εἶνε γενικὴ πρὸς πάντας τοὺς μετασχόντας τῆς ἐκστρατείας ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας, μὲ διακρίσεις εἰς τὰς ταινίας. Ἡ κοπὴ τοῦ μεταλλίου ἐξαιρετικῆς ἀνδρείας ἀνεβλήθη.

*

Ἐν Καστορίᾳ ἐπερατώθη ἡ ταξινόμησις τῆς ἐκεῖ Βιβλιοθήκης. Ἡ κοινότης ἐδώρησε 1000 βιβλία καὶ 70 χειρόγραφα χρήσιμα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην. Ἐπίσης ἀρχαιοτάτην ἀνάγλυφον ξυλίνην εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

*

Μέχρι τοῦδε τὸ ρεκὸρ εἰς τὴν ἔκδοσιν βιβλίων κατεῖχεν ἡ Γερμανία, ἔνθα ἡ παραγωγὴ ἔφθασε κατὰ τὸ 1910 εἰς 31.281 νέα βιβλία. Ὡς ἀπεδείχθη διὰ στατιστικῆς τώρα, ἡ Ἰαπωνία ἀποδεικνύεται σήμερον ἡ χώρα, ἥτις ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τὴν μεγαλειτέραν φιλολογικὴν παραγωγήν. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐν Ἰαπωνίᾳ ἐξεδόθησαν 41.620 νέα βιβλία. Τὸ παράδοξον ὅμως εἶνε ὅτι ἐξ ὅλου τοῦ ὑγκώδους αὐτοῦ ἀριθμοῦ βιβλίων τὰ 455 μόνον ἦσαν μυθιστορήματα καὶ συλλογαὶ ποιημάτων. Ὅλα τὰ ἄλλα ἦσαν... πολιτικαὶ πραγματεῖαι!

*

Ἀνεκαλύφθη εἰς Πετρούπολιν αὐθεντικὴ προσωπογραφία τοῦ Γκαῖτε, ἥτις εἶνε ἔργον τοῦ Γεωργίου Ντάβε καὶ ἀνεζητεῖτο ματαίως ἀπὸ ὀγδοήκοντα ἐτῶν. Ὁ Ντάβε Ἀγγλικῆς καταγωγῆς καὶ καλλιτέχνης μεγίστης ἀξίας, δύναται, κατὰ τὸ λέγειν τῶν συγχρόνων του, νὰ καυχηθῇ, ὅτι ἀνεπαρίστησε τὸν Γκαῖτε μετ' ἐπιτυχίας, ἀκριβείας γραμμῶν καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλειτέρας ὁμοιότητος.

Τὸ πολύτιμον ἔργον ζωγραφικῆς ἐδωρήθη ὑπὸ ἑνὸς ἐμπόρου τοῦ Ἀμβούργου εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Γκαῖτε ἐν Βεϊμάρ.

*

Τὸ Μιλᾶνον, τὸ ὁποῖον ἐκαυχᾶτο μέχρι τοῦδε διὰ τὸ καλούμενον θέατρον τῆς Σκάλας, θὰ καυχᾶται εἰς τὸ μέλλον καὶ διὰ τὸ μουσεῖόν του. Ἱστορικὰ μουσικὰ ὄργανα, μουσικὰ χειρόγραφα, ἔργα ζωγραφικῆς σχετιζόμενα μὲ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ἱστορίαν της, συνεκεντρώθησαν εἰς ἰδιαίτερον διαμέρισμα τοῦ θεάτρου τῆς Σκάλας καὶ ἀπετελέσθη τοιουτοτρόπως ἐνδιαφέρον μουσεῖον, εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ ὁποίου ἦλθε πρώτιστος ἀρωγὸς τὸ Κράτος.

*

Δύο μεγάλοι ὑψίφωνοι ὁ Λέων Σλεζὰκ τοῦ θεάτρου τῆς Βιέννης καὶ ὁ Φρὶτς Στοῦνερ τοῦ θεάτρου τῆς Δειψίας ἔκαμνον περίπατον μὲ λέμβον ἐπὶ τῆς λίμνης Τέγγερ παρὰ τὸ Μόναχον. Ἀλλ' ἐξερράγη καταιγίς, ἡ λέμβος ἀνετράπη, καὶ οἱ δύο καλλιτέχναι ἐπνίγησαν. Ἀμφότεροι ἦσαν ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους ὑψιφώνους τοῦ κόσμου. Τελευταίως εἶχον ὑπογράψει συμβόλαια διὰ μεγάλας περιοδείας εἰς τὴν Ἀμερικήν.

*

Ἀσφαλεῖς πληροφορίαι βεβαιοῦν ὅτι τὰ κειμήλια τῆς μονῆς Ροζικοῦ ἐν Μελενίκῳ διεσώθησαν, ἐκτὸς τῆς βιβλιοθήκης τῆς Μονῆς, τὴν ὁποίαν διήρπασαν φεύγοντες οἱ Βούλγαροι ἀξιωματικοί.

Τὰ διασωθέντα κειμήλια εἶνε Βυζαντινά, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων εἶνε καὶ εἰς μανδύας Αὐτοκρατορικὸς καὶ μία μίτρα αὐτοκρατορική.

*

Ἡ δημοσιογραφία ἐν Ρωσσίᾳ μεγάλως ἐπεξετάθη ἀπὸ τοῦ 1905, ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Συντάγματος. Πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν ὅλαι αἱ ἐφημερίδες — πρόκειται περὶ ἡμερησίων τοιούτων — ἦσαν δέκα τέσσαρες. Κατὰ τὸ 1904 ἦσαν ἐν ὅλῳ 110, συμπεριλαμβανομένων ἐξ τῆς Σιβηρίας. Κατὰ τὸ 1905 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφημερίδων ηὔξησεν εἰς 379, ὧν 32 ἐν τῇ Ἀσιατικῇ Ρωσσίᾳ.

*

Ἀναγγέλλονται δύο νέα δράματα τοῦ Γερμανοῦ δραματικοῦ Χάουπτμαν. Τὸ ἓν «Ὁ λευκὸς Σωτὴρ» θὰ παριστᾷ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὸ Μεξικόν. Τὸ κυριώτερον πρόσωπον τοῦ δράματος θὰ εἶνε ὁ αὐτοκράτωρ Μοντεζοῦμα, ὅστις φονεύεται ὑπὸ τοῦ λαοῦ του ἕνεκα τῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν του.

Τὸ ἕτερον δρᾶμά του θὰ ἐπονομάζεται ὁ «Τοξότης» καὶ θὰ ἔχῃ Ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν, ὑφανθεῖσαν πέριξ τοῦ μύθου τοῦ Ὀδυσσέως.

*

Ὁ διάσημος ρῶσσος διηγηματογράφος Μάξιμος Γκόρκυ ἀσθενεῖ σοβαρώτατα. Ἡ φυματίωσις, ἥτις πρὸ πολλοῦ ὑποσκάπτει τὴν ὑγείαν αὐτοῦ, ἀπέβη ἐντονωτέρα. Οἱ ἰατροὶ συνέστησαν αὐτῷ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν νῆσον Κάπρι' κειμένην ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Νεαπόλεως, καὶ νὰ μεταβῇ εἴς τινα πόλιν λουτρῶν τῆς Βορείου Ἰταλίας. Ἡ διαδοθεῖσα εἴδησις καθ' ἣν ὁ ρῶσσος συγγραφεὺς ἀμνηστευθεὶς θὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ρωσσίαν, ἐπὶ τῇ τριακοσιαετηρίδι τῶν Ρωμανώφ, διεψεύσθη παρὰ τοῦ ἰδίου.

*

Ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις ὁ Γάλλος Ἀκαδημαϊκὸς καὶ διάσημος Γάλλος πολιτευτὴς Αἰμίλιος Ὀλιβιέ, εἰς ἡλικίαν 88 ἐτῶν.

Ὑπουργὸς καὶ προϋπουργὸς ἐπὶ Ναπολέοντος Γ', νομομαθής, ἱστοριογράφος, ὁ Ὀλιβιὲ ὑπῆρξεν ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ὅστις τὴν 15 Ἰουλίου τοῦ 1870 εἶχεν ἀνέλθει ἐπὶ τοῦ βήματος τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος διὰ νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου κατὰ τῆς Πρωσσίας, ἀναλαμβάνων αὐτὸς μόνος τὴν ὅλην εὐθύνην τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου πολέμου.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν ὁ Ὀλιβιὲ ἀπεσύρθη εἰς Φονταινεπλώ. Γενόμενος δεκτὸς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1870 εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Λαμαρτίνου μόλις τὸ 1874 κατώρθωσε νὰ ἐκφωνήσῃ τὸν τυπικὸν λόγον, εἰς ὃν ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιον Ναπολέοντος τοῦ Γ'. Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς Γκεζὼ παρὼν εἰς τὴν συνεδρίασιν διεμαρτυρήθη διὰ τὰ λεχθέντα καὶ ἐχρειάσθη νὰ συγκληθῇ εἰς γενικὴν συνέλευσιν ἡ Ἀκαδημία διὰ νὰ λήξῃ τὸ ἐπεισόδιον.

Ὁ Ὀλιβιὲ ἔγραψεν ἓν βιβλίον «Ἡ Φιλελευθέρα Αὐτοκρατορία» ἀκολούθως δὲ ἐξέδωκε καὶ ἕνα τόμον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ κήρυξις τοῦ πολέμου» ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπειρᾶτο νὰ δικαιολογήσῃ τὴν πολιτικήν του ἐπιρρίπτων τὴν εὐθύνην εἰς τὴν στρατιωτικὴν διοίκησιν.

Ὁ Αἰμίλιος Ὀλιβιὲ εἶχε νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα τοῦ μεγάλου κλειδοκυμβαλιστοῦ Λίστ, τοῦ ὁποίου τὴν ἄλλην θυγατέρα εἶχεν ὁ Ριχάρδος Βάγνερ. Χηρεύσας κατὰ τὸ 1868 ἐνυμφεύθη ἀκολούθως τὴν Λα Γκραβιέ.

*

Εἰς τὸ ἐφετεῖον Παρισινὸν Salon ἡ Ἑλλὰς ἀντεπροσωπεύθη εἰς τὴν ζωγραφικὴν ὑπὸ τοῦ κ. Λουκίδου καὶ τῆς κυρίας Θεοφυλάκτου καὶ εἰς τὴν γλυπτικὴν ὑπὸ τῶν κ. κ. Δημητριάδου καὶ Καβάκου.

Ὁ κ. Λουκίδης ἐξέθεσε μίαν προσωπογραφίαν, ἡ δὲ κ. Θεοφυλάκτου αὐτοπροσωπογραφίαν πλήρη ἀληθείας. Ὁ κ. Δημητριάδης ἕνα buste παιδίσκης χαριτωμένον ἐν τῇ ἁπλότητι του. Ὁ κ. Καβάκος προτομὴν τοῦ ἰατροῦ κ. Μαρσέλλου καὶ ἓν ὡραῖον ἄγαλμα μὲ τὸν τίτλον «Aspiration». Ὁ κ. Καβάκος ἀνετράφη εἰς Βοστώνην, ἔνθα καὶ ἐπεράτωσε τὰς καλλιτεχνικάς του σπουδάς. Τυχὼν ὑποτροφίας, συνεπλήρωσεν αὐτὰς εἰς Παρισίους. Τὸ ἄγαλμα του, συμβολικόν, ἐβραβεύθη διὰ «τιμητικῆς μνείας» Παριστάνει ἔφηβον κλίνοντα τὸ γόνυ καὶ προσατενίζοντα τὸ ἄπειρον διὰ βλέμματος βαθείας ὀνειροπολήσεως. Ἡ καμπύλη τοῦ στήθους καὶ τῶν ποδῶν, ἡ κλίσις τῶν λαγόνων συγκεντρώνει ἀρχαϊκὴν δύναμιν πλαστικωτάτην.

*

Ἡ Δραματικὴ Σχολὴ τῆς «Τέχνης» νέαν ὑπέστη σκληρὰν ἀπώλειαν. Ὁ ἄριστος μύστης αὐτῆς Σωκράτης Κ. Σπυρίδης, τοῦ ὁποίου τόσον ἐξετιμήθη τὸ τάλαντον κατὰ τὴν τελευταίαν παράστασιν τῆς «Τέχνης» ὑποδυθέντος τὸν ρόλον τοῦ ἀξιωματικοῦ εἰς τὴν «Ἀρκούδαν» τοῦ Τσέχωφ, ἔπεσεν ἐνδόξως ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον. Καίτοι ὑπηρετῶν εἰς τὸν στρατόν, ἀφοσιώθη εἰς τὸ ἔργον τῆς σχολῆς, εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν ἐμφάνισιν του ἀπὸ σκηνῆς ἔφυγεν εἰς τὸ στρατόπεδον διὰ νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ πλέον.

*

Δύο ἀκόμη νεκροὺς δημοσιογράφους ἠρίθμησεν ὁ Ἑλληνοβουλγαρικὸς πόλεμος, τὸν Πέτρον Καλαμίδαν, ἀρχισυντάκτην τῆς «Ἐφημερίδος» καὶ τὸν Β. Βενετσανάκην ἀρχισυντάκτην τῆς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἐκδιδομένης ἡμερησίας ἐφημερίδος «Ἀθηνᾶ».

*

Ἐν Βελιγραδίῳ ἐγένοντο τὰ ἀποκαλυπτήρια ἀνδριάντος ἀνεγερθέντος εἰς τὸν Καραγεώργεβιτς, πάππον τοῦ νῦν Βασιλέως, ἱδρυτὴν τῆς Βασιλευούσης δυναστείας. Ἡ τελετὴ διεξήχθη μεγαλοπρεπὴς καὶ ταυτόχρονος μὲ τὴν ἐπάνοδον ἐκ τοῦ πολέμου τῶν Σερβικῶν στρατευμάτων.

*

Εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῆς «Ἑταιρείας τῶν Ἑλλήνων θεατρικῶν συγγραφέων» μονοπράκτων δραματικῶν ἔργων, ὑπεβλήθησαν ἔργα 34, ἐξ ὧν ἐλάχιστα κωμῳδίαι. Ἡ κριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Δροσίνη, Ἰω. Δαμβέργη, Ἀρ. Κουρτίδου, Ἔδμ. Φὺρστ καὶ τοῦ προέδρου τῆς Ἑταιρείας κ. Χ. Ἀννίνου, ἐθεώρησεν ὡς πρωτεύοντα τέσσαρα. Ἐπειδὴ δὲ ἐκρίθησαν ὡς ἰσόπαλα, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας ἀπεδέχθη, ὅπως τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ὁρισθέντων χρηματικῶν βραβείων ἐκ δραχμῶν 600 διανεμηθῇ εἰς τὰ τέσσαρα κατ' ἴσην ἀναλογίαν καὶ ἄνευ διαβαθμίσεως. Εἰσὶ δὲ ταῦτα, τὰ τιτλοφορούμενα 1) «Σπαραγμός», 2) «Καρδερίνα», 3) «Τὸ Ἀγριολούλουδο», 4) «Γιάννα», πάντα δράματα, θέλουν δὲ παρασταθῇ ἐντὸς τῆς παρούσης θερινῆς θεατρικῆς περιόδου. Κατὰ τὴν παράστασιν ἀνακοινωθήσεται τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν καὶ ἀπονεμηθήσονται τὰ βραβεῖα.

*

Ὁ ἐν Γαλλίᾳ λόγιος κ. Α. Παρθένης δημοσιεύει προσεχῶς εἰς Παρισίους Γαλλικὴν μετάφρασιν τῶν «Κρητικῶν γάμων» τοῦ Σ. Ζαμπελίου.

*

Ξένα θέατρα.—Νέα ἔργα.

Ὁ «**Ἄλλος**» δρᾶμα τῆς διασήμου Ρωσσίδος μυθιστοριογράφου κ. Γαβριέλλας Ζαπόσκα, ἀποδίδον ζωηρότατα τὰς καταδιώξεις τῆς ἀνεπτυγμένης φιλελευθέρας νεολαίας ὑπὸ τῆς Ρωσσικῆς Ἀστυνομίας. Ἥρωες τοῦ δράματος εἶνε ὁ φοιτητὴς Καζιμὶρ καὶ ἡ μνηστή του Ἄννα. Καὶ οἱ δύο, συνωμόται, καταδιώκονται, ἀλλ' ὁ Καζιμὶρ κατορθοῖ ἐπιτηδείως νὰ παύσῃ ἡ ἐναντίον αὐτοῦ καταδίωξις. Ἡ Ἄννα ὅμως συλλαμβάνεται καὶ καταδικάζεται εἰς ἐξορίαν εἰς τὴν Σιβηρίαν. Ὁ Καζιμὶρ κατορθοῖ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰς φυλακὰς ἵνα τὴν ἀποχαιρετίσῃ. Ἡ Ἄννα τὸν ἀγαπᾷ πάντοτε, ἀλλ' ἀγαπᾷ τὸν ἄλλον Καζιμίρ, ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἦτο ἀφωσιωμένος εἰς τὴν ἐλευθερίαν, ὁ ὁποῖος ἠγωνίζετο, ἔπασχε, καὶ ἀναχωρεῖ διὰ τὴν ἐξορίαν, φέρουσα τὴν εἰκόνα ἐκείνου ἐν τῇ καρδίᾳ. Ὁ Καζιμὶρ τὴν παρακαλεῖ νὰ μὴ τὸν περιφρονῇ, ἵνα δ' ἀνακτήσῃ τὴν ἐκτίμησίν της, ὑβρίζει τὸν διευθυντὴν τῆς ἀστυνομίας. Οἱ δύο ἐρασταὶ εἶνε εὐτυχεῖς διότι ἀπὸ κοινοῦ θὰ ὑποστῶσι τὰς πικρίας τῆς ἐξορίας.

— Ὁ «**Κροῖσος**» Ὁ ζάπλουτος κ. Ἔρρικος Δὲ Ρότσιλδ ἔγραψε κωμῳδίαν, δοθεῖσαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου «Γκέρικ» τοῦ Λονδίνου καὶ κριθεῖσαν εὐμενέστατα. Ὁ «Κροῖσος» εἶνε κωμῳδία αἰσθηματική· εἶνε ἡ ἱστορία ἑνὸς ἀνθρώπου ἑκατομμυριούχου, ἔχοντος λίαν εὐαίσθητον τὴν καρδίαν.

Ἀγαπᾷ μίαν κυρίαν καὶ ἀνταγαπᾶται παρ' αὐτῆς, ἀλλ' ἀμφιβάλλει περὶ τῆς εἰλικρινείας της, φρονῶν, ὅτι ἀγαπᾶται παρ' αὐτῆς διὰ τὰ χρήματά του. Ἐπὶ τέλους, κατόπιν πολλῶν ἐρωτικῶν δοκιμῶν, πείθεται ὅτι ἡ ζωὴ ἐκείνων, οὓς ἡ τύχη δὲν ηὐνόησεν, ἐγκλείει ἀρετάς, ἃς δὲν παρέχουσι μόνον τὰ χρήματα, ὡς οἱ δύσπιστοι καὶ ἀπαισιόδοξοι Κροῖσοι φρονοῦσιν.

— «**Μάρθα καὶ Μαρία**» τοῦ Ἐδ. Ντουζαρδέν. Ἡ ὀκηνὴ ἐκτυλίσσεται ἐν Ἰταλίᾳ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα. Ὁ Εὐτύχιος, σπουδάσας ἰατρικήν, ἐπανέρχεται εἰς τὸ χωρίον του ν' ἀσκήσῃ τὸ ἐπάγγελμά του. Ἐκεῖ σχετίζεται μὲ δύο ἀδελφάς, τὴν Μάρθαν καὶ τὴν Μαρίαν. Ἡ Μαρία εἶνε ρομαντική, ὄν αἰνιγματικὸν καὶ παράδοξον. Ἡ Μάρθα εἶνε κόρη τρυφερά, ἥσυχος, ἀφωσιωμένη, ἰδανική. Ἡ μήτηρ τοῦ Εὐτυχίου, ἀπὸ τῆς νεκρικῆς κλίνης της, συνιστᾷ τὸν μετὰ τῆς Μάρθας γάμον. Ἀλλ' ἐκεῖνος προτιμᾷ τὴν Μαρίαν, τὴν νυμφεύεται καὶ φεύγουν. Ἡ φιλοδοξία, τὸ ἀνήσυχον πνεῦμα του, ἡ δίψα τοῦ χρυσοῦ ὠθοῦσιν αὐτὸν εἰς τυχοδιωκτικὰ ταξείδια. Ἀποκτᾷ πλούτη, διασκεδάζει. Γίνεται ὁ τύραννος τῆς πόλεως, ἐν ᾗ διαμένει. Δὲν ἀγαπᾷ πλέον τὴν Μαρίαν, ἀλλὰ καὶ ἡ Μαρία μισεῖ αὐτὸν καὶ τὸν ἀπατᾷ. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἐξεγείρονται καὶ πλήττουσι διὰ μαχαίρας τὴν Μαρίαν, ἥτις δὲν ἀποθνήσκει. Τὸ ἐπεισόδιον αὐτὸ συμφιλιώνει τοὺς

συζύγους, οἵτινες ἀναχωροῦσιν, ἐπιστρέφοντες εἰς τὸ χωρίον των, ὅπου ἡ ταπεινὴ Μάρθα τοὺς περιμένει. Ἡ Μαρία ἀντιλαμβανομένη, ὅτι ἡ Μάρθα καὶ ὁ Εὐτύχιος ἀγαπῶνται, ἀποσύρεται, θυσιάζεται, ἀποθνήσκει, ἵνα καταστήσῃ εὐτυχεῖς τὸν Εὐτύχιον καὶ τὴν Μάρθαν. Τὸ δρᾶμα εἶνε μία ἀντίθεσις μεταξὺ σώφρονος εὐτυχίας καὶ ἀμέτρου φιλοδοξίας, μεταξὺ ἐργασίας καὶ ὀνειροπολήσεως.

— Ὁ «**Ὀρνιθών**», ἔργον τρίπρακτον τοῦ κ. Τριοτὰν Μπερνάρ, παράφρασις μιᾶς ὀνομαστῆς γαλλογραφίας τοῦ 18ου αἰῶνος τῆς «Κενῆς Φαρέτρας». Ὁ Μπερτριὰν ἐκένωσε τοσάκις τὴν φαρέτραν αὐτοῦ καὶ τόσον ἀνοήτως καὶ τεξώδευσε τὰ βέλη αὐτοῦ ἐν ταῖς μάχαις τοῦ ἔρωτος, ὥστε, ἐξηντλημένος, κουρασμένος, ἔχει ἀνάγκην ἀναπαύσεως. Ἐγκαταλείπει τὰς δύο ἐρωμένας του τὴν περιπαθῆ Ἐμμελίνην καὶ τὴν ζωηρὰν Βανίναν, καὶ ἐφησυχάζει ἐν τῷ οἴκῳ του, πλησίον τῆς συζύγου του Ζακελίνας. Πρὸ τοῦ καταβληθέντος Μπερτριὰν ἐμφανίζεται ὁ μὴ καταβληθείς, ὁ μὴ ἐξαντληθεὶς Ντομουανίκ, πρὸς ὃν διαφισβητεῖ νέας δάφνας, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐπιδίδεται εἰς τὸν οἰκογενειακὸν βίον πρὸς μεγάλην χαρὰν τῆς Ζακελίνας, ἥτις ἐπανευρίσκει τὰ θερμὰ φιλήματα τοῦ συζύγου της.

— Ὁ «**Θρίαμβος τῆς Σαλώμης**». Μονόπρακτον δρᾶμα ἔμμετρον τοῦ κ. Μπαττανσών. Ἀναπαριστᾷ τὴν ἔνοχον περιέργειαν τῆς Σαλώμης καὶ τὴν ἀγωνίαν, τὴν σταθερότητα τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. Ἡ Σαλώμη προσπαθεῖ νὰ μάθῃ τί σκέπτεται ὁ Ἰωάννης, πρὸς τοῦτο δ' ἀναπτύσσει ὅλην τὴν προκλητικότητα ὀρχηστρίδος. Περιγράφει τὴν ὡραιότητα τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας ἐν ταῖς ἀγκάλαις της, τὸ γυμνὸν κάλλος της, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἀποβάλλουσα τὰ σανδάλια, ἑτοιμάζεται νὰ κατακλιθῇ, τὸν ἔρωτα ὃν ἀναδίδουσιν ἡ ἄφθονος κόμη της καὶ τὰ πλούσια στέρνα της. Προσπαθεῖ ἡ γόησσα νὰ μάθῃ, ἐὰν ὁ προφήτης, ἔχῃ ἐν ἑαυτῷ τὴν ψυχὴν τοῦ Ἠλία, τοῦ μεγάλου προφήτου, τοῦ μεγάλου καταστροφέως τῶν Βασιλέων. Ἐν ἀρχῇ ὁ Ἰωάννης ἀποκρούει μετὰ γλυκύτητος, βραδύτερον μετὰ σκαιότητος τὰς ἐπιθέσεις της. Ἐκδικεῖται, ἀποκαλύπτουσα τὸ μαρτύριον τὸ ὁποῖον τὸν περιμένει. Παρακολουθεῖ τὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ἰωάννου ἐκδηλουμένην ἀμφιβολίαν ἣν διαδέχεται ἡ λύπη· ἐντυγχῇ ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τοῦ καταδίκου.

— Οἱ «**Κομποδεταί**». Μονόπρακτος κωμῳδία τοῦ κ. Φέλιξ Γκαντερά, δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ θεάτρου τῆς «Κωμῳδίας Ἀφίττ» Μία μαρκησία ἑνώνει τὸν υἱόν της Κλαύδιον μετὰ τῆς Ραϋμόνδης, θυγατρὸς ἑνὸς βαρώνου. Οἱ εὐπατρίδισκοι οὗτοι τῆς Ὀλκάνης θέλουσι ν' ἀντιγράψωσι τοὺς εὐπατρίδας τῶν Παρισίων. Καλοῦσι καλλιτέχνας ἵνα δοθῶσι παραστάσεις καὶ συναυλίαι ἐπὶ τοῖς γάμοις, διασκευάζουσι τὴν οἰκίαν, ἣν θὰ κατοικήσωσι κατὰ τὸν ρυθμὸν τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ'. Ὁ Κλαύδιος ξυρίζει τὸν μύστακα, ἵνα φανῇ νεωτεριζων ἀλλὰ μένει ἄδεστος ἐπαρχιώτης· ἡ Ραϋμόνδη περιβάλλεται ἐνδυμασίαν προκλητικωτάτην, ἀλλὰ μένει ἄκομψος ἐπαρχιώτισσα.

Σκέπτονται καὶ οἱ δύο πῶς θὰ μείνωσι μόνοι, πῶς θὰ περάσωσι τὴν νύκτα, πῶς νὰ ἐκδηλώσωσι τοὺς κατ' ἰδίαν ἔρωτάς των, πῶς νὰ κάμωσιν ὅ,τι κάμνουσιν οἱ Παρισινοί. Ὁ ἕνας ἐντρέπεται τὸν ἄλλον καὶ οἱ δύο ἐντρέπονται ὅλους. Ἐπὶ τέλους ἡ μαρκησία συμβουλεύει νὰ σβύσωσι τὸ φῶς τοῦ δωματίου των... ὅταν θ' ἀποσυρθῶσιν ἐ'ς αὐτό. Ὅσον πλησιάζει ἡ ὥρα τῆς κατὰ μόνας συνομιλίας, οἱ κομπασταὶ σύζυγοι ἀποβάλλουσι τοὺς φόβους παρεξηγήσεων. Αἱ τυπικαὶ ἐθιμοταξίαι, ἃς ἀγνοοῦσι, καὶ αἱ προσοποιήσεις, παύουσιν. Ὁ ἔρως τοὺς κάμνει φυσικοὺς, ζωηροὺς. Ἐπὶ τέλους ἑνοοῦνται καὶ ἀποσύρονται εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον.

— Ἡ «**Φωτιὲς τοῦ Κλήδονα**». Παρεστάθη διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν «Σκάλαν» τοῦ Μιλάνου τὸ δεύτερον μελόδραμα τοῦ Ριχάρδου Στράους «Ἡ φωτιὲς τοῦ Κλήδονα», ὅπερ ἔχει μίαν μόνον πρᾶξιν ὡς ἡ «Σαλώμη» καὶ ἡ «Ἠλέκτρα». Ἡ «Φωτιὲς τοῦ Κλήδονα» ἐλήφθησαν ἀπὸ μίαν Ὁλλανδικὴν παράδοσιν. Ἰδοὺ ἡ ὑπόθεσις:

Κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ μαγεῖαι καὶ τὰ φαντάσματα εἶχον ἀκόμη τὴν δύναμιν νὰ ἀνησυχοῦσι τοὺς καλοὺς χριστιανούς, ἔζη εἰς τὴν Ἀουδεναέρδην ἀγαθὸς νέος ὅστις ἠγάπα μίαν κόρην τῆς γειτονιᾶς, ἀλλ' ὅσον ἐκεῖνος τὴν ἱκέτευε νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν διάπυρον ἔρωτά του, ἐπὶ τοσοῦτον αὕτη τὸν ἀπέκρουε σκληρῶς. Ἐπὶ τέλους κατώρθωσε νὰ τὴν πείσῃ ὅπως δώσῃ εἰς αὐτὸν νυκτερινὴν συνέντευξιν ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν της διὰ τοῦ παραθύρου.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῆς πανσελήνου διὰ χονδροῦ σχοινίου ὅπερ προσέδεσε δι' ἀγκίστρου εἰς τὸ παράθυρον, ὁ τολμηρὸς νέος ἤρχισεν ἀνερχόμενος ὅτε εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου ἡ κόρη προσεπάθησε νὰ διευθετήσῃ καλλίτερον τὸ σχοινίον καὶ ἐγκαταλείπουσα αὐτό, τὸν ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐν μέσῳ τῶν καγχασμῶν τοῦ πλήθους ὅπερ εἶχε συναθροισθῇ διὰ νὰ ἴδῃ τὸ θέαμα

Κρύπτων τὸ αἴσθημα τῆς ἐκδικήσεως ὁ νέος ἐζήτησε τὴν συμβουλὴν γέροντος, κατοικοῦντος εἰς τὰ περίχωρα. Καὶ ἡ ἐκδίκησις ὑπῆρξε τρομερά. Ἡ φωτιὲς τοῦ Κλήδονα τῆς Ἀουδεναέρδης ἐοβέσθησαν ὅλαι καὶ γενικὴ ἠγέρθη κατακραυγή, διότι τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς δημοσία συμφορά. Οὐδεμίαν θεραπείαν τοῦ κακοῦ εὕρισκον οἱ ἰθύνοντες τὴν πόλιν. Ὅτε ὁ μάγος ὑπὸ μορφὴν ἀστοῦ εἶπε ὅτι ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτὸν τρόπος, δι' οὗ τὸ κακὸν θὰ ἐνεργματίζετο. Συνεπείᾳ συμβουλῆς του προσήχθη εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως ἡ ἀνένδοτος κόρη καὶ παρὰ τὴν ἀντίστασίν της ἀπεγυμνώθη, καθ' ὃν χρόνον οἱ παρόντες ἀστοὶ ἐλάμβανον κηρίον. Αἴφνης ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στήθους τῆς κόρης φλὸξ ἐξ ἧς ἀνήφθησαν αἱ λαμπάδες καὶ ἡ πόλις οὕτω ἐσώθη.

— Ἡ «**Χρυσῆ νεότης**» ὀπερέττα ὑπὸ Βὲρν καὶ Φώρ. Ἡ ὑπόθεσις ἐκτυλίσσεται κατὰ τὰς Ἀπόκρεω τοῦ 1833. Ἐπαίχθη εἰς Παρισίους.

— «**Ἡ τιμία κόρη**». Μονόπρακτον δρᾶμα τοῦ Γ. Νιγκών. Ἕνα γεροντοπαλλήκαρον ἔχει ὡς ὑπηρέτριαν μίαν χωρικήν, ἣν κακομεταχειρίζεται. Ἀλλ' ἡ ὑπηρέτρια κερδίζει τὸ λαχεῖον καὶ ὁ κύριός της ὁ ἰδιότροπος γίνεται φιλόφρων καὶ τὴν ζητεῖ εἰς γάμον, ἀλλ' ἐκείνη προτιμᾷ ἕνα θελκτικὸν παντοπώλην.

— «**Δοκιμασία ἔρωτος**». Μονόπρακτον ἔμμετρον ἔργον τοῦ Ε. Γκράβιτς, συγγραφέως πρώτην φορὰν ἐμφανιζομένου. Δύο κόραι ἀγαπῶσαι τὸν Λουκιανόν, ἐγκατελείφθησαν ὑπ' αὐτοῦ χάριν τῆς Λυδίας καὶ ἀποφασίζουν νὰ ἐκδικηθοῦν ἀμφοτέρους: Πείθουν τὴν Λυδίαν νὰ δώσῃ συνέντευξιν ἐκ μέρους δῆθεν τῆς ἑταίρας Γλυκερίας εἰς σκοτεινὸν μέρος. Γίνεται ἡ συνάντησις καὶ ἅμα ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἀντιλαμβάνεται ὁ Λουκιανὸς ὅτι ἀντὶ τῆς Γλυκερίας ἦτο ἡ Λυδία, ἥτις ἐνθουσιαζομένη ἐκ τῶν ἐρωτικῶν ἐκδηλώσεών του τὸν συγχωρεῖ καὶ κατακτᾷ ὁριστικῶς τὴν καρδίαν του.

— Ἡ «**Ἐπιτυχία**» κωμῳδία τοῦ Π. Ζαχορὶ Εἷς βουλευτὴς ἐνυμφεύθη τιμίαν καὶ καλὴν ἐπαρχιώτιδα, ἥτις καὶ μένει ἐπαρχιῶτις. Ὁ βουλευτὴς θηρεύει ὑπουργικὸν χαρτοφυλάκιον, καὶ ἐλπίζει νὰ τὸ κατακτήσῃ ἐρωτοτροπῶν μετὰ τῆς Σαρμέϋ ἀνεψιᾶς μέλλοντος Πρωθυπουργοῦ. Ἡ ἐπαρχιῶτις οἴζυγος καταδιώκεται καὶ τὴν ἀντικαθιστᾷ ἡ Σαρμέϋ.

— Τὸ «**Μυστικὸν τοῦ Μορτιντῶ**» δρᾶμα πεντάπρακτον τοῦ Μαρκέλλου Μπαὶν ἔχει μελοδραματικὴν ὑπόθεσιν. Ὁ Μαρκήσιος Ντὲ Μορτιντῶ ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῆς συζύγου του. Μετὰ δέκα πέντε ἔτη ἀνευρίσκει αὐτήν, μετὰ πολλὰς περιπετείας, εἰς τὰ βρωμερὰ κέντρα τῶν Παρισίων. Εὑρίσκει αὐτὴν ἐγκαίρως, ἵνα προληφθῶσι φοβερώτεραι καταστροφαὶ καὶ μὴ πάθῃ ἡ ἀτυχὴς θυγάτηρ των, ἥτις ἀγαπᾷ ἕνα ἀξιωματικόν, ἐμμανῶς ἀνταγαπῶντα αὐτήν.

* *

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Αἱ εἰς Νικόπολιν ἐκτελούμεναι ὑπὸ τῆς Ἀρχ. Ἑταιρίας ἀνασκαφαὶ ἔφερον εἰς φῶς μουσεῖον ὅλον εὑρημάτων. Ἀνεκαλύφθη τεῖχος χρόνων μεταγενεστέρων πλῆρες κιόνων, ἐπιγραφῶν, ψηφισμάτων, θραυσμάτων γλυπτικῶν ἔργων κλπ. Ἀνωρύχθησαν συγχρόνως 80 τάφοι ἀνευρέθη μέγας ἀριθμὸς κτερισμάτων, νομίσματα, δακτύλια, φιαλίδια κομψότατα, λύχνοι μετὰ θαυμασίων γλυπτικῶν παραστάσεων, ἐνώτια χρυσᾶ, σκύφος φέρων περὶς ἀνάγλυφον ἕξοχον Διονυσιακὴν παράστασιν. Ἐν τάφῳ βρέφους ἕνδεκα μηνῶν εὑρέθη ὠὸν φυσικὸν ὄρνιθος.

*

Ὁ κ. Ὁμὼν προῆλθεν εἰς σπουδαιοτάτην ἀνακοίνωσιν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς Φιλοσοφίας περὶ ἀρχαιοτάτου χειρογράφου, τελευταίως ἀποκτηθέντος ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο, ἀποτελοῦν ἀπάνθισμα ἐπιστημονικῶν φαινομένων καὶ θαυμάτων τῆς φύσεως, εἶνε ἐπιστολὴ ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν ὁμαῖον Αὐτοκράτορα Ἀδριανὸν παρά τινος Φέρμου ἢ Φερμές, παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰβηρίας Φαρασμάνους ἴσως. Εἶνε ἀπάντησις εἰς ἐπιστολὴν τοῦ Αὐτοκράτορος, κομισθεῖσα ὑπὸ δύο ἀπεσταλμένων, Ἀβακράτους καὶ Μενεκράτους. Ἐν αὐτῇ περιγράφονται διάφοροι πόλεις τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, τῆς Μεσοποταμίας, τῆς Βαβυλῶνος, τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Αἰγύπτου, ὡς καὶ τὰ θαυμάσια φυσικὰ ἢ τεχνικὰ φαινόμενα καὶ ἀριστουργήματα τῆς Περσίας καὶ τῆς Ἰνδικῆς. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ περιέχονται ὁμοίως πλεῖσται γεωγραφικαὶ καὶ ἄλλαι πληροφορίαι, ὧν τινες ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὰς μεταξὺ τῶν πόλεων ἀποστάσεις, σημειουμένας εἰς στάδια. Ἐκ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ἐγγράφου πλεῖσται λεπτομέρειαι γεωγραφικαὶ καὶ ἱστορικαὶ θὰ ἔλθωσιν εἰς φῶς.

— Εἰς τὴν αὐτὴν Ἀκαδημίαν ὁ διάσημος βυζαντινολόγος κ. Νεὶλ ἀνεκοίνωσεν ὑπόμνημα τοῦ κ. Ἰωάννου Μασπερῶ, μέλους τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Καΐρου περὶ ἀνασκαφῶν, γενομένων τελευταίως ἐν Μπάουϊτ τῆς Μέσης Αἰγύπτου καθ' ἃς ἀνευρέθησαν ἐρείπια μονῆς τοῦ ὀγδόου αἰῶνος, τῆς μονῆς τοῦ Ἀπόλλωνος, ἥτις ὑπῆρξε τόπος, εἰς ὃν κατὰ χιλιάδας συνέρρεον προσκυνηταί, ὡς μαρτυρεῖται ἐξ ἐπιγραφῶν, ἃς ἀνέγνωσεν ὁ κ. Μασπερῶ. Ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς μονῆς διατηροῦνται εἰκόνες καὶ ἀπεικονίσεις ζωηρόταται, διαπιστοῦσαι, ὅτι οἱ Κόπται ἦσαν προηγμένοι εἰς τὴν τέχνην κατὰ τὸν ὄγδοον αἰῶνα. Μία αὐτῶν ἀπεικονίζει τρεῖς μῦς, δικαζομένους ὑπὸ γαλῆς, παρῳδοῦσα οὕτω δικαστικὴν σκηνήν. Αἱ ἀνασκαφαὶ ἀπεκάλυψαν κάλλιστα, αἰθούσας δωματίου καὶ κοιτῶνας δι' ὧν παρέχεται ἀκριβὲς ἰδέα περὶ τῆς τότε Κοπτικῆς τέχνης, ἥτις μέχρι τοῦδε ἦτο ἄγνωστος.

*

Ἐν Ἀβύδῳ τῆς ἄνω Αἰγύπτου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Λόοντ, Ἄγγλου ἀρχαιολόγου, ἐνεργοῦνται ἀνασκαφαὶ αἵτινες ἀποκαλύπτουν πῶς οἱ Αἰγύπτιοι ἐλάτρευον τὰ ζῶα καὶ πῶς τὰ ἔθαπτον, διότι αἱ ἀνασκαφαὶ ἔφεραν εἰς φῶς ἀπέραντον νεκροταφεῖον ἀπὸ πτηνά, ὄφεις, ἱέρακας, ἀρουραίους γάτους κλπ. Τὰ ἀνωτέρω ζῶα ἀφοῦ ἐταριχεύοντο ἐτυλίγοντο εἰς λωρίδας λινοῦ ὑφάσματος καὶ ἐκλείοντο μετὰ προσοχῆς εἰς πολύτιμους κάλπας. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅλα τὰ προμνημονευθέντα ζῶα ἐθεωροῦντο ἱερὰ παρ' Αἰγυπτίοις. Ἡ ἱστορία λέγει, ὅτι ἁπλῶς διὰ τὸν φόνον ἑνὸς γάτου ὑπὸ Ρωμαίου στρατιώτου ἐπανεστάτησεν ἡ Αἴγυπτος ὁλόκληρος.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἱερῶν αὐτῶν ζώων εὑρέθησαν ἐπίσης ταριχευμένα πρόβατα, αἶγες καὶ ἕνα βῶδι.

Αἱ κάλπαι μὲ τὰ περιεχόμενά των ἀπεστάλησαν εἰς τὸ Λονδῖνον.

*

Κατὰ πληροφορίας ἐξ Ἀλεξανδρείας, τὸ ἄγαλμα τῆς πολυθρυλήτου ἐρωμένης τοῦ Ἀντωνίου, τῆς Κλεοπάτρας, ὅλως τυχαίως ἀνευρέθη ὑπό τινος ἰθαγενοῦς Ἄραβος, ἐνῷ ὤργωνε τὸν ἀγρόν του, ὁπόταν τὸ ἀλέτρι του ἐσφηνώθη αἰφνιδίως. Τότε παρουσιάσθη τὸ γρανιῶδες ὁμοίωμα ὡραίας γυναικός, χρώματος μαύρου, εἰς θαυμασίαν κατάστασιν, ὕψους 3 μέτρων περίπου καὶ παριστῶν γυναῖκα ὀρθίαν μὲ τὸν δεξιὸν πόδα πρὸς τὰ ἐμπρός.

*

Εἰς τὴν πόλιν Ἴμολα τῆς Ἰταλίας εὑρέθη ἀρχαῖος Ρωμαϊκὸς τάφος ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιείχοντο ἀργυρᾶ νομίσματα ἡλικίας 2,500 ἐτῶν. Ἡ ἀρχαιολογικὴ ἀξία τῶν νομισμάτων τούτων εἶνε μεγίστη, τοσοῦτον μᾶλλον καθότι ὀλίγιστα μουσεῖα τοῦ κόσμου κατέχουν τοιαῦτα καὶ δὴ ἀργυρᾶ.

Οἱ Ἰταλοὶ ἀρχαιολόγοι βασιζόμενοι εἰς ἀρχαίας πηγὰς νομίζουν ὡς βέβαιον ὅτι καὶ ὁ τάφος τοῦ Σύλλα εὑρίσκεται ἐκεῖ πλησίον καὶ διὰ τοῦτο θὰ διαταχθῇ ἡ ἐπέκτασις τῶν ἀνασκαφῶν.

*

Ὁ διευθύνων τὰς ἐν Κεφαλληνίᾳ ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐκτελουμένας δαπάναις τοῦ φιλαργαίου Ὁλλανδοῦ Γκέκωπ ἀνασκαφὰς κ. Π. Καββαδίας ἐν θέσει Μηνιὲς καὶ παρὰ τὸν Δρέπανον, ἀπεκάλυψε λείψανα προϊστορικοῦ συνοικισμοῦ ἐν Δρεπάνῳ καὶ θεμέλια ἀκανονίστων τετραγώνων καὶ περιφερικῶν τάφων. Ἔδαφος ταφῆς ἐκ πηλοῦ πεπατημένου. Εὑρήματα: ἐλάχιστα ὀστᾶ, πλυθὺς τεμαχίων ἀγγείων, μεγάλοι πήλινοι ψῆφοι ὅμοιοι, πάντα πρωτογόνου τέχνης ἀχρωμάτιστα καὶ ἀκόσμητα. Μέγας κυκλοτερὴς τάφος συγκοινωνεῖ τετραγώνῳ τάφῳ.

*

Ὁ ἐν Χίῳ ἔφορος τῶν Ἀρχαιοτήτων ἐνήργησεν ἀνασκαφὰς εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος Φαναίου ἐν Κάτω Φανῇ, Ν. Δ. τῆς Χίου καὶ εἰς ἀπόστασιν ἐκεῖθεν 7 ὡρῶν. Ὁ περίβολος τοῦ ναοῦ, ἑκάστη πλευρὰ τοῦ ὁποίου ἔχει μῆκος 100 μέτρων, σώζεται ἐν καλῇ καταστάσει, εὑρέθησαν δ' ἐν αὐτῷ καὶ λείψανα Βυζαντινοῦ ναοῦ ἐξ ὑλικοῦ ἀρχαίου ναοῦ. Ν—Α τοῦ Βυζαντινοῦ ναοῦ εὑρέθησαν οἰκίαι καὶ νομίσματα Βυζαντινῆς ἐποχῆς. Τὰ νομίσματα, 57 τὸν ἀριθμόν, εὑρέθησαν ἐντὸς πηλίνου ἀγγείου, εἶναι δὲ πάντα ἀργυραῖ τῆς Χίου δραχμαὶ καὶ τριώβολα τοῦ Ε' αἰῶνος καλῶς διατηρούμενα.

Ὁ αὐτὸς ἔφορος ἠσχολήθη εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τύμβου κειμένου εἰς τὸ ἐν Λατομείῳ Νεκροταφεῖον. Ὁ τύμβος ἔχει περίμετρον κατὰ τὴν βάσιν 50 μέτρων περίπου, ἐν δὲ τῷ κέντρῳ αὐτοῦ τὸ χῶμα τοῦ στερεοῦ βράχου ἔχει ὕψος 2,50 μέτρων.

Μέχρι τοῦδε ἀνεσκάφησαν τὰ δύο τρίτα τοῦ τύμβου. Ἐν τῷ κέντρῳ αὐτοῦ εὑρέθη εἷς τάφος ἀποτελούμενος ἐκ πηλίνης σαρκοφάγου ἀποτεθειμένης ἐντὸς λάκκου ὀρυχθέντος ἐν τῷ στερεῷ βράχῳ. Ἐντὸς τοῦ βράχου τούτου εὑρέθη πήλινον εἰδώλιον Μικρασιατικοῦ τύπου γυναικὸς καθημένης, φερούσης λίαν ὑψηλὸν κυλινδρικὸν πῖλον, τῆς 6ης ἑκατονταετηρίδος π. Χ., εἷς μικρὸς χρυσοῦς κρίκος, χάνδραι τινὲς ἐκ κρυστάλλου καὶ ἐξ ὑάλου χρωματιστῆς καὶ ἐν ἐφθαρμένον πήλινον κυάθιον, ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ὁποίου διακρίνεται κίτρινον ἐπίχρισμα. Διὰ τῶν εὑρημάτων τούτων καθορίζεται ἡ χρονολογία τοῦ τύμβου.

Ὄχι πολὺ μακρὰν τοῦ Νεκροταφείου ἐντὸς τῆς κοίτης μικροῦ χειμάρρου ὑπεδείχθη ἐπιγραφὴ ἐγκεχαραγμένη ἐπὶ μεγάλου βράχου διὰ καλῶν γραμμάτων τῆς 4ης ἢ τῆς 5ης ἑκατονταετηρίδος, ἧς ἡ ἔννοια δὲν εἶναι εὐκόλως καταληπτή. Ἔχει αὕτη οὕτω: ΑΝΗΡΔΙΚΑΙΑΧΟΥΜΕΝ—ΕΜΑΥΠΥΡΙ.

Ἡ περισυλλογὴ τῶν ἀρχαιοτήτων εἰς τὸ Μουσεῖον ἐξακολουθεῖ. Μεταξὺ τῶν ἀρχαιοτήτων τούτων εἶναι καὶ μεγάλη μαρμαρίνη σαρκοφάγος ἀνήκουσα κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῆς ἐπιγραφὴν εἰς τὸν Ottobono Justiniani, ὅστις τῷ 1410 ἦτο στρατηγὸς τῶν Γενουηνσίων.

*

Παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας διαψεύσεις τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως ἐξακολουθοῦν αἱ ἀνασκαφαὶ εἰς διάφορα μέρη τῆς Ρόδου φέρουσαι εἰς φῶς διαφόρους ἀρχαιότητας, μὲ τὰς ὁποίας πλουτίζονται τὰ Μουσεῖα τῆς Ρώμης.

Ἤδη ἐνεργοῦνται ἀνασκαφαὶ εἰς τὸ ὁροπέδιον τοῦ Μόντε-Σμίθ.

— Ὁ διευθυντὴς τῶν ἰσοορικῶν μνημείων τῆς Ἀλγερίας κ. Μπαλοῦ ἀνεκάλυψεν εἰς Πιπέντζων θαυμάσιον Μωσαϊκὸν ἐντὸς χριστιανικῆς ἐκκλησίας. Ἀναπαριστᾷ πρόσωπα καὶ διατηρεῖται ἄθικτον.

★

Ἡ Γαλλικὴ Ἀρχ. Σχολὴ Ἀθηνῶν ἠτήσατο παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας τὴν ἄδειαν νὰ ἐνεργήσῃ ἀνασκαφὰς εἰς Κιλκὶς ἔνθα εὑρίσκεται, ὡς γνωστόν, ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ ἱστορικὴ πόλις Φίλιπποι.

Εἰς τὴν Γερμανικὴν Σχολὴν παρεχωρήθη ἡ ἄδεια νὰ ἐνεργήσῃ ἀνασκαφὰς εἰς τὴν Δωδώνην.

— Ἐπίσης θὰ γίνουν ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τῆς ἀρχ. ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου ἐν Ἀμφιπόλει, Πέλλῃ τῆς Μακεδονίας καὶ Κασσώπῃ τῆς Ἠπείρου.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ὁ κ. Léon Bocquet, ὁ διευθυντὴς τοῦ μικροῦ ἀλλ' ἐνδιαφέροντος Γαλλικοῦ περιοδικοῦ «Beffroi» συγγραφεὺς καὶ ποιητὴς ἐκ τῶν διακρινομένων ἐξέδωκεν εἰς ὡραῖον ἐν μεγάλῳ σχήματι τεῦχος συλλογὴν ποιημάτων, πλημμυρισμένων ἀπὸ τὸ ἀνέσπερον φῶς τῶν μεγάλων Ἑλληνικῶν ἐμπνεύσεων. «La lumiere d' Hellas» ἐπιγράφεται ἡ συλλογὴ τοῦ φιλέλληνος ποιητοῦ. Αἱ ποιήσεις του ἔχουν τὸ κάλλος τοῦ Ἀττικοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς ἀρχαϊκῆς χάριτος. Τὰ μάρμαρα καὶ αἱ ὄχθαι, αἱ κρῆναι καὶ οἱ αὐλοί, οἱ θρῦλλοι καὶ οἱ ἔρωτες, θεότητες καὶ Σειρῆνες εἶνε αἱ πηγαὶ τῆς ἐμπνεύσεώς του.

Ἀναθήματα — ἀποστροφαὶ — ἐπιτάφια — ἐπιγράμματα ἰδοὺ οἱ ἐλκυστικοὶ τίτλοι τῶν τμημάτων τῆς συλλογῆς του, ὧν οἱ στίχοι δικαιοῦσι τοὺς τίτλους. Τὰ ποιήματα, τὰ ἐπιγραφόμενα Εἰδύλλιον, Εἰς τὰς Μούσας, Εἰς αὐλητρίδα, Εἰς ποιητήν, Μυρτώ, Βουκολικόν, Λυκόφως, Σειληνός, ὁ κοροπλάστης τῆς Τανάγρας ἐγκλείουν Ἑλλ. ψυχὴν καὶ ἁγνὸν αἴσθημα λατρείας τοῦ ἀρχαίου Καλοῦ.

★

Τὰ «Ρόδιν' ἀκρογιάλια» καὶ ἡ **«Χολεριασμένη»** τοῦ Α. Παπαδιαμάντη, εἶνε οἱ δύο τόμοι οἱ ἄρτι ἐκδοθέντες ὑπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου Φέξη καὶ δι ὧν συμπληροῦνται ἡ ἐξ 11 τόμων σειρὰ τῶν Διηγημάτων τοῦ ἐπιφανοῦς Σκιαθίου διηγηματογράφου. Μαζὶ μὲ τὰ «Ρόδιν' ἀκρογιάλια», κοινωνικὸν μυθιστόρημα, περιελήφθη καὶ τὸ ἐκτενὲς ἱστορικὸν διήγημα «Χρῆστος Μηλιώνης». Ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος Φέξη μὲ στοργὴν ἀνταξίαν τῆς φήμης τοῦ συγγραφέως, περισυνέλεξε καὶ λίαν ἐπιμελῶς ἐξέδωκε τὰ διηγήματα τοῦ Παπαδιαμάντη, ἀνέκδοτα καὶ μή, πλουτίσας οὕτω τὴν νεοελληνικὴν φιλολογίαν μὲ ἓν πολλοῦ λόγου ἄξιον μνημεῖον.

★

Ὁ ἐκ Σύμης καθηγητὴς κ. Σ. Ἀλφαρᾶς παρασυρθεὶς ἐκ τῶν τελευταίων γεγονότων συνέγραψεν ἓν εἶδει δράματος κοινωνικὴν μελέτην, περὶ τοῦ ποία πρέπει νὰ εἶνε καὶ ποία δὲν πρέπει νὰ εἶνε ἡ Ἐθνικὴ Ἀγωγή. Τὸ ἔργον φέρει τὸν τίτλον «Ὁ Ἐκδυλος» καὶ πρωταγωνιστεῖ ἐν αὐτῷ ὁ βασιλοκτόνος Σχινᾶς. Ὅτι ἔχει τις νὰ θαυμάσῃ εἶνε ἡ ταχύτης τῆς συγγραφῆς ἀλλὰ καὶ ἡ φαντασία τοῦ συγγραφέως, τὴν ὁποίαν ἐνίοτε χαλιναγωγεῖ ἡ διδασκαλική του ἰδιότης. Βεβαίως τὸ ἔργον δὲν προορίζεται διὰ διδασκαλίαν, διότι στερεῖται σκηνικῆς οἰκονομίας, πολυδαίδαλος δὲ ἡ ὑπόθεσις. Ὁ κ. καθηγητὴς σκοπὸν εἶχε νὰ ἐκλαϊκεύσῃ τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς ὑπὸ διαλογικὴν μορφήν.

★

Λόγος ἐπιμνημόσυνος εἰς τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ σφαγέντας ὑπὸ τῶν Βουλγαρικῶν ὀρδῶν, ἀπαγγελθεὶς ὑπὸ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Σμύρνης κ. Χρυσοστόμου. Εὔγλωττος φωνὴ διαμαρτυρίας καὶ ἀρὰ κατὰ τῶν Βουλγαρικῶν ὠμοτήτων, ἀλλὰ καὶ ἐγκαρτερήσεως ὅτι θὰ ἐπέλθῃ θεία τιμωρία, παρασυρομένων εἰς τὸν ὄλεθρον ἐν τῷ μέλλοντι τῶν ἀνιέρων σφαγέων. Ὁ λόγος τερματίζεται διὰ δεήσεως ὑπὲρ τῶν θυμάτων.

★

Γεωργικὸν Δελτίον. Ἔτος Γ', τεῦχος Δ', Ἰούνιος. Περιλαμβάνεται ἐκτενὴς μελέτη περὶ τῆς γεωργίας καὶ ἐν γένει τοῦ πλούτου τῆς νήσου Λέσβου.

★

Σπύρου Μελᾶ **Πολεμικαὶ Σελίδες.** Ἔκδοσις Γ. Φέξη. Πιστή, ἀκριβὴς καὶ κατ' ἐξοχὴν περιγραφικὴ ἱστορία τοῦ τελευταίου Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου 1912, ἰδίως ἀπὸ Ἑλληνικῆς ἀπόψεως καὶ ὡς πρὸς τὴν δρᾶσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐν Μακεδονίᾳ. Ἡ ἀφήγησις ἀρχομένη ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἐπιστρατεύσεως προχωρεῖ ἐπεισοδιακῶς μέχρι τῶν τελευταίων εἰς τὰς ἀνακτηθείσας χώρας πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, εἶνε δὲ οὕτω συνηρμοσμένη, ὥστε, ἐνῷ ἱστορεῖται καὶ διεξηγεῖται σαφῶς ἡ πολεμικὴ δρᾶσις, παρέχονται συνάμα ἀριστοτεχνικαὶ περιγραφαὶ τῶν τόπων καὶ τῶν λαῶν τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου, ψυχολογοῦνται δὲ μὲ δύναμιν καὶ ἀσφαλῆ ὀξυδέρκειαν ἄνθρωποι καὶ γεγονότα. Αἱ πρῶται ἀψιμαχίαι, ἡ σύρραξις τοῦ Σαρανταπόρου, τὸ πάθημα τοῦ Σόροβιτς, ὁ ἀγὼν τῶν Γιανιτσῶν, ἡ κατάληψις τῆς Θεσσαλονίκης, ὅπως τὰ περιέγραψε καὶ τὰ ἐξιστόρησεν ὁ κ. Μελᾶς, εἶνε δυναταὶ ἱστορικαὶ σελίδες, μέσα εἰς τὰς ὁποίας ζωντανὰ καθρεπτίζονται ὁ μέγας ἀγὼν καὶ ὁ θρίαμβος τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων.

★

Τὰ πρῶτα βήματα τῆς ἀνθρωπότητος, κατὰ τὸν Edward Clodd, ὑπὸ Ἀριστ. Κουρτίδου. Ἔκδοσις τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν Ὠφελίμων βιβλίων. Χρησιμώτατον βιβλίον, δι' οὗ ὁ συγγραφεὺς διηγεῖται κατὰ τρόπον εὐληπτον τὴν ἱστορίαν τῆς προόδου τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῶν ἀγνώστων χρόνων τῆς πρώτης ἐμφανίσεώς του μέχρι ἐκείνης, ἀφ' ἧς ἀρχίζουν τὴν ἱστορίαν οἱ ἱστοριογράφοι.

★

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«Mercure de France» Τεῦχος τῆς 16 Αὐγούστου. Ὁ κ. Δ. Ἀστεριώτης δημοσιεύει τὴν συνήθη τριμηνιαίαν ἐπιθεώρησίν του περὶ τῶν νεοελληνικῶν ἐκδόσεων. Τὴν φορὰν αὐτὴν περιστρέφεται ἡ λογογραφικὴ κίνησις περὶ τὴν πολεμικὴν Βαλκανικὴν δρᾶσιν, καὶ ἰδίως τοὺς Βουλγάρους, ὧν τὴν ἀγριότητα στηλιτεύει.

Γράφει διὰ τὰ ἑξῆς ἔργα: Τῆς Δέλτα «Στὸν καιρὸ τοῦ Βουλγαροκτόνου», τοῦ κ. Καζάζη «Ἕλληνες καὶ Βούλγαροι κατὰ τὸν ΙΘ' καὶ Κ' αἰῶνα», διὰ τοῦ Ρήγα Ραγιᾶ τὰ τραγούδια τοῦ Γένους καὶ τοῦ Στρατήγη τὰ Τρόπαια.

Ἐπίσης κρίνει διὰ συντόμων ἀλλὰ χαρακτηριστικῶν γραμμῶν τὴν «Φόνισσαν» τοῦ Παπαδιαμάντη, τὰς «Γνώμας» τοῦ Κοραῆ καὶ τὴν μελέτην τοῦ κ. Τριανταφυλλίδου «Ἡ παιδεία μας καὶ ἡ γλῶσσα της».

★

«Le Beffroi». Τὸ τεῦχος Αὐγούστου εἶναι ἀφιερωμένον ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν ἀτυχῆ ποιητὴν Λέοντα Ντεμπέλ, τὸν πνιγέντα ἐκουσίως εἰς τὸν Μάρνην ποταμὸν τὸν παρελθόντα Ἰούνιον. Προτάσσεται ἐκτενὴς βιογραφία καὶ χαρακτηρισμὸς καὶ ἕπεται σειρὰ ποιημάτων του, ἡ ἀνάγνωσις τῶν ὁποίων καθιστᾷ ἔτι θλιβερωτέραν τὴν ἀπώλειαν του.

★

Νέον περιοδικὸν ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἐν Λάρνακι τῆς Κύπρου ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Χρηστοφίδου, ἡ «**Ἁρμονία**». Εἶνε δεκαπενθήμερον.

2486. — ΤΥΠΟΙΣ ΑΥΓΗΣ ΑΘΗΝΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ